

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Přírodovědecká fakulta

katedra geografie

Pavλίna Nývltová

**SOUČASNÁ KRAJINNÁ STRUKTURA POVODÍ
KLETENSKÉHO POTOKA**

Diplomová práce

Vedoucí práce: RNDr. Irena Smolová, Ph.D.

Olomouc 2008

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci vypracovala samostatně pod vedením RNDr. Ireny Smolové, Ph.D. a s použitím literárních a internetových zdrojů, jež jsem všechny uvedla v závěru práce v seznamu použité literatury.

V Olomouci dne 15. dubna 2008.

podpis autorky

Nejprve bych chtěla poděkovat všem těm, kteří mi poskytli informace a materiály k vypracování této diplomové práce. Jsou to: vedoucí práce RNDr. Irena Smolová, Ph.D., pracovníci Stavebního úřadu v Suchdole nad Odrou, vedoucí Finančního odboru Úřadu Městys v Suchdole nad Odrou, pracovníci Odboru životního prostředí Městského úřadu Odry, pracovníci Odboru územního rozvoje a životního prostředí Městského úřadu Fulnek, pracovníci Zemědělské vodohospodářské správy v Novém Jičíně a pracovníci Zemědělského svazu České republiky v Novém Jičíně. Všem jmenovaným děkuji.

Vysoká škola: Univerzita Palackého

Katedra: Geografie

Fakulta: Přírodovědecká

Školní rok: 2006/2007

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Pavčina NÝVLTOVÁ

obor: **geografie – biologie v ochraně životního prostředí**

Název práce:

SOUČASNÁ KRAJINNÁ STRUKTURA POVODÍ KLETENSKÉHO POTOKA.

THE CONTEMPORARY LANDSCAPE STRUCTURE OF THE KLETENSKÝ POTOK WATERSHED.

Zásady pro vypracování:

Cílem diplomové práce, která navazuje na zpracovanou bakalářskou práci, je na základě vlastního a studia odborné literatury, zejména mapových podkladů, charakterizovat současnou krajinnou strukturu území v povodí Kletenského potoka. Autorka se při zpracování diplomové práce zaměří na významné krajinné prvky zájmového území a genezi jejich vzniku. Pro splnění uvedených cílů bude proveden vlastní terénní výzkum spojený s podrobným mapováním současné krajinné struktury. Metodika použitá při vlastním mapování bude vycházet z navržené metodiky i legendy pro mapy současné krajiny (např. Lipský (2000); Kolečka, Lipský (1999), Pellantová (1994) nebo Forman Godron (1993)).

Doporučená osnova diplomové práce:

1. Úvod, cíle práce, metodika.
2. Vymezení zájmového území.
3. Komplexní geografická charakteristika povodí Kletenského potoka.
4. Vývoj krajinné struktury (základní etapy vývoje).
5. Současná struktura krajiny.
6. Současné krajinnotvorné pochody.
7. Významné krajinné prvky.
8. Závěr

Diplomová práce bude zpracována v těchto kontrolovaných etapách:

1. *Sestavení osnovy DP (prosinec 2006)*
2. *Rešerše literatury zabývající se problematikou zájmového území (březen 2007)*
3. *Studium územně-plánovací dokumentace obcí zájmového území (květen 2007)*
4. *Terénní výzkum zaměřený na zmapování současné krajinné struktury (duben – říjen 2007)*
5. *Charakteristika významných krajinných prvků a krajinné struktury (říjen 2007)*
6. *Zhotovení kartografických příloh diplomové práce (říjen 2007)*
7. *Odevzdání diplomové práce (květen 2008)*

Rozsah grafických prací: text, grafy, mapy (mapa současné krajinné struktury povodí kletenského potoka v měřítku 1 : 10 000), fotodokumentace

Rozsah průvodní zprávy: 60 stran základního textu diplomové práce, text včetně všech příloh také v elektronické podobě

Seznam odborné literatury:

- Bezvodová, B., Demek, J., Zeman, A.: Metody kvartérně geologického a geomorfologického výzkumu. SPN, Praha, 1985, 158 s.
- Buček, A., Lacina, J., Löw, J. (1984): Územní systémy ekologické stability krajiny. Životné prostredie, 20, č. 2, Bratislava, s. 82-86
- Czudek, T. (2005): Vývoj reliéfu krajiny České republiky v kvartéru. Moravské zemské muzeum, Brno, 238 s.
- Demek, J., Embleton, C. (1978): Guide to medium - scale geomorphological mapping. GGÚ CSAV, Brno, 348 s.
- Formman, T.T.R., Godron, M. (1993): Krajinná ekologie. Academia, Praha, 583 s.
- Chlupáč, I. a kol.: Geologická minulost České republiky. Academia, Praha, 2002, 436 s.
- Jánský, B. ed. (1999): Geografie – Sborník ČGS, 103, č. 3, Academia, Praha, s. 145-272
- Kolejka, J., Lipský, Z. (1999): Mapy současné krajiny. Geografie – Sborník ČGS, 104, č. 3, Academia, Praha, s.161-175
- Kukal, Z.: Rychlost geologických procesů. Academia, Praha, 1983, 280 s.
- Kukal, Z., Reichmann, F.: Horninové prostředí České republiky. Český geologický ústav, Praha, 2000, 189s.
- Lipský, Z.: Sledování změn v kulturní krajině. Česká zemědělská univerzita, Praha, 2000, 71 s.
- Minár, J. a kol.: Geoekologický (komplexný fyzickogeografický) výskum a mapovanie vo veľkých mierkach.
- Pellantová, J. (1994): Metodika mapování krajiny. VaMPČÚOP, Praha, 34 s.

Mapy

Mapy ze souboru geologických a ekologických účelových map přírodních zdrojů (1 : 50 000). ČGÚ, Praha

Vedoucí diplomové práce: RNDr. Irena Smolová, Ph.D.

Datum zadání diplomové práce: 27. 10. 2006

Termín odevzdání diplomové práce: 1. 5. 2008

---

vedoucí katedry

---

vedoucí diplomové práce

Obsah

1. Úvod	8
2. Cíle práce	9
3. Metodika	10
3.1. Zhodnocení dostupných zdrojů informací	10
3.2. Terénní výzkum	12
3.3. Metodika tvorby mapových příloh	12
3.3.1. Mapa současné krajinné struktury	12
3.3.2. Mapa významných krajinných prvků	13
3.3.3. Mapa lokalizace zástavby v inundačním území	14
4. Vymezení zájmového území	14
5. Komplexní geografická charakteristika	17
5.1. Fyzickogeografická charakteristika	17
5.2. Socioekonomická charakteristika	23
6. Vývoj krajinné struktury	28
7. Současná struktura krajiny	36
7.1. Lokality navrhované pro rozvoj	47
7.2. Lokality rizikové pro rozvoj	48
8. Současné krajínotvorné pochody	51
9. Významné krajinné prvky	56
10. Závěr	72
11. Summary	74
12. Seznam použité literatury	76

PŘÍLOHY

1. Úvod

Diplomová práce je zaměřena na zhodnocení využívání krajiny v oblasti povodí Kletenského potoka na Novojičínsku. Krajina v povodí Kletenského potoka, stejně tak jako krajina všude jinde, procházela, prochází a bude procházet určitým vývojem, který můžeme charakterizovat změnami, jež na daném území probíhaly, probíhají a budou probíhat. Tyto změny můžeme označit jako pochody, které se podílejí na utváření a vzhledu krajiny - krajino tvorné pochody. Společně s nimi se účastní tvorby krajiny také významné krajinné prvky. Tyto jsou důležitými, charakteristickými a typickými jednotkami podílejícími se na vývoji a existenci krajiny.

Současná krajinná struktura má typický venkovský charakter s prvky rozvoje hospodářství. Zajímavé období ve vývoji krajinné struktury spojené s výraznými změnami však započalo koncem roku 2007, kdy bylo povodí výrazně narušeno výstavbou dálnice, která přirozený region povodí přerušila a tím narušila také přirozený biokoridor. Stavba dálnice může v budoucnu způsobit prudký ekonomický růst obcí v její blízkosti, jejichž velmi dobrá dopravní obslužnost by mohla přilákat řadu investorů. Tím by však došlo k totální změně charakteru území.

V práci jsou dále popsány možnosti rozvoje zájmového území spolu se změnami, které jej provázejí.

2. Cíle práce

Hlavním cílem této diplomové práce je charakterizovat současnou krajinnou strukturu území povodí Kletenského potoka. Součástí práce jsou charakteristiky významných krajinných prvků zájmového území v souvislosti s genezí jejich vzniku a dále zhodnocení probíhajících krajínovorných pochodů. Dalším z cílů je vytvoření uceleného souhrnu informací o daném území, který by byl využitelný i pro orgány státní správy v něm působící. To vše z důvodu projeveného zájmu o tuto práci místním Úřadem Městys v Suchdole nad Odrou.

Splnění uvedených cílů bude provedeno na základě vlastního studia, studia odborné literatury a mapových podkladů a samozřejmě vlastního terénního výzkumu spojeného s podrobným mapováním současné krajinné struktury.

Práce bude doplněna kartografickými přílohami, fotodokumentací a dalšími grafickými přílohami.

3. Metodika

3.1. Zhodnocení dostupných zdrojů informací

Při zpracovávání této práce byly použity informace z různých zdrojů, ať už z literárních, internetových, dále pak data z nepublikovaných dokumentů a mapových podkladů.

Mezi literární zdroje lze zahrnout všechny, při tvorbě práce využívané monografické publikace a články časopisů. Mezi ty hlavní, v nichž lze nalézt konkrétní údaje o povodí patří: Zeměpisný lexikon ČSR - Hory a nížiny, jenž byl využit při vymezení zájmového území k zařazení území do jednotlivých geomorfologických jednotek; dvoudílný Historický lexikon obcí poskytl informace o obyvatelstvu jednotlivých obcí v zájmovém území, konkrétně o počtu obyvatel v letech 1850 – 2001 a také o zařazení obcí pod okresy; publikace Chráněná území ČR - Ostravsko podala charakteristiku některých významných krajinných prvků (chráněných územích) vyskytujících se na území povodí. Při tvorbě mapových příloh, respektive při sestavování legend, byla využita publikace Krajinná ekologie a Metody kvartérně geologického a geomorfologického výzkumu v jejímž závěru je otištěna vzorová legenda. Dalšími upotřebenými literárními zdroji byly: Biogeografické členění ČR, Atlas půd. Také byly využity publikace obecnějšího charakteru, které sloužily k upřesnění některých pojmů a faktů týkající se krajiny, její struktury a jejího vnímání. Jedná se o Krajinnou ekologii autorů R. Forman a M. Goudron. Dále například publikace Geografická kartografie informující mimo jiné o historickém mapování. Dále byly využity také články časopisů Geografie – Sborník České geografické společnosti a Urbanizace a územní rozvoj k doplnění a ucelení poznatků o funkčním využívání krajiny a o mapování krajiny.

K literárním zdrojům je možno zařadit i nepublikované literární materiály, tiskopisy, dokumenty a zprávy o objektech a jevech na území povodí Kletenského potoka, které poskytl Stavební úřad v Suchdole nad Odrou, Úřad Městysse v Suchdole nad Odrou, Městský úřad Odry, Městský úřad Fulnek a Zemědělská vodohospodářská správa v Novém Jičíně. Nejdůležitějšími dokumenty se staly územně plánovací dokumentace obcí, neboť velké množství informací o zájmovém území je možno získat právě odtud. Dále pak tabulky (evidenční karty) evidence kostry ekologické stability, obsahující charakteristiku většiny přirozených či přírodě blízkých významných krajinných prvků.

Dokumenty o vodohospodářských úpravách posloužily k doplnění obrazu současné krajinné struktury v území. Historické události a nastínění vývoje krajiny v hrubých rysech umožnila brožura Stručné dějiny obce Suchdol nad Odrou. Byly využity i údaje o povodních, sesuvech a např. stavbě dálnice D47, jež byly uplatněny v kapitole zabývající se krajinotvornými pochody probíhající v zájmovém území více méně v současnosti. Důležitou součástí těchto literárních zdrojů je také bakalářská práce Komplexní fyzickogeografická charakteristika povodí Kletenského potoka, která vytvořila základ pro fyzickogeografickou charakteristiku zájmového území (viz kap. 5.1.), a na niž tato diplomová práce navazuje.

Mezi internetové zdroje, které byly nejvíce využívány patří především webové stránky Městských úřadů Odry a Fulnek, Úřadu Městyse v Suchdole nad Odrou, domovské stránky obcí, poskytující o nich přehlednou charakteristiku. Také stránky Ministerstva životního prostředí se svými mapovými aplikacemi a legislativou byly potřebné při tvorbě práce. Pro zpracování té části diplomové práce, jež se týká historie území byly využity webové stránky zabývající se historickou kartografií. Pro charakteristiku významných krajinných prvků byly použity údaje ze stránek AOPK ČR, CHKO Poodří a stránky Příroda a historie Oderských vrchů. Důležitá data ze sčítání obyvatelstva byly upotřebeny z webu Českého statistického úřadu.

K mapovým zdrojům užitým pro diplomovou práci se řadí řada tématických a základních (topografických) map. Základem byla Základní mapa ČR 1 : 10 000 zobrazující povodí Kletenského potoka a jeho okolí na sedmi mapových listech. Dále byla využita například Základní vodohospodářská mapa ČSR 1 : 50 000 mimo jiné k upřesnění průběhu rozvodnice Kletenského potoka. Pro klimatickou charakteristiku byla využita z již výše zmíněné bakalářské práce Příloha č. 2: Topoklimatická mapa povodí Kletenského potoka, která vychází z mapy E. Quitta - Klimatické oblasti ČSR 1 : 500 000. Geomorfologická charakteristika byla sepsána na základě Přílohy č. 3: Mapa geomorfologických regionů a vybraných tvarů georeliéfu (opět součást bakalářské práce) v souvislosti s Geologickou mapu ČR 1 : 50 000. K doplnění hydrologické charakteristiky byla z bakalářské práce upotřebena Příloha č. 1: Hustota říční sítě podle plochy se základem v Hydrogeologické mapě ČR 1 : 50 000. Nezbytným mapovým podkladem byly mapové části územně plánovacích dokumentací obcí a Státní mapa – odvozená v měřítku 1 : 5 000 na nichž jsou dodatečně vyznačeny významné krajinné prvky.

Užitečné informace byly také zjištěny metodou rozhovoru z pracovníky státní zprávy a s některými občany. Doplnkem k zjištěným informacím se stala, Stavebním úřadem v Suchdole nad Odrou poskytnutá, fotodokumentace týkající se povodní v roce 1997 a sesuvů, a videozáznam leteckého průzkumu, v současnosti budované, trasy dálnice D47.

Jmenované zdroje jsou ty nejdůležitější, kterých bylo při tvorbě práce nejvíce využito. Zbývající jsou uvedeny v závěru práce v seznamu použité literatury.

3.2. Terénní výzkum

Terénní výzkum v zájmovém území probíhal prakticky už od sestavování bakalářské práce do současnosti (i když ne nepřetržitě), tedy od října roku 2006 do dubna roku 2008. Osobní průzkum zájmového území (zaměřený samozřejmě na krajinu v zájmovém území, na její funkční využití, na její strukturu a na významné prvky v ní) umožnil získat pohled na to jaké charakteristické rysy má venkovská krajina, kterou krajina povodí Kletenského potoka bezpochyby je. Výstupem terénního výzkumu jsou tři mapy: 1. Současná krajinná struktura povodí Kletenského potoka, 2. Významné krajinné prvky povodí Kletenského potoka, 3. Lokalizace zástavby v inundačním území v zájmové lokalitě jihovýchodní části povodí Kletenského potoka.

3.3. Metodika tvorby mapových příloh

3.3.1. Mapa současné krajinné struktury

První mapová příloha nazývajícím se Současná krajinná struktura povodí Kletenského potoka byla sestavována na základě terénního výzkumu a studia územně plánovací dokumentace obce. Na bázi těchto dvou zdrojů informací byly vygenerovány plošné, liniové a bodové prvky, které jsou v daném území nejčastěji zastoupeny. Tyto prvky se následně uspořádaly do podoby legendy mapy tak aby korespondovaly s kartografickými zásadami. Plošné prvky byly rozděleny do kategorií: zalesněné plochy, obhospodařované plochy, zastavěné plochy a ostatní plochy. Přičemž zalesněné plochy byly dále rozděleny do podjednotek podle převládajících typů dřevin na jehličnaté,

smíšené a listnaté, v mapě pak byly rozlišeny odstíny zelené barvy. Kategorie obhospodařované plochy byla rozdělena na ornou půdu v mapě znázorněnu světle hnědou barvou, louky a pastviny (olivově zeleně), zahrady (tmavě zeleně). Zastavěné plochy byly rozčleněny na obytnou zástavbu (šedě) s rozlišením na jedno- a více podlažní domy (vodorovný rastr) a vícepodlažní domy (svislý rastr), průmyslové areály (fialově), zemědělské areály (hnědě), rekreační areály (oranžově), plochy občanské vybavenosti (růžově) a dopravní plochy (červeně). Mezi ostatní plochy byla zařazena pouze kategorie vodní plochy (světle modře). Mezi nejčastěji se objevující liniové prvky byly do legendy vybrány tyto kategorie: vodní tok, regulovaný vodní tok, stromořadí (aleje), ostatní liniové porosty, silnice a železnice. Z bodových prvků lze v legendě nalézt kategorii vrchol. Všechny tyto prvky byly následně vneseny do černobílé kopie mapy a vybarveny.

3.3.2. Mapa významných krajinných prvků

Druhá mapová příloha má název Významné krajinné prvky povodí Kletenského potoka. Opět byl výchozím bodem terénní výzkum, ale hlavně evidence kostry ekologické stability v podobě map a evidenčních karet významných krajinných prvků dostupné na příslušných úřadech státní správy. Tyto významné krajinné prvky byly rozděleny dle charakterových vlastností na plošné, liniové a bodové. Mezi plošné prvky byly začleněny kategorie: přírodní park, přírodní památka, chráněná krajinná oblast, louka, mez, remízek, mokřad a vodní plocha. V černobílé kopii mapy jsou tyto prvky znázorněny černě ohraničenými areály s výplní v různých odstínech zelené barvy (u kategorie mokřad je navíc použit přerušovaný vodorovný rastr), kromě vodních ploch, ta je vyplněna pro tuto kategorii typickou modrou barvou. Prvky jako: břehový porost, stromořadí, strž a vodní tok zastupují liniové významné krajinné prvky. Z bodových prvků se objevuje památný strom (vzácný strom), opuštěný těžební prostor, skalní výchoz, hřbitov a budova. V mapě jsou všechny prvky znázorněny značkami opět dle zásad kartografie, navíc doplněné evidenčním číslem, podle něhož lze v seznamu významných krajinných prvků, o který je legenda mapy doplněna, vyhledat název konkrétní lokality.

3.3.3. Mapa lokalizace zástavby v inundačním území

Poslední mapa, Lokalizace zástavby v inundačním území v zájmové lokalitě v jihovýchodní části povodí Kletenského potoka, je doplněním popisu současné krajinné struktury zájmového území. Mapové pole je výřezem z mapy celého povodí a zachycuje sídelní zástavbu (na mapě šedě) ve vztahu k záplavovému území (modře) a údolní nivě (vodorovný rastr). Záplavové území bylo vymezeno na základě mapové části územně plánovací dokumentace. Údolní niva vychází z přílohy č. 3 (Mapa geomorfologických regionů a vybraných tvarů georeliéfu) k bakalářské práci: Komplexní fyzickogeografická charakteristika povodí Kletenského potoka. Bázi pro tuto mapu tvořila Geologická mapa ČR 1 : 50 000.

U všech tří map lze navíc v mapovém poli a tím pádem i v legendě nalézt červenou linii, která znázorňuje hranici povodí Kletenského potoka.

4. Vymezení zájmového území

Povodí Kletenského potoka se nachází na severní Moravě v Moravskoslezském kraji. Prochází dvěma významnými geomorfologickými jednotkami a to Nízkým Jeseníkem, kde také pramení a pokračuje do Moravské brány, kde se vlévá do Odry. Obě tyto jednotky se z hlediska geomorfologické regionalizace řadí do celku Západní Vněkarpatské sníženiny. Na území Moravské brány se povodí rozkládá na třech okrscích: Klimkovická pahorkatina, Oderská niva, Bartošovická pahorkatina. Na území Nízkého Jeseníku pouze na jednom okrsku: Tošovická vrchovina.¹

Tento potok o délce 8,7 km je levostranným přítokem již zmíněné řeky Odry, která se vlévá do Baltského moře. Potok vzniká soutokem dvou bezejmenných potoků (místně pojmenovaných Jestřábský potok a Pohořský potok). Jako pramen Kletenského potoka se udává potok, jehož počátek lze nalézt nedaleko obce Pohoř v Pohořských vrších v nadmořské výšce 450 m. Z Pohořských vrchů probíhá povodí potoka přes obec Kletné do níže položené rovinaté oblasti Oderské nivy a protéká zde obcí Suchdol nad Odrou. V části obce Suchdol nad Odrou je potok zatrubněn v délce asi 500 m. Plocha

---

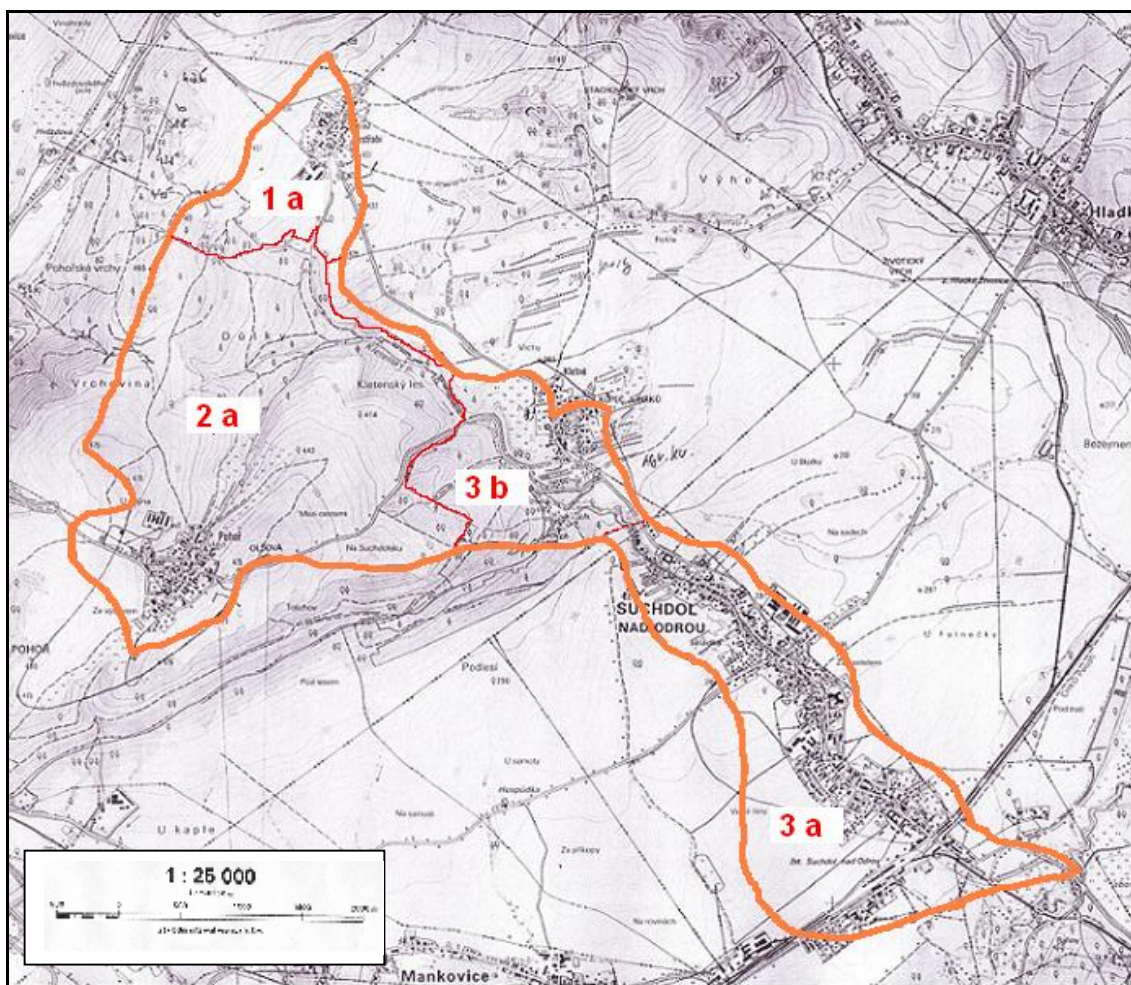
¹ DEMEK, J.. Zeměpisný lexikon ČSSR : Hory a nížiny. Praha : Academia, 1987. 574 s.

povodí je 8,749 km². Území povodí Kletenského potoka má poměrně protáhlý tvar a to ze severozápadu směrem k jihovýchodu.

Rozvodnice Kletenského potoka začíná soutokem s řekou Odrou nedaleko obory, přímo pod mostem přes řeku Odru mezi obcemi Suchdol nad Odrou a Kunín. Část rozvodnice probíhá v těsné blízkosti samotného Kletenského potoka a podél obce Suchdol nad Odrou, která je silniční (potoční) vesnicí s protáhlým půdorysem podél komunikace a zároveň také podél Kletenského potoka. Rozvodnice pokračuje přes Kopec Junáků (358 m n. m.) v obci Kletné, dále přes vrcholy v okolí obce Jestřábí směrem na jih k vrcholu Pohoř (480 m n. m.). Zde se otáčí na severovýchod a protíná vrcholy v okolí obce Pohoř, prochází vrcholem Olšová (475 m n. m.) a vrací se zpět do těsné blízkosti Kletenského potoka a obce Suchdol nad Odrou. Tudy pokračuje opět až k ústí do řeky Odry, kde končí.

Již zmíněné nápadné zúžení povodí se nachází jihovýchodně pod nádrží Kletnou v lokalitě nazývané „Peklo“. Povodí je v těchto místech široké pouhých 150 – 200 m v délce asi 600 m. Vzdálenost hranice povodí Kletenského potoka od jiných vodních toků činí po jeho levé straně asi 400 m a po pravé 150 m. Protože právě tímto místem prochází trasa budované dálnice D47 mohlo by vlivem její stavby dojít ke změně vodního režimu i celkové hydrologie území, konkrétně například ke zvodnění horní části toku vlivem postavení jakési bariéry pro vodu, kterou by bylo těleso dálnice. Větší množství vody by mohlo způsobit zpětnou erozi v korytě, narušení svahů ohraničujících tok a následné přemístění toku Kletenského potoka. Potok je totiž v těchto místech zařezán do malého údolí, které se však, jak dokazuje příčný profil v daném místě (viz. Příloha č. 5: Příčný profil zájmovým územím v místě průběhu dálnice D47), vyskytuje na jakési vyvýšenině a „zběhnutí“ toku na jednu či druhou stranu této vyvýšeniny není až tak nepravděpodobné. Pracovníci Stavebního úřadu v Suchdole nad Odrou však tuto hypotézu vyvracejí s odkazem na rozsáhlou do podrobnosti propracovanou projektovou dokumentaci dálnice D47, ve které je vedení vod přes těleso dálnice zajištěno. I srážková voda zachycená povrchem dálnice bude akumulována a následně regulovaně vypouštěna do Kletenského potoka s návazností na čističku odpadních vod.

Z hlediska územní regionalizace se povodí Kletenského potoka rozkládá na katastrálním území tří obcí či jejich místních částí (viz. obr. č. 1). Největší část plochy povodí zaujímá obec Suchdol nad Odrou (3a) se svou místní částí Kletné (3b). Další dvě obce zasahují do zájmového území pouze svými místními částmi a to obec Odry s místní částí Pohoř (2a) a Fulnek s místní částí Jestřábí (1a).

Obr. č. 1: Mapa s vyznačením katastrálních území v povodí Kletenského potoka ²

Počátky historie Suchdolu nad Odrou spadají do 14. století. Patřil k fulneckému panství, v 16. století přešel do vlastnictví majitelů kunínského panství. Velmi pestré byly v minulosti náboženské poměry, neboť zde vedle katolického obyvatelstva žila silná skupina obyvatel luterské víry. Historie obce je spojena s takovými jmény jako byli J. Á. Komenský a D. Nitschmann (první biskup obnovené Jednoty bratrské v Herrnhutu). V okolí obce se od 14. století doloval galenit, po jehož těžbě zůstaly dodnes v okolí obce stopy po této činnosti (lomy, stříbrné jezírko). K nejcennějším historickým stavbám patří barokní katolická fara. Dominantami obce jsou dva kostely, katolický a evangelický. Vedle zemědělství pracují obyvatelé na železnici, ve strojírenských a stavebních firmách. K rozvoji podnikání došlo ve 2. polovině 19. století, kdy se Suchdol nad Odrou stal

² Základní mapa ČR. List 25 – 122 Suchdol nad Odrou, 1 : 25 000. Český úřad zeměměřičský a katastrální, 1998

významným železničním uzlem na trati Přerov-Bohumín. Tradicí této obce se stal start a dojezd mezinárodního vlaku Pony Expressu.³

Kletné jako původně samostatná obec byla začleněna do Suchdolu nad Odrou jako jeho místní část a byla pokusem přetvořit trvale osídlenou obec na rekreační území. V okolí vodní nádrže Kletné byly vybudovány desítky chat, bylo využito i původních domů. Tato oblast se stala hlavně v létě místem odpočinku pro obyvatele místní i ze širokého okolí.

Obec Pohoř se v historických pramenech prvně jmenuje v roce 1378. Byla součástí fulneckého panství. Už od roku 1552 je známá doly na stříbro a olovo, které jsou v současnosti opuštěny a zarůstají vegetací. Těžilo se v nich s přestávkami až do 19. století. Z památek se zde nalézá farní kostel sv. Prokopa z roku 1793 s farou z roku 1440. Pohoř leží celá v oblasti klidu. Hospodaří se zde hlavně v zemědělství.

Podobně je tomu u obce Jestřábí, která je slovanského původu a byla pravděpodobně založena ve 14. století. V období 15. a 16. století se v nedalekém okolí osady dobývalo olovo a stříbro. V obci se dochovala zděná kaplička. Jihozápadním směrem od Jestřábí se rozkládá oblast přírodní památky Stříbrné jezírko, kterou tvoří jak název napovídá bezodtokové jezírko, které vzniklo v bývalém galenitovém dole.

5. Komplexní geografická charakteristika

5.1. Fyzickogeografická charakteristika

Na území, jež povodí Kletenského potoka zaujímá, se stýkají dvě zásadně odlišné geologické jednotky: moravskoslezská oblast Českého masívu a karpatská soustava. Obě základní jednotky jsou pokryty různorodými sedimenty kvartéru holocenního a pleistocenního stáří. Přejechod Moravské brány (karpatská soustava) v Nížký Jeseník (Český masív) není rozdělen pouze geologicky či výškovou členitostí, ale objevuje se zde i projev tektoniky v podobě zlomu. V okolí řeky Odry nelze přehlédnout výrazný pás údolní nivy, který prstovitě vybíhá proti směru toku Kletenského potoka. Údolní niva je tvořena fluvialními sedimenty a zasahuje asi do poloviny obce Suchdol nad Odrou. Odtud

---

³ http://www.bohemianet.com/ostravsky_kraj/suchdol_nad_odrou/suchdol_nad_odrou_cz.htm, 20.4. 2008

pokračuje pruh deluviofluviálních sedimentů, který probíhá až k pramenné oblasti vodního toku. Těmito sedimenty je také tvořeno podloží všech přítoků. Od deluviofluviálních sedimentů po hranici povodí je oblast celku Moravská brána tvořena sprašovými hlínami. Celek Nízký Jeseník je od pruhu deluviofluviálních sedimentů tvořen převážně spodnokarbonskými horninami hradecko-kyjovského souvrství. Pramenná oblast v okolí obce Pohoř je rozložena na hlinitokamenitém eluviu hornin kulmu.

Podle relativní výškové členitosti se povodí Kletenského potoka rozkládá na údolních nivách, rovinách, plochých a členitých pahorkatinách. Největší část povodí se rozkládá na členitých pahorkatinách a to asi 50 %. Další velkou oblast tvoří roviny, po nich ploché pahorkatiny a údolní nivy. Údolní nivy lemují vodní tok přibližně do 2 km od ústí do Odry. Celou šířku povodí zabírá údolní niva jen asi 600 m od ústí do Odry a to právě z důvodu protékající řeky Odry, jejíž údolní niva je široká a zasahuje i do povodí Kletenského potoka. Dál pokračuje údolní niva je jako 100 m široký pruh lemující Kletenský potok. Údolní nivy jsou obklopeny rovinami, které zasahují téměř po úroveň konce obce Suchdol n. O. (ve směru proti proudu toku). Na roviny navazují ploché pahorkatiny, jež jsou na svém severním okraji omezeny pomyslnou linií spojující hráz nádrže Kletná s obcí Kletné ležící také na plochých pahorkatinách. Od této linie se široce rozvírají členité pahorkatiny zajiřující zbytek plochy povodí.

Jelikož se povodí potoka nachází v oblasti, která je silně ovlivňována hospodářskou činností (především zemědělstvím), nacházejí se na jeho území převážně původem antropogenní tvary reliéfu. V místech, kde potok protéká obcemi nebo poblíž obcí jsou provedeny jeho regulace. Neregulovaný je potok od pramene po vzdálenost asi 3,5 km ve směru toku. Mnohé úseky cest jsou v důsledku svahovitosti zařiznuty do terénu. V lesích na západ od obce Kletné nalezneme v některých místech úvozy. K zemědělskému využívání strmějších svahů u obce Kletné byly vybudovány agrární terasy. Dalšími tvary nacházejícími se v povodí jsou např. skupina balvanů, skládka, průmyslová plocha, zatopený těžební prostor, hráz či ovrag. Místy se vyskytují sesuvy půdy.

Z **hydrologického** hlediska je povodí Kletenského potoka součástí povodí Odry. Charakterizovat roční chody vybraných hydrologických charakteristik je obtížné s ohledem na skutečnost, že na vodním toku není ani jedna hydrologická stanice. Plocha povodí dosahuje 8,7 km², průtok v místě ústí do Odry je okolo 1,4 m³.s⁻¹.

Z dalších morfometrických charakteristik lze uvést objem odtoku za rok O_r , který má hodnotu $447,8 \cdot 10^5 \text{ m}^3/\text{rok}$, specifický odtok $q_r=162,3 \text{ l.s}^{-1} \cdot \text{km}^{-2}$. Průměrný spád Kletenského potoka je 1,9 %. Údolí potoka je nejhlubší na 3,5 km toku, kde je výškový rozdíl mezi korytem a horní hranou svahu až 150 m. Kletenský potok je v obci Suchdol nad Odrou od roku 1985 zatrubněn v délce asi 500 m. Jedním z hydrologických jevů, jenž se zde vyskytoval při přívalových deštích a následných vysokých stavech vod byly povodně. Jejich výskyt byl dán mělkým korytem hlavně v oblasti kudy potok protéká obcí Suchdol nad Odrou a z toho plynoucí obtížné pojmání veškeré protékající vody tímto korytem a také ucpání zatrubněné části potoka plaveným materiálem. Od roku 2003 však existuje havarijní přepad vyústující z nádrže Kletná, který přebytečnou vodu odvádí mimo zastavěné území obce Suchdol nad Odrou. Na území povodí se nacházejí dvě významnější místa, kde dochází akumulaci srážkové vody. Jedná se o vodní nádrž Kletnou mající retenční a rekreační funkci a od 17. století zatopený galenitový důl Stříbrné jezírko.

Hustota říční sítě podle plochy je na popisovaném území poměrně pestrá. Na území povodí se vyskytují dvě oblasti s největší hustotou říční sítě a to v okolí obce Kletné a při ústí Kletenského potoka do Odry. Tyto oblasti naleží do intervalu s hodnotou hustoty říční sítě podle plochy nad $15\,000 \text{ m}^2/\text{km}^2$. Od těchto areálů se hodnota hustoty říční sítě pomalu snižuje a tvoří v závislosti na náležitosti do jednotlivých intervalů poměrně pravidelné pásy uspořádané do soustředných kružnic kolem místa s největší hustotou. Tyto pásy postupně přecházejí až v dosti rozsáhlé oblasti s nejmenšími hodnotami hustoty říční sítě podle plochy ($0 - 3000 \text{ m}^2/\text{km}^2$) nacházejícími se v pramenné části toku.

Povodí Kletenského potoka se rozkládá na pěti typech kolektorů. Jednotlivé typy kolektorů tvoří různě široké pásy napříč povodím Kletenského potoka, přičemž dochází ke střídání puklinových a průlinových kolektorů. Nedaleko vyústění Kletenského potoka do Odry se nachází pramenní vývěr s průměrnou vydatností Q v rozmezí $0,1 - 1 \text{ l.s}^{-1}$.

V okolí obce Kletné se nachází území s výskytem málo vhodné nebo nevhodné podzemní vody. Jedná se o vodu III. kategorie (přítomnost kritických složek podmiňujících zhoršenou kvalitu podzemní vody).⁴ K zamezení znečišťování povrchových i podzemních vod v obci Suchdol nad Odrou byla v prosinci 2005 zkolaudována kanalizace a čistírna odpadních vod, která je ve zkušebním provozu.

---

⁴ Hydrogeologická mapa ČR. List 25 – 12 Hranice, 1 : 50 000. Český geologický ústav, Praha 1994

Velká část Moravskoslezského kraje spadá do jedné ze tří **klimatických oblastí**, do kterých je území České republiky rozděleno, a to do mírně teplé klimatické oblasti. Stejně tak území bývalého okresu Nový Jičín, do kterého spadá povodí Kletenského potoka leží v této oblasti. Území povodí Kletenského potoka se rozkládá na dvou podoblastech mírně teplé klimatické oblasti. Většina plochy povodí náleží do oblasti MT10 a jen velmi malá část při severozápadní hranici povodí náleží do oblasti MT9.

Na území povodí v obci Suchdol n. O. se nachází jedna meteorologická stanice, mimo povodí, ale v jeho blízkosti se nachází dvě meteorologické stanice (Nový Jičín, Odry). Průměrná roční teplota vzduchu se pohybuje okolo 8 °C. Roční úhrn srážek činí 696 mm. Převládající směr větrů vanoucích na území povodí je z jihozápadu.

Topoklima povodí Kletenského potoka není příliš různorodé. Naprostá většina území náleží do ploch s normálním osluněním, které se vyskytují na zalesněných, nezalesněných či urbanizovaných plochách., přičemž největší plochu zaujímají plochy nezalesněné.

Půdní poměry jsou určeny prvky hydrogeologickými - geologickou stavbou, morfologií terénu, klimatickými podmínkami. Z tohoto hlediska je možno rozdělit oblast povodí Kletenského potoka do dvou celků: oderská niva a hlavní terasa Odry a jejích přítoků. Oderská niva zahrnující jihovýchodní část povodí se rozkládá na aluviálních a nivních sedimentech, kde v souvislosti se zvýšenou hladinou podzemní vody probíhá glejový proces a vyskytují se zde zejména nivní půdy glejové středně těžké, nivní půdy glejové těžké až velmi těžké, nivní půdy lehčí až středně těžké, v terénních depresích pak glejové půdy středně těžké až velmi těžké. Na tyto půdy jsou vázány trvalé travní porosty - vlhké louky a mokřadní společenstva charakteristická pro hlavně pro CHKO Poodří. Přítoky řeky Odry, mezi něž samozřejmě patří i Kletenský potok se vyskytují na dočasně zamokřených sprašových hlínách, na kterých vznikly kvalitní hnědozemě oglejené a illimerizované půdy oglejené středně těžké, oglejené půdy středně těžké a hnědozemě oglejené středně těžké. Jedná se o vysoce produkční půdy, velmi hluboké. Vyznačují se poměrně dobrými fyziologickými vlastnostmi, které se projevují dobrým hospodařením s vláhou. Vodní režim mají periodicky promyvný. Jejich agronomická hodnota je velmi dobrá.⁵

Z **biogeografického** hlediska je povodí Kletenského potoka součástí Pooderského bioregionu. Bioregion je tvořen nivami řek Odry a jejích přítoků. Je to

---

⁵ <http://www.poodri.ochranaprirody.cz/index.php?cmd=page&id=773>, 4. 8. 2006

typicky nivní bioregion 4. vegetačního stupně se středoevropskou vlhkomilnou a mokřadní biotou ovlivněnou splavenými karpatskými, méně hercynskými prvky. Ve výše položených částech se ještě projevují vlivy Nízkojesenického bioregionu.

Bioregion leží v mezofytiku, v části fytogeografického okresu Ostravská pánev a v malé části fytogeografického podokresu Moravská brána. Typické je pro tuto oblast vyvinutí přirozené vegetace vodních a pobřežních společenstev rybníků a slepých ramen.

Relativní bohatství fauny je jednak důsledkem polohy bioregionu mezi hercynskou, polonskou a západokarpatskou podprovincií, jednak poměrně zachovalým přírodním prostředím oderské nivy.

Až do nedávné minulosti byla niva pokryta souvislými pralesy, z části podhorského typu. Dnes bioregion nese stopy hospodářských lesnických zásahů, jako jsou novodobé výsadby nepůvodních dřevin. Krajina je bohatá i na uměle vytvořená seskupení dřevin, remízky, větrolamy z našich domácích druhů. V posledních letech se negativně projevují i důsledky intenzivního rybníkářského hospodaření, spojeného se značnou ruderalizací.⁶

Na území povodí Kletenského potoka se nalézají dvě **zvláště chráněná území**. První, CHKO Poodří byla zřízena vyhláškou ministerstva životního prostředí ČR ze dne 27.3. 1991 č. 155 na ploše 81,5 km² na částech okresů Frýdek – Místek, Nový Jičín a městského obvodu Ostrava. Zaujímá údolní nivu řeky Odry mezi Jeseníkem nad Odrou a Ostravou, kde je dosud poměrně velmi dobře zachováno přírodní prostředí s neregulovaným tokem řeky Odry. Vedle přirozených společenstev lesů a okrajů vodních nádrží jsou tu i naleziště chráněných a vzácně se vyskytujících druhů rostlin. Kolem řeky a vodních ploch zde rostou bohaté břehové porosty, které hlavně v horní části údolí přecházejí v lužní lesy. Přírodní prostředí oblasti s bohatstvím vodních ploch, luk a vysokých stromů je vyhledávaným hnízdištěm velkého počtu ptačích druhů. Pestrost zdejších ptačích populací je podmíněna tím, že celé území oblasti leží na jedné z hlavních tahových cest ptáku střední Evropou, která probíhá Moravskou bránou od severu k jihu. Právě na území oblasti se ptačí tahy zahušťují do úzkého koridoru mezi Oderskými vrchy a západními výběžky Beskyd, aby se pak jižněji znovu rozptýlily do údolních niv řeky Moravy, Bečvy a Dyje. Proto se stalo toto území už od nepaměti významným refugiem, místem odpočinku a z části i zimovištěm tažného ptactva.

---

⁶ CULEK, M.. Biogeografické členění ČR. Praha : Enigma, 1995. 348 s.

CHKO Poodří zahrnuje mokřadní ekosystémy mezinárodního významu. Jedná se o jeden z posledních relativně dobře zachovaných krajinných celků s pestřými, především mokřadními ekosystémy. Proto má území oblasti evropský význam a je zařazen do sítě „chráněných wetlandů“ – zvodnělých území v rámci Mezinárodní dohody o ochraně humidních území, tzv. Ramsarské konvence. Významné je zde i uchování největšího komplexu nivních luk v ČR.⁷

V CHKO Poodří je zahrnuta řada NPR, PR, NPP a PP. Povodí nejbližší se vyskytují dvě Přírodní památky: PP Pusté nivy a PP Meandry staré Odry.

Druhým zvláště chráněným územím je PP Stříbrné jezírko u Jestřábí, což je asi od poloviny 17. století opuštěný galenitový důl, jehož šachta byla zatopena. Zaujímá plochu 0,22 ha. Přírodní památkou bylo vyhlášeno v roce 1990. Přestože se jedná o umělou vodní nádrž, izolovanou od okolních biotopů, postupnou sukcesí se zde vytvořily příznivé podmínky pro vodní a mokřadní flóru i faunu.

Na území povodí se nacházejí také ekologicky stabilní segmenty (systémy), které jsou schopny uchovávat a reprodukovat své podstatné charakteristiky pomocí autoregulačních procesů.⁸ Z těchto segmentů se na území povodí Kletenského potoka nacházejí regionální biokoridory stávající, regionální biocentrum, nadregionální biokoridor zahrnující nivu řeky Odry, jež se kryje s evropsky významnou lokalitou - ptačí oblastí soustavy NATURA 2000 a také v tomto zahrnutou Chráněnou krajinnou oblastí Poodří.

Krajina na území povodí Kletenského potoka je poměrně dosti ovlivněna člověkem, tím pádem se řadí mezi krajiny kulturní. Vyskytují se zde základní typy kulturní krajiny jako krajina urbanizovaná a s ní související existence dopravních komunikací (silnice, polní cesty, lesní cesty, železniční trať); krajina zemědělská zabírající největší podíl plochy povodí; vodohospodářská krajina; krajina ovlivněná lesním hospodářstvím a také krajina využívaná k rekreačním účelům.

---

⁷ RIEDL, K., et al. Chráněná území v České republice. Praha : Informatorium, 1991. 274 s.

⁸ KOSTKAN, V.. Územní ochrana přírody a krajiny v České republice. Olomouc : Katedra ekologie přírodovědecké fakulty Univerzity Palackého v Olomouci, 1996. 128 s.

5. 2. Socioekonomická charakteristika

Plocha povodí Kletenského potoka se rozkládá na katastrálním území obcí Suchdol nad Odrou, Fulnek a Odry. Obec Suchdol nad Odrou se dělí na dvě místní části: Suchdol nad Odrou, Kletné. Obě tyto místní části náleží (ne celou plochou) do území povodí Kletenského potoka. Obec Suchdol nad Odrou má z důvodu historických souvislostí statut městyse, kterým byla vyhlášena 10. října 2006. Obec Fulnek se dělí na jedenáct místních částí, přičemž jen jedna místní část - Jestřábí svou většinou spadá pod zájmové území. Podobně je tomu u obce Odry, která se dělí na devět místních částí a pouze Pohoř se nachází v povodí Kletenského potoka. Pohoř, Jestřábí a Suchdol nad Odrou jsou v současnosti součástí okresu Nový Jičín. Dle literatury tomu však v minulosti bylo jinak. Obec Pohoř byla do roku 1850 součástí okresu Fulnek. Od roku 1869 - 1970 se stala součástí okresu Nový Jičín, ale byla samostatnou obcí, až do 1. dubna 1976, kdy se stala místní částí Oder. Jestřábí bylo jako samostatná obec v letech 1850 – 1930 součástí okresu Nový Jičín, v roce 1950 součástí okresu Vítkov a od roku 1961 je součástí okresu Nový Jičín, přičemž k 1. lednu 1976 jako místní část obce Fulnek. Obec Suchdol nad Odrou byla k roku 1850 součástí okresu Fulnek, poté se stala součástí okresu Nový Jičín. V obci Suchdol nad Odrou byla v letech 1971 – 1972 zavedena středisková soustava osídlení. Ve střediskové soustavě byla tato obec zařazena mezi střediska osídlení místního významu. Jediným sídlem v jeho spádovém území bylo již zmíněné Kletné, které bylo nestřediskovým sídlem ostatním, stejně jako obec Pohoř a Jestřábí. V současnosti se zřetelně projevují vazby obce na další středisková sídla v okolí, jako jsou Nový Jičín, Odry a Ostrava. Tyto vazby jsou posíleny dobrým dopravním spojením a větší nabídkou pracovních příležitostí než skýtá obec. Všechna tři sídla (Suchdol nad Odrou, Pohoř, Jestřábí) jsou vedeny jako jednotky NUTS 4, tudíž jako již zmíněné obce. Náleží k bývalému okresu Nový Jičín (NUTS 3), který spadá do Moravskoslezského kraje (NUTS 2) nacházející se samozřejmě v ČR (NUTS 1).

Z hlediska počtu **obyvatel** jsou sídla v zájmovém území obce vesnického typu. Obec Suchdol nad Odrou (se svou místní částí Kletné) má největší počet obyvatel, který k roku 2001 činil 2493 obyvatel. Za ním následuje v pořadí podle počtu obyvatel sestupně Pohoř a Jestřábí. Z následující tabulky, poskytující retrospektivní údaje o počtu obyvatel v daných obcích, lze vyčíst, že počet obyvatel v posledních dvaceti letech v obcích Jestřábí, Pohoř a Kletné je více než o polovinu menší než například před sto

lety. Může to být dáno zejména úbytky obyvatel za válek a také v poválečném období (zejména německé obyvatelstvo) či migrací obyvatelstva do větších sídel například z důvodu větší nabídky pracovních míst, rozsáhlejší nabídky služeb atd. U obce Suchdol nad Odrou jsou patrné výkyvy počtu obyvatelstva a to např. na přelomu 18. a 19. století, kdy se obec intenzivně rozrůstala, dále pak typický propad počtu obyvatel spojený s válečným obdobím. V posledních dvaceti letech počet obyvatel lehce klesá.

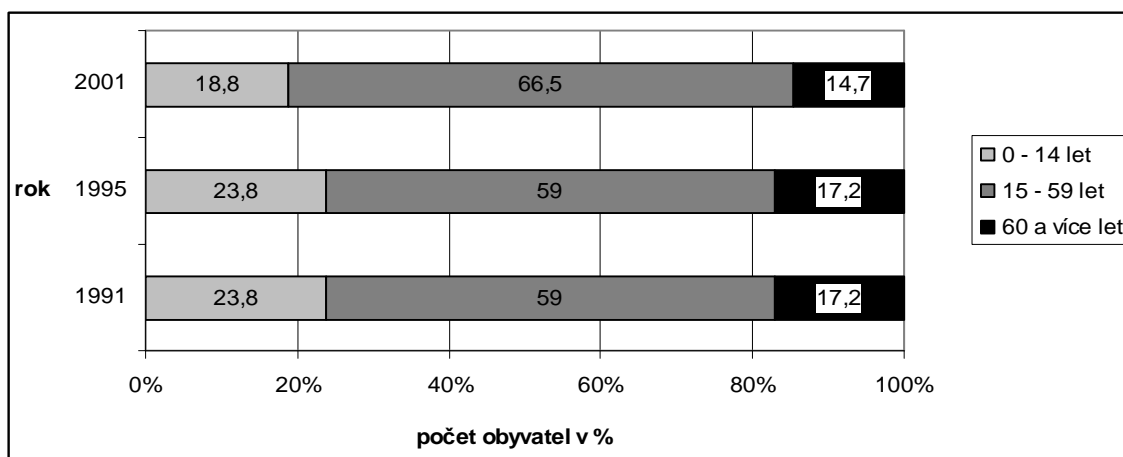
Tab. č. 1: *Počet obyvatel obcí v povodí Kletenského potoka v letech 1850 – 2001*⁹

Obec (část obce)	Počet obyvatel v jednotlivých letech													
	1850	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Jestřábí	/	263	267	255	271	271	250	226	215	221	147	141	114	118
Pohoř	1149	419	451	421	458	445	397	402	292	334	306	261	235	205
Suchdol n. O.	1242	1495	1804	1899	2010	2276	2343	2496	2082	2369	2373	2272	2362	2344
Kletné	/	366	388	375	354	348	335	357	273	281	204	172	129	149

Další demografické charakteristiky budou uváděny jen pro obec Suchdol nad Odrou (včetně její místní části Kletné), jakožto největší obce v zájmovém území. Věkové složení obyvatelstva k roku 2001 bylo v této obci následující: ve věku 0 – 14 let (v předproduktivním věku) 469 obyvatel, ve věku 15 – 59 let (v produktivním věku) 1658 obyvatel a ve věku 60 a více let (v poproduktivním věku) 366 obyvatel. Ve srovnání věkové struktury obyvatelstva s roky 1991 a 1995 jak uvádí následující graf se zdá, že celorepublikový trend stárnutí populace se zatím neprojevuje. Je však patrné, že v roce 2001 je u věkové kategorie 0 – 14 let podstatně menší procento počtu obyvatel než v roce 2005. To může svědčit o postupném snižování úhrnné plodnosti a odkladu prvního těhotenství žen do pozdějšího věku.

⁹ Kolektiv autorů. Retrospektivní lexikon obcí ČSSR 1850 - 1970 : Díl I.. Praha : SEVT, 1987.
Kolektiv autorů. Historický lexikon obcí České republiky 1869 - 2005 : Díl I.. Praha : Český statistický úřad, 2006.

Graf č. 1.: Složení obyvatelstva podle věkových skupin v obci Suchdol nad Odrou v letech 1991 – 2001¹⁰

Kategorie poproduktivního věku v roce 2001 je také oproti roku 1995 méně procentuálně zastoupena. Je však pravděpodobné, že v následujících letech bude tato kategorie početně narůstat, jelikož údaje ze sčítání obyvatel z roku 2001 uvádějí vysoký počet obyvatel ve věku 40 – 49 let (358 obyv.) a 50 – 59 let (365 obyv.). Dosáhnou-li tito obyvatelé věku stanoveného pro poproduktivní kategorii a budeme-li předpokládat, že počet narozených dětí bude s každým následujícím rokem nižší dojde k převaze obyvatel ve věku 60 a více nad obyvateli ve věku 0 – 14 let a populace „začne stárnout“.

K roku 2001 bylo v obci Suchdol nad Odrou 1249 obyvatel ekonomicky aktivních, z toho je 1097 zaměstnaných a to nejčastěji v průmyslových odvětvích, na poštách v dopravě a telekomunikacích a ve stavebnictví. Nezaměstnaných bylo 152, což činí 12,2% nezaměstnanost.

Při sčítání obyvatelstva se obyvatelé hlásili nejvíce k české (87,9 %) a moravské (5,9 %) národnosti, dále pak ke slovenské (2,8 %), slezské (0,1 %), německé (0,3 %), polské (0,1 %) a ukrajinské (0,1%). Zbýlých 2,8 % připadá nejspíše na národnost romskou a vietnamskou.

Katastr obce Suchdol nad Odrou obhospodařuje **zemědělský** podnik Agrosamak a. s.. Tento podnik vznikl transformací původního zemědělského družstva na zemědělské obchodní družstvo vlastníků. Kromě Suchdolu nad Odrou spadá do jeho působnosti také katastrální území Kletné a Mankovic, jejichž provozy se podnik snaží předat do pronájmu a změnit tak námezdně pracovní vztah na podnikatelský. Výměra půdy, kterou Agrosamak obhospodařuje činí 2480 ha orné půdy, z čehož 1408 ha náleží ke katastru obce Suchdol nad Odrou (včetně místní části Kletné). Kromě tohoto zemědělského

¹⁰ Obecní úřad Suchdol nad Odrou: Územní plán obce 2003, Suchdol nad Odrou, 104 s.

podniku se na území obce eviduje také zemědělská malovýroba a soukromá zemědělská hospodářství zaměřující se na rostlinnou i zemědělskou výrobu a chov koní pro nezemědělské účely. Na území obce Pohoř se nachází jeden a na území Jestřábí dva zemědělské areály. Tyto areály náležely zemědělskému družstvu Niva. Na Pohoří je v současnosti tento areál opuštěn. V Jestřábí jsou jeho některé části pronajímány, pro chov koní, krav a pštrosů.

V obci Suchdol nad Odrou působí řada **průmyslových** firem, ať už se jedná o odštěpené závody větších firem s hlavním sídlem mimo území obce, nebo nové soukromé firmy či privatizované provozovny. Největšími firmami v obci jsou Romotop spol. s r. o., NC Line spol. s r. o., UNISTAD spol. s r. o. a České dráhy s. o.. Podnik Romotop se zabývá výrobou krbových kamen a krbových vložek od roku 1992, kdy vznikl. Rozkládá na cca 18 000 m², má 450 zaměstnanců a objem výroby činí 60 – 80 mil. Kč/rok. Závod je vhodně urbanisticky umístěn na okraji sídla a navíc je od obytné zástavby oddělen koridorem železnice. Druhým velkým podnikem je NC Line specializující se na řezání a lisování plechu. Vznikl v roce 1993. Zaměstnává asi 50 pracovníků. Dodává plechové díly pro zákazníky z České republiky (mimo jiné spolupracuje také s firmou Romotop), ale také z Německa, Anglie, Belgie, Francie, Holandska nebo Dánska. V současné době tvoří export do těchto zahraničních zemí více jak 70 % odbytu. Areál podniku je umístěn hned vedle firmy Romotop, je tedy také vhodně lokalizován.

Foto č. 1: *Hlavní budovy firem Romotop (vlevo) a NC Line (vpravo)*

(Pavlaína Nývltová, 10. 4. 2008)

Firma UNISTAD soustřeďující se na stavební práce, autodopravu a zemní práce vznikla v roce 1992, má asi 40 zaměstnanců a její roční objem je cca 55 mil. Kč. Dále se v obci nachází dvě pracoviště Českých drah a to ČD Železniční stanice Suchdol nad

Odrou a ČD depo kolejových vozidel. Činnost prvního sestává z železničních, provozně přepravních a stavebních prací pro ČD. Zaměstnává asi 150 osob. Druhý podnik sestává z remise pro opravu lokomotiv, úložiště a výdejny nafty, provozní a administrativní budovy. Počet zaměstnanců činí asi 70 osob. Dalšími menšími podniky v obci Suchdol nad Odrou jsou: PAMET spol. s r. o. (kovovýroba; šití svršků obuvi pro Svit), WITRA spol. s r. o. (oprava a údržba hasící techniky), ZZN Nový Jičín a. s. – výrobně nákupní středisko Suchdol n. O. (skladování obilovin, výroba krmných směsí, prodej zemědělských potřeb), DUBART (lisovna a zámečnická dílna), ELEKTRO Vašíček (oprava elektrických rozvodů v objektech a opravy elektrických motorů).

Část lesního půdního fondu na území obce Suchdol nad Odrou o výměře asi 142 ha obhospodařuje Lesní správa Vítkov, která v tomto území těží cca 1000 m³ dřeva ročně. Dřevo je zpracováváno v pilařském závodu v nedalekých Odrách. V místní části obce Suchdol nad Odrou, v Kletném je na 20 ha půdy zřízena Lesoškolka Kletné, kterou obhospodařuje CE WOOD Školařské středisko – Zlínské paseky. Lesoškolka zaměstnává 25 – 50 zaměstnanců.

Obec Suchdol nad Odrou má díky své velikosti a zařazení mezi středisko osídlení místního významu nejen kompletní základní **občanskou vybavenost**, ale i řadu zařízení vyšší občanské vybavenosti.

Mezi zařízení nutná pro péči o výchovu a zdraví obyvatel, tzn. o zařízení tzv. sociálního typu můžeme zařadit zařízení školská, zdravotnická a zařízení sociální péče, na jejichž provozu se podílí stát. Obec v rámci této kategorie občanské vybavenosti disponuje jednou mateřskou školou s kapacitou cca 100 dětí (obsazeno cca 50 míst), jednou základní školou s kapacitou 640 dětí (obsazeno cca 300), jednou základní uměleckou školou pro cca 20 žáků, nacházející se v prostorách základní školy a konečně jednou střední školou – Střední odborné učiliště zemědělské. Střední škola vychovává asi 100 učňů v oborech mechanizátor rostlinné výroby a zemědělec. K učilišti přináležejí také internát, který však k tomuto účelu není v současnosti využíván. Dále je v obci zřízeno jedno zdravotní středisko, v rámci kterého mají občané k dispozici ordinaci dětského lékaře, stomatologickou ordinaci a zubní laboratoř. Ordinace praktického lékaře je umístěna v objektu firmy Agrosamak a. s.. Aby byla v obci zajištěna také sociální péče ne zcela samostatným obyvatelům je v obci zřízen dům s pečovatelskou službou a plánuje se výstavba druhého takového domu.

K zařízením nutným pro řízení obce, tedy k zařízením správy a administrativy náleží v obci existuje úřad městyse s obřadní síní, pošta, požární zbrojnice a služebna České policie.

Obec má k dispozici také zařízení pro sport a kulturu, která sice nejsou nezbytná, ale jsou předpokladem všestranného a harmonického rozvoje obyvatelstva. Náleží mezi ně kulturní dům, dvě muzea, knihovna, sauna a rehabilitační bazén, fotbalové a házenkářské hřiště s veškerým zázemím, dětské dopravní hřiště, kynologické cvičiště, hasičské cvičiště, drobná hřiště v lokalitách bytových domů, nádrž Kletná jako sezónní sportoviště a rekreační areál. Do této kategorie všestranného rozvoje obyvatel lze zařadit také hřbitovy. V obci Suchdol existují dva, jeden u evangelického a druhý u katolického kostela.

Mezi zařízení ostatní, jejichž existenci řídí trh a jsou tedy převážně závislá na nabídce a poptávce se na území obce eviduje maloobchodní síť v podobě nákupního střediska a řady drobných prodejen podél hlavní komunikace procházející obcí, dále ubytovací a stravovací zařízení, konkrétně dva hostince s možností ubytování, jedna jídelna a jeden penzion.

V obci Kletné je občanská vybavenost na té nejzákladnější úrovni. Existuje zde pouze bistro a sezónní bufet, občerstvení a případné sportoviště na přehradě Kletné. V obci se nachází také hřbitov. Situaci lze odůvodnit tím, že potřebné služby jsou dostupné v sousední obci Suchdol nad Odrou a plně postačují potřebám jak obce Suchdol, tak obce Kletné.

V obci Pohoř i v obci Jestřábí není občanská vybavenost ani na základní úrovni. V obou obcích se nachází hřbitov. V Pohoří je navíc postavena farnost a kostel, v Jestřábí se nachází pouze kaple.

6. Vývoj krajinné struktury

Podkladů pro vytvoření představy jak vypadala krajina povodí Kletenského potoka v minulosti a jak se vyvíjela až do současného stavu není mnoho. Existuje však nepublikovaný materiál, který popisuje historii obce Suchdol nad Odrou a lze z něj vybrat určité náznaky informací o tom jaký vzhled, či spíše hrubou strukturu krajina zájmového území měla. Tyto informace jsou propojeny a zároveň vycházejí z historického osídlení území. Jedná se o zatím připravovanou publikaci Stručné dějiny

obce Suchdol nad Odrou autora Daniela Říčana, kterou vydává Klub přátel Suchdolu od roku 1992 v „Edici Suchdol“.

Známky osídlení sahají až do doby mladého paleolitu (40 000 – 10 000 let př. n. l.) a jsou jimi ojedinělé nálezy primitivních nástrojů: pazourkové škrabadlo, pazourková čepelka. Z doby šňůrové kultury (3. tisíciletí př. n. l.) byl na horním konci obce nalezen sekeromlat. Větším nalezištěm pravděpodobně pravěké osady je podle místního badatele Stephana Weigela (1848 – 1924) lokalita kdesi mezi Samotou a Pohořským lesem (přesné místo určení není známo). V literatuře se uvádí, že Suchdol nad Odrou leží na tzv. Jantarové cestě, jenž vedla z římských provincií u Jadranu do Pobaltí, po níž se přepravovala jantarová surovina. V obci Pustějov (10 km severovýchodně od Suchdolu nad Odrou) byl fragment jantaru skutečně nalezen. Krajina v blízkosti obce Suchdol, konkrétně kolem řeky Odry je popisována jako močálovitá, v oblasti Pohořského kopce jako neschůdná. Místem kudy pravděpodobně procházel jakýsi dopravní koridor či průtah (nazývaný „Cesta národů“) je dnešní silnice spojující obce Mankovice a Hladké Životice protínající Suchdol kolmo na Kletenský potok.

O založení obce Suchdol nad Odrou nejsou dochovány žádné písemné zprávy, ale existují teorie navíc podepřené logickými argumenty, jež by se daly za jakési prvopočátky sídla Suchdol považovat. Nejpravděpodobnější teorie je, že Suchdol vznikl spolu s osadami Pohoř a Kletné jako hornická osada. Osada stála někde v prostoru přehrady Kletné, kde se dolovala a upravovala stříbrná ruda. Jejich ryze české názvy svědčí o tom, že vznikly ještě před obdobím německé kolonizace. Název Suchdol mohl označovat místo, kde se doluje a nejsou zde problémy se zaplavováním vodou či údolí, kde potok občas vysychá (lze podložit tím, že vrstvy hornin jsou nakloněny k Fulneku a tím pádem jsou jižní Pohořské svahy chudé na prameny). Název může také souviset se Suchdolem u Kutné Hory, jejíž část obyvatel přišla na severní Moravu z důvodu těžby stříbra v této lokalitě. K těmto teoriím o historickém vzniku Suchdolu lze přiřadit také pověst o Kletenském potoku, jejíž pravdivost je více než pravděpodobná. Kletenský potok netekl přes současnou obec Suchdol, ale k dolnímu konci obce Mankovice (přibližně korytem dnešního havarijního přepadu Kletenského potoka vytékajícím z nádrže Kletná). Na potoce si horníci, zde usídlení, vybudovali v místě dnešní nádrže Kletná hráz, jenž se za silné bouřky protrhla a voda si vymlela nové koryto v linii, která souhlasí s dnešním tokem. Suchdol podle další z hypotéz zanikl při v pádu Tatarů v roce 1241. V případě, že byl následně obnoven byl později (1253) znovu vypleněn uherskými

Kumány. Zachovaly se jen zbytky vodních děl, terasovitá políčka v lesích a zasutá mělká důlní díla.

O založení „nového Suchdolu“ v druhé polovině 13. století se také nedochovala písemná zpráva. Z obecných informací však lze sestavit obraz o tom, jak tento proces probíhal. Smyslem založení bylo využít zemědělsky okolní půdu, což mělo majiteli fulneckého panství (do něhož Suchdol patřil) přinést užitek jedině v případě kolonizace území a vzniku sídel. Tak byl pro obec Suchdol vybrán pruh úrodného území podél toku Kletenského potoka. K obdělávání byla využívána část území mezi bažinatou nivou Odry a kopcem Pohoř. Tento prostor byl rozparcelován na 44 lánů pro 44 usedlostí po obou stranách potoka (na každé straně 22 lánů). Usedlost té doby je popisována jako skromné roubené stavení o třech místnostech, kryté došky. V obytné místnosti se topilo na otevřeném ohništi bez komínu, kouř odcházel štítovým oknem. V zadní části domu byl chlév pro dobytek. Úzký lán pozemku (o ploše asi 18 ha), který museli novousedlíci zbavit pralesovitých porostů žďářením, se táhl za každým stavením až k hranici se sousední vesnicí. Hospodařilo se trojpolním způsobem. Jeden lán v centru obce byl určen pro kostel s farou, v té době se jednalo o dřevěný kostel zasvěcený svaté Kateřině (patronce horníků). Dnes na jeho místě stojí katolický kostel s původním hřbitovem. Vesnice začínala u „Dolního dvora“ (dnes Unistad ležící severně od areálu nádraží) pronajímaného zemanům a rytířům a končila v místech dnešního Šenku u Plšků (asi 1 km vzdušnou čarou pod nádrží Kletnou, kde se hlavní silnice procházející Suchdolem ostře esovitě stáčí a míří k obci Kletné). Střed obce a jeho centrum vzniklo v oblasti křížení se Kletenského potoka s prastarou „Cestou národů“. Původ „Horního dvora“ je nejasný: stál mimo obec a mohl být pozůstatkem starého hornického Suchdolu nebo vznikl jako dar zbylé půdy někomu za zásluhy. V době svého založení měl Suchdol asi 90 obyvatel převážně přivedených z Durynska, tedy německé národnosti. Původní český název obce přizpůsobili své řeči a vytvořili tak novotvar Zuchtenthal, později Zauchtel.

Jan Lucemburský odňal roku 1315 Lichtemburkům Fulnecko pro účast na vzpouře proti králi a daroval je svému stoupenci Vokovi z Kravař. V letech 1378 – 1415 Lacek I. z Kravař zemský hejtman, Fulnecko včlenil do své rodové državy helfštýnského panství. Z těchto dob, konkrétně z roku 1337, pochází nejstarší písemná zmínka o Suchdolu. Jde o latinsky psanou kupní smlouvu s podpisem faráře ze Suchdolu. K druhé polovině 14. století se kladou počátky rybníkářství v zájmovém území. Rybníky měly zachycovat vodu pro chov ryb, ale také pro zásobování zdejších mlýnů vodou v období sucha. Stav na Odře u Suchdolu zásoboval vodou strouhu 7 km dlouhou, na kterou byl

napojen Suchdolský mlýn a další mlýny či valchy v okolí. Velkých rybníků kolem řeky Odry bylo asi 6 a byly napájeny i z Kletenského potoka a jeho přítoků. Od „Dolního dvora“ směrem k Odře byly potoky napřimovány a překládány jejich koryta tak, aby byla voda efektivně využívána. Byla to jedna z největších rybničních soustav v okolí, jež dosáhla svého mimořádného rozsahu v následujících stoletích postupným rozšiřováním.

Z období po husitských válkách z roku 1457 je dochována další písemná zmínka o suchdolském rychtářství a to kupní smlouva v níž majitel fulneckého panství Jan Kruším z Lešan prodává suchdolské rychtářství Michálkovi z Klimkovic a jeho potomkům.

Od počátku 16. století dochází k sociální diferenciaci obyvatelstva. V důsledku přibývajícího obyvatelstva se provádělo oddělování půdy od původních 44 usedlostí celolánických pro domky méně majetné. Usedlost zpravidla převzal nejstarší syn a jeho sourozenci si postavili menší domky buď kolem potoka nebo před rodovou usedlostí hned u cesty jako malá hospodářství. Podle množství půdy se obyvatelé rozlišovali na půlláníky, čtvrtláníky, zahradníky, bezzemky (podruhy, podsedníky, kteří bydleli v podnájmu). Bezzemci se živili různými řemesly: kovářství, řeznictví, pekařství, ševcovství, tesařství, truhlářství, kamnářství. Typickou obživou pro suchdolské obyvatelstvo se stává tkalcovství. Pro sociálně nejslabší živící se žebrotou byly v obci stavěny chudobince (jeden z domků na Životické ulici).

Další informace z historie Suchdola, která chronologicky nastupuje za předešlé, se vztahuje k roku 1624 a týká se obyvatelstva. Propukla zde totiž epidemie moru a zahubila většinu obyvatelstva Suchdolu nad Odrou. Významnou událostí na časové přímce historie Suchdola je založení suchdolské matriky v roce 1636 farářem obce Šenov, do jejíž farnosti spadal i Suchdol. Událost je důležitým mezníkem pro historiografii obce. V těchto letech samozřejmě probíhala Třicetiletá válka, o jejímž průběhu a výsledku v obci Suchdol není dochována písemná zmínka. Udává se, že na Moravě způsobila pokles prodejních cen usedlostí na třetinu a pokles stavu obyvatelstva na polovinu. Jestli se však tento pokles týkal i Suchdolu zůstane otázkou. Do období po Třicetileté válce (1672) lze zařadit počátek tvorby I. projektu Dunajsko-oderského průplavu, jehož trasa měla vést přes katastr obce Suchdol.

Následující období je pro Suchdol nad Odrou významné z hlediska náboženského. Obec byla převážnou většinou protestantská (uvádí se, že kolem roku 1720 bylo v Suchdole 700 dospělých osob a všichni smýšleli protestantsky). V té době do obce přišel Kristián David ze Ženkavy, který se snažil se svou jasnou a jednoduchou

teologií pomoci roztroušeným evangelíkům na Moravě. V roce 1722 založil v Sasku pro své souvěrce z Moravy osadu Herrnhut (česky Ochranov), v níž by mohli žít se svým náboženským přesvědčením svobodně. V roce 1724 uteklo do Herrnhutu prvních 11 suchdolanů, patrně následkem jejich trestáním i trestáním ostatního obyvatelstva za šíření evangelického vyznání i do okolních vesnic. V následujících letech bylo zjištěno kolem 280 uprchlých osob a to chudých i bohatých. V roce 1727 exulanti sjednotili své názory s luterány z Německa, obnovili Jednotu bratrskou a podnikali evangelizační a misijní cesty do všech kontinentů.

Významným činem byl začátek šlechtění kravařského plemene na „Horním dvoře“, jehož majitel Georg Zeisberger však uprchl do Herrnhutu, ale kravařství se zde zachovalo díky hraběnce Harrachové, která zde zavedla chov plemenných býků ze Salzburgu a 1761 ze Švýcarska. Nové vysoce produktivní plemeno dalo název celé oblasti Kuhländchen, ten je poprvé doložen roku 1786, později se vžil i český ekvivalent Kravařsko. Toto období spadá do doby vlády císařovny Marie Terezie, na základě jejíchž mnohých reforem byl například roku 1771 proveden soupis lidu poskytující nám údaj o počtu obyvatel v Suchdole. Obec měla 984 obyvatel německé národnosti. Celé 18. století je charakteristické nedostatkem půdy, rušením rybníků (v té době patrně zanikly jižní rybníky, které se nacházely po obou stranách silnice vedoucí na Nový Jičín). Rok 1781 a Toleranční patent přinesl poddaným svobodu náboženství (i když značně omezenou), načež se $\frac{3}{4}$ obyvatel přihlásilo u vrchnostenské kanceláře v Kunwaldu (sídlu hraběnky) do evangelické církve. Vybudovali si dřevěnou modlitebnu a pod ní faru na kopci proti stávajícímu katolickému kostelu. Aby zmenšená katolická farnost byla ekonomicky posílena bylo k Suchdolu připojeno Kletné patřící dosud k Pohoří. Suchdol se stal významným centrem církve evangelické augsburského vyznání.

V roce 1805 přinesla ruská armáda vracející se z prohrané bitvy u Slavkova epidemii břišního tyfu, jež se roznesla i na civilní obyvatelstvo a na Kletném způsobila smrt pětině obyvatelstva.

Vzhled Suchdolu změnilo zrušení roboty a dále vybudovaná železnice – Severní dráha císaře Ferdinanda, spojující Vídeň s Krakovem. Nádraží, jež muselo být také postaveno, stálo ale osamoceně při jednokolejné trati uprostřed oderských luk asi 200 m za obcí. První lokomotiva zde přijela 1. 5. 1847. Železnice se stala zdrojem pracovních příležitostí a příčinou pozdějšího hospodářského vzestupu obce.

Osvobozením sedláků od robotních povinností docházelo k přestavbám jejich usedlostí v uzavřené mohutné dvorce. Volné disponování s půdou umožnilo některým

pololánickým usedlostem zbohatnout natolik, že se staly svou rozlohou velice podobné původním 44 celolánickým gruntům. V roce 1850 padla omezení evangelickým církvím a tak obyvatelé vybudovali v letech 1852 – 1858 na vlastní náklady zděný evangelický kostel se hřbitovem, jež je jednou z dominant obce dodnes. Hlavní stavební aktivity probíhali v místě nádraží, kde byl vybudován hotel, byla rozšířena trať o druhou kolej, byla vybudována úzkokolejná koňská trať do jesenického mlýna (roku 1900 elektrifikována), roku 1880 soukromá lokální městská dráha do Nového Jičína a 1891 dvě lokální tratě ve směrech Budišov a Fulnek. Z těchto důvodů musela být postavena i nová nádražní budova (zachována dodnes) a propojena s novojičínským nástupištěm poměrně technicky náročným podchodem opatřeným dvěma výtahy. Nádraží vyrostlo v rozsáhlý komplex se třemi nástupišti, vodárnou a rybníkem, strojním depem, odstavnými kolejemi, skladišti, strážními domky, restauracemi pro cestující apod.. Železnice se stala podnětem pro rozvoj průmyslu v obci. První továrna Warhankova rybárna a sýrárna byla postavena roku 1872 na horním konci obce (dnešní Witra). Z důvodu znečišťování vody v potoce se musela rybárna přestěhovat k nádraží, kde vznikl tovární areál s rybárnou, octárnou, udírnou a skladišti. Původní rybárna byla v roce 1886 přebudována na sýrárnu, jenž měl v názvu „c. k. dvorní dodavatel“ a byla prvním továrním zpracovatelem sýrů v monarchii. Na to byla v témže roce zřízena První Kravaňská družstevní mlékárna. Roku 1892 vybudoval novojičínský podnikatel Baar v obci Suchdol továrnu na modrotisk. Roku 1902 byla postavena strojárna na výrobu zemědělských strojů (dnešní Pamet), ke které patřila i slévárna šedé litiny. Ta se později osamostatnila jako Kellnerova slévárna, nyní NC Line. V roce 1902 byla v místě mezi dnešním Romotopem a železniční tratí zřízena továrna na cementové výrobky.

Na konci 60. let 19. století došlo k postátnění školství, tudíž se sloučila evangelická a katolická škola. Obec proto vybudovala prostornou obecní školu (dnes Agrosamak). Do Suchdolu byla roku 1900 přeložena Zimní zemědělská škola ze Žiliny u Nového Jičína. Na základě vzniku místního odboru Národní jednoty – národně kulturní centrum české menšiny v Suchdole se podařilo roku 1921 otevřít českou menšinovou školu (dnes penzion Poodří), která sloužila i jako mateřská škola, divadelní sál, tělocvična a objekt pro bohoslužebná setkávání evangelíků a také zamezila poněmčování českých dětí. V roce 1932 byla vybudována hlavně pro německé obyvatelstvo další měšťanská škola s tělocvičnou, kabinety a různými moderními pracovny.

Všeobecný rozkvět Suchdolu byl završen rokem 1913 žádostí podanou starostou k císařskému dvoru o povýšení Suchdolu na městečko. Odpověď přišla až roku 1917 od

císaře Karla I., který ke dni 25. listopadu povýšil vesnici na městečko – městys. Následovalo období první světové války, které poznamenalo obec hlavně úbytkem obyvatelstva, většinou mužů bojujících ve válce za zájmy Rakouska. Po vyhlášení Československé republiky se snažila suchdolská reprezentace začlenit obec do „Sudetenlandu“, který vyhlásily obce Čech a Moravy obývané Němci. Tento stav trval jeden měsíc. Následně se Suchdol stal součástí ČSR, politického okresu Nový Jičín a soudního okresu Fulnek.

Vývoj obce ale neustal ani v oblasti hospodářské. V letech 1929 – 1930 probíhající hospodářskou krizi nepřechal například podnik Baarova barvírna, přibýly však nové firmy jako Manaskova výroba dřevoobráběcích strojů a Hospodářské družstvo. Stavebně obec také nadále rostla. Protože pozemky kolem obou hlavních komunikací byly zastavěny, vznikly brzy po první světové válce další stavební lokality i mimo obec např. Na rybníkách, dále se obec rozrůstala v místech dnešní ulice Lidická, Pod Topoly, ulice Československé armády, ulice 1. Máje a za nádražím začala růst česká kolonie. Koleje se tak prakticky staly dělicí čarou mezi Čechy a Němci.

Dne 10. října 1938 se české pohraničí obývané německým obyvatelstvem a tedy i Suchdol stal součástí Německé říše po dobu sedm a půl roku. V lednu roku 1945 byla obyvatelstvu nařízena evakuace. Následně začaly obec opouštět tisícové davy obyvatel odcházející se svým majetkem ve směru Běloutín, Olomouc, Svitavy. V Suchdole se budovala linie překážek a palebných postavení od Kletné až k Odře. Německá fronta však byla u Ostravy prolomena a Suchdolem ustupovaly jen neuspořádané jednotky německé armády, které odehrály poslední menší bitvu na Kletném. První sovětské jednotky vstoupily do téměř vylištěného Suchdolu od Hladkých Životic 5. května 1945. Obec měla následkem války poškozených asi 90 domů a 9 zcela zničených. Po válce se do obce začalo vracet evakuované německé i české obyvatelstvo současně s novousedlíky. Nejsilnější proud zájemců o usazení v Suchdole byl z východu z Valašska 24 %, z jihu 23 %, starousedlíků 20 %, ze severu 11 %, repatrianti z Volyně 6 %. Obnovoval se také průmysl a živnost, školství, vznikaly politické strany a spolky: hasiči, sokoli, skauti, svaz mládeže, svaz žen, myslivci, včelaři, rybáři. Situace mezi Čechy a Němci v poválečném Československu řešila Postupimská dohoda, na jejímž základě se německé obyvatelstvo soustřeďovalo do tří sběrných táborů před odsunem do Nového Jičína a odtud na německé území nejčastěji do Bavorska. Odsunem německého obyvatelstva asi 700 let zde sídlícího zanikla i původní kultura této oblasti.

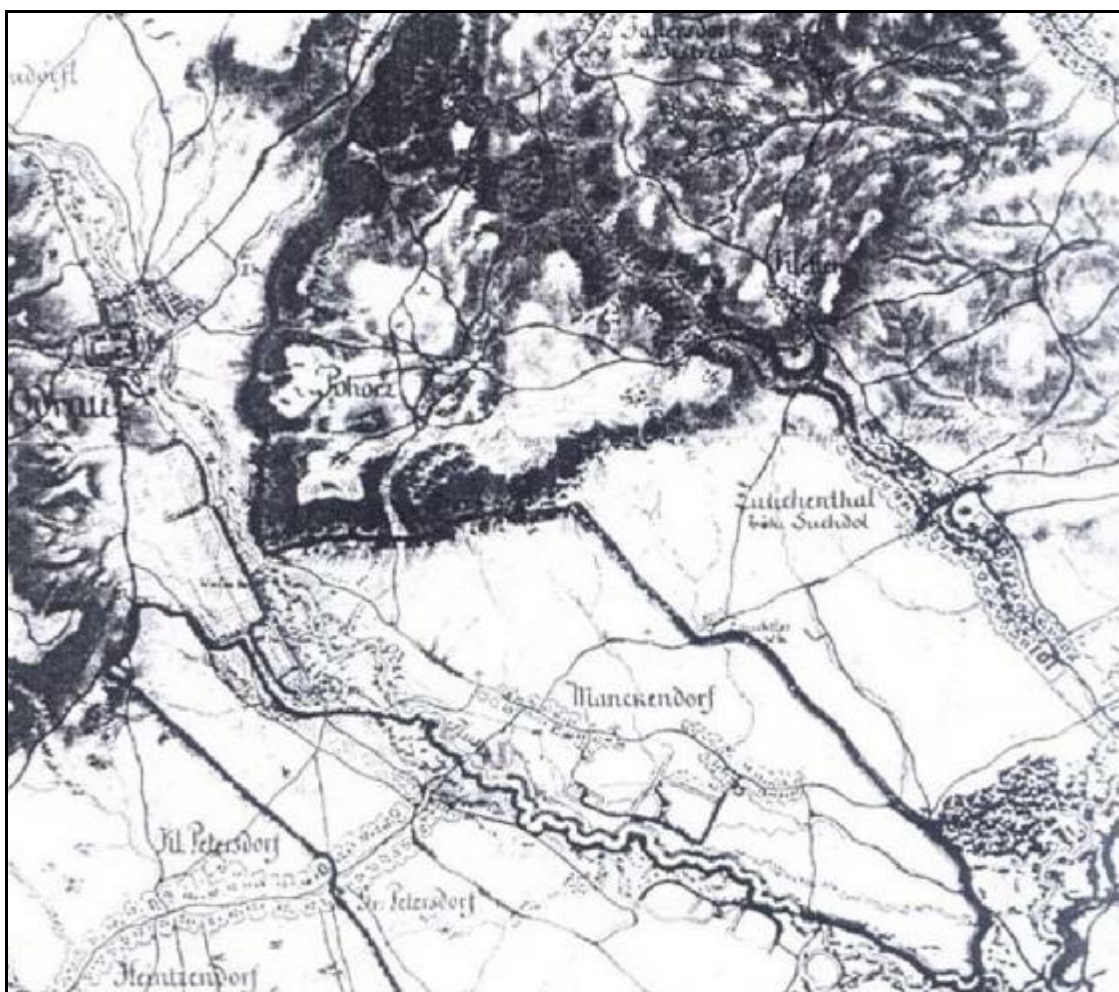
Z dalších událostí významných z hlediska vzhledu obce lze zmínit vytvoření Československého státního statku z objektů „Dolního dvora“ v roce 1949. Vznik Jednotného zemědělského družstva a zřízení matričního úřadu v roce 1950. V roce 1955 byla otevřena pobočka hudební školy. V roce 1958 byla v obci založena učňovská škola zemědělská. V 60. a 70. letech se v obci rozvíjela stavební činnost: rodinné domy v lokalitě Nová ulice, napuštění Kletenské přehrady, vznik chatové oblasti na Kletném, postavení obilního sila (vznik nového závodu v Suchdole: ZZN Nový Jičín), vybudován kulturní dům a naopak bylo v obci zbouráno několik původních typických kravařských usedlostí. V roce 1974 se stala obec Kletné místní částí obce Suchdol. Roku 1978 byl uveden do provozu obecní vodovod. V 90. letech vznikají v rámci privatizačního projektu nové stavební, výrobní a zemědělské podniky. V roce 1991 byla vyhlášena CHKO Poodří. V létě roku 1997 postihla obec silná povodeň. V roce 1999 byla dokončena plynofikace obce. V roce 2000 byl zřízen penzion Poodří. Roku 2003 byl dokončen bezpečnostní přepad protipovodňového opatření (přeložka Kletenského potoka). V roce 2005 byla uvedena do zkušebního provozu čistička odpadních vod.¹¹ V říjnu roku 2006 byl obci Suchdol nad Odrou opět přičleněn statut městyse.

K materiálům poskytujícím alespoň jakousi informaci o tom jak krajina povodí Kletenského potoka a okolí v historii vypadala a jak se vyvíjela je možno přiřadit samozřejmě také mapové podklady. Prvním z nich je Müllerova mapa Moravy z roku 1716 ve 2. vydání z roku 1790 v přibližném měřítku 1 : 180 000 dostupná na webových stránkách Geolabu. Z této byl použit výřez mapového listu číslo 8, který podává jen orientační pohled na umístění obcí náležejících do povodí Kletenského potoka (viz Příloha č. 5: Výřez Müllerovy mapa Moravy z roku 1790). Druhým podkladem byly výřezy mapových listů číslo 29, 30, 41 a 42 v měřítku 1 : 28 000 Prvního vojenského mapování, tzv. josefského z let 1763 – 1787 (viz Příloha č. 5.: Výřez z map I. vojenského mapování z roku 1763 - 1787). Tato mapa je rovněž dostupná na výše zmíněných webových stránkách. Přestože se toto mapování neopíralo o triangulační body a bylo tak do určité míry zkreslené, je pro území povodí důležitým historickým dokladem, neboť přesnější, o triangulační síť se opírající následující vojenská mapování, respektive mapové listy zachycující zájmové území nejsou k dispozici (viz. Staré mapy, II. vojenské mapování dostupné z: <http://geoportal.cenia.cz>). Při srovnání historické mapy I. vojenského mapování se současnou topografickou mapou je patrná výrazná podobnost

---

¹¹ ŘÍČAN, D. Stručné dějiny obce Suchdol nad Odrou. Suchdol nad Odrou : Klub přátel Suchdolu, 2005. 29 s. Edice Suchdol.

zájmového území, což nasvědčuje tomu, že se funkční využívání krajiny příliš neměnilo. Každopádně se s růstem počtu obyvatel rozvíjela a rozšiřovala sídelní zástavba, také plocha lesů se zdá v současnosti větší, došlo k modernizaci technologií, tím pádem se jinak přistupovalo k obhospodařování krajiny a k jejímu udržení, ale hrubý vzhled krajiny zůstává nadále zachován. Níže je uvedena černobílá verze (z roku 1780) výše popisované mapy z důvodu jednolitého (na mapové listy nerozděleného) zachycení zájmového území.

Obr. č. 2: Zájmové území zachycené na mapě Prvního vojenského mapování ¹²

7. Současná struktura krajiny

Krajinu lze v obecné rovině strukturovat na tři základní jednotky. První z nich jsou plošky definované jako plošná část povrchu, která se vzhledem liší od svého okolí.

¹² <http://www.oderske-vrchy.cz/index.php?p=historie-odersko>, 8. 4. 2008

Různí se co do velikosti, tvaru, typu, heterogenity i vlastních hranic. V krajině jsou plošky obvykle zastoupeny společenstvy rostlinných a živočišných druhů, některé však mohou být i bez života, popřípadě teprve osidlovány mikroorganismy (skály, komunikace, budovy atd.). Zvláště důležitými charakteristikami plošek je jejich velikost, tvar a povaha okrajů. Plošku obklopuje krajinná matrice, což je okolní plocha lišící se strukturou a druhovým složením. Je jednou z krajinných složek, která je nejrozsáhlejší a nejvíce spojitá, proto hraje v krajině dominantní roli. Přechodová zóna oddělující plošku a krajinnou matici se nazývá ekoton. Třetí jednotkou jsou koridory. Tyto prostupují krajinnou maticí a svými propojeními a kříženími (uzly) tvoří jakousi síť. Koridory jsou nejčastěji využívány pro dopravu, ochranu, jako zdroje i estetická součást prostředí. Charakteristiky koridorů, jako šířka, spojitost, křivolakost, úžiny, mezery a uzly, řídí důležité funkce koridorů jako vodiče a překážky.¹³

Krajina povodí Kletenského potoka je od minulosti ovlivňována a utvářena člověkem, převládají v ní tedy uměle vytvořené složky a proto je krajina zde se vyskytující krajinou kulturní.

Podle způsobu jakým člověk krajinu využívá lze zájmové území rozdělit na několik základních funkčních jednotek, respektive plošek (lesy, louky a pastviny, sídla atd.). Maticí je, podle pohledu na širší okolí povodí Kletenského potoka, nejpravděpodobněji obdělávaná půda. Tato, jak už vyplývá z definování pojmu matrice, zaplňuje v zájmovém území největší plochu a to asi 40 % území odpovídajících 3,5 km². Plocha orné půdy není celistvá. Je rozdělena na několik větších i menších areálů po obou stranách obce Suchdol nad Odrou, dále na lokalitách Mezi cestami a Na Suchdolsku ležících jihovýchodně od obce Pohoř, také na sever od obce Pohoř na lokalitě U mlýna a konečně v okolí obce Jestřábí. Na jihozápadní straně obce Suchdol v lokalitě Velké lány se nachází velký celistvý areál orné půdy, největší v povodí. V době provádění terénního výzkumu bylo toto pole osazeno kukuřicí. Další tři velké areály jsou lokality Mezi cestami, U mlýna a lokalita zahrnující severozápadní část katastrálního území Jestřábí. Mezi plodiny pěstující se na popsanych lokalitách patří již zmíněná kukuřice, dále pícniny, cukrová řepa, řepka, mák a obiloviny (pšenice, ječmen, oves). Poslední tři jmenované plodiny se ve vyšších oblastech povodí (hlavně okolí Pohoře a Jestřábí) pěstují nejčastěji. Zemědělskou půdu v katastru obce Suchdol nad Odrou a jeho místní části Kletné obhospodařuje zemědělský podnik Agrosamak a. s.. Půdu v katastrálním

---

¹³ FORMAN, R., GODRON, M. Krajinná ekologie. Praha : Academia, 1993. 582 s. ISBN 80-200-0464-5.

území obce Pohoř má ve své působnosti Agro Odersko a. s. Odry. Zemědělské družstvo Vrchovina Fulnek – Děrné má na starost pole, mimo jiné, na katastrálním území obce Jestřábí. Pole jsou umístěna většinou ve svahovitém terénu, v katastru obce Suchdol nad Odrou je sklon poměrně malý, za to v okolí Pohoře a Jestřábí jsou svahy nakloněné do údolí Kletenského potoka strmější. Aby bylo zabráněno vyplavení živiny a smyvu nejúrodnější povrchové vrstvy orné půdy – ornice, provádí se zde orba po vrstevnici. Pole v lokalitě Velké lány bylo vystaveno častému větrnému proudění z jihozápadu (nejčastější směr, odkud zde vanou větry), následkem čehož postihovala toto území větrná eroze. Výskytu větrné eroze bylo zamezeno vysazením stromových a keřových porostů podél bezpečnostního přepadu Kletenského potoka, protékajícího právě na jihozápad od Velkých lánů.

Na areály intenzivně obhospodařované orné půdy navazují lesy. Zaujímají hned po orné půdě další velkou část plochy povodí Kletenského potoka. Rozkládají se na 2,2 km², což činí asi 25 % povodí. Většina lesních ploch se vyskytuje v horní části povodí, tedy severozápadně nad obcí Suchdol nad Odrou. Kromě tohoto obrovského areálu se malá lesní ploška vyskytuje také nedaleko ústí potoka do Odry. Je to výběžek listnatého lesa nacházejícího se jižně od povodí v okolí řeky Odry. Tento lesík obklopuje bývalý mlýnský náhon a má charakter břehového porostu. Další malé plochy listnatého lesa lze nalézt v lokalitě Peklo, kde se jedná o širší pruh listnatých stromů v okolí Kletenského potoka, dále pak severně od obce Pohoř, kde pruh listnatého lesa postupně přechází do velké plochy lesa jehličnatého. Listnaté lesy rostou na velmi malé části zájmového území. Podstatně většího rozsahu dosahují lesy jehličnaté, zaujímající z celkové zalesněné plochy asi 9 %, a lesy smíšené, které rostou asi na 15 % zalesněné plochy. Areál jehličnatého lesa se nachází přesně uprostřed pomyslné linie spojující obce Pohoř a Jestřábí (viz. Příloha č. 1). Věk většiny stromů se zde pohybuje okolo 50 let, jsou zde ale i mnohem starší stromy, ale také mnohem mladší, nebo čerstvě vysazené. Jsou zde časté oplocenky s mladými stromky. Převažujícím druhem je zde smrk. Na jehličnatý les je napojen pruh smíšeného lesa ze severovýchodu, který pokračuje jižně ve směru toku Kletenského potoka a po opuštění společné hranice s jehličnatým lesem se výrazně rozšiřuje. Dosahuje až k nádrži Kletná. Hranice mezi jehličnatým a smíšeným lesem je tvořena lesní cestou (viz. Příloha č. 1). Převládajícími druhy jsou buk, dub, smrk, lípa, jasan, bříza. V okolí vodních toků rostou nejvíce jasan, topol a olše. Na strmých místy až skalnatých svazích lze nalézt lípu, javor, borovici. Na mírnějších svazích a plošinách se vyskytuje dub, buk, habr. Bříza je náletová dřevina vyskytující se na místech po

přírodních či člověkem vyvolaných disturbancích. Do všech těchto typů stanovišť je vtroušen smrk. Lokalizace lesa je velmi dobrá, neboť je umístěn na nejprudších svazích údolí Kletenského potoka a jeho přítoků, tímto zabraňuje případným sesuvům půdy a také funguje jako alespoň částečná absorpční bariéra pro vodu. Ta pak neproniká v tak velkém objemu do nádrže Kletné a dále přes obec Suchdol ani do havarijního přepadu (přeložky Kletenského potoka). Stáří stromů se pohybuje od 10 do 100 let. V době terénního výzkumu probíhala na některých místech v povodí těžba dřeva. Byly káceny nejstarší stromy, na první pohled převážně jehličnaté, v lokalitách: lesní plocha po pravé straně silnice vedoucí z Pohoře ke Kletenskému potoku a podél něj k nádrži Kletná, pruh lesa po levé straně Kletenského (Jestřábského) potoka ve směru toku od Jestřábí k obci Kletné. Je pravděpodobné, že v místech těchto holosečí budou vysazeny nové stromy. Takto tomu je na většině míst, která na tyto odtěžené plochy navazují. Mezi občasně se vyskytujícími pařezy zde rostou mladé stromy, v některých lokalitách vysoké do 2 m, na jiných jsou odrostlejší. Na jiných místech jsou svahy po odtěžení porostlé nízkou vegetací (ostružiny, traviny), mezi kterou se objevují staré pařezy stromů. Ve zmíněných částech lesů, kde byl prováděn terénní výzkum však byly vysazovány jen smrky, což by mohlo vést k postupné převaze jehličnatých stromů ve smíšeném lese, až k vytvoření úplné monokultury smrku. V současné době jsou lesní pozemky v zájmovém území ve vlastnictví státního podniku Lesy České republiky Hradec Králové, které zalesněnou část povodí také spravují. Část lesního půdního fondu v zájmovém území obhospodařuje Lesní správa Vítkov. Částečně do povodí zasahuje areál lesní školky, nacházející se jižně od nádrže Kletná. Lesoškolku obhospodařuje na ploše asi 0,2 km² (přičemž do povodí zasahuje asi 10 %) CE WOOD a. s. Zlínské paseky (Školařské středisko).

Dalším druhem plošky vyčleňujícím se z matrice jsou louky a pastviny. Na území povodí většinou navazují na sídelní zástavbu a zároveň vyplňují prostor mezi sídly a lesem. Louky a pastviny jsou rozdrobeny na různě velké areály, které souhrnně pokrývají asi 17 % plochy povodí Kletenského potoka odpovídající 1,5 km². Pastviny se nacházejí na horním toku potoka, tzn. nad nádrží Kletná, ve třech větších areálech. První tvoří pruh na západ od obce Kletné. Pastvina je určena převážně pro pastvu krav a býků. V části, která se nalézá nejbližší toku potoka se pasou koně. Druhá se nachází severovýchodně od obce Pohoř. Dosahuje největší plochy (viz. Příloha č. 1) a spásají ji koně. Poslední, jižně od Jestřábí, je vymezena pro krávy i koně, při okraji obce je postaven výběh pro pštrosy. Louky v zájmovém území mají charakter nivních luk s ochuzenou skladbou druhů,

přecházejících do ruderálů s expanzními nitrofilními druhy. Vyskytují se v blízkosti vodních toků. Jedna velká oblast se rozkládá při vyústění Kletenského potoka do Odry. Další dva malé areály jsou vytyčeny západně od obce Kletné. Nivní louky jsou hlavně v jarním období a také při silnějších deštích podmačené, někdy dochází až k jejich zaplavení a vytvoření souvislé vodní plochy (nejčastěji v areálu u řeky Odry, který se nachází v inundačním území).

Foto č. 2: *Pastviny západně od obce Kletné*
(Pavλίna Nývltová, 14. 10. 2007)

Plošky zahrad jsou vymezeny v různých místech, ale vždy v těsné blízkosti sídelní zástavby obcí. Celkově zaujímají plochu asi 0,3 km², což jsou asi 4 % zájmového území. Jedná se o zahrady místních obyvatel. Jsou většinou osázeny ovocnými stromy s travním podrostem. Některé působí dojmem sadů. Při jejich propojení vznikají alespoň na části okrajů obce jakési, více či méně spojitě, lemy (viz Příloha č. 1, plochy tmavě zelené barvy).

Nejvýznamnější vodní plochou v zájmovém území je vodní nádrž Kletná. Nachází se přibližně v polovině toku potoka v nadmořské výšce 300 m. Nádrž má retenční a rekreační funkci. Zaujímá plochu o velikosti 1,6 ha. Má mírný travnatý břeh. Dno je z části panelové pak bahnitě o ploše 70 x 60 m. Největší hloubky dosahuje u hráze a to 9 m. Stavba byla započata v roce 1966, dokončena v červnu 1967 a prováděly ji IPS Ostrava. Do srpna roku 1969 se na nádrži konaly poslední úpravné práce. Nádrž je v současné době využívána nejčastěji k rybaření. Dalšími místy, kde dochází k akumulaci vod jsou Stříbrné jezírko u Jestřábí (viz. kapitola 9. Významné krajinné prvky), bývalý rybník východně od obce Kletné (viz. kapitola 9.) a rybník na Kletném (viz. kapitola 9.). Vodní plochy se vyskytují na 1 % území (0,1 km²).

Asi 13 % území je zastavěno. Do sídelní zástavby, lze zahrnout jedno- a dvoupodlažní obytné domy, které v sídlech převažují, pak vícepodlažní obytné domy, dále areály průmyslové, zemědělské, rekreační, dopravní a plochy občanské vybavenosti. Zástavba je soustředěna podél hlavní komunikace. Tvoří ji ve většině původní zástavba zemědělských usedlostí a to jednosměrně k ulici orientovaných gotických dvorců „francouzského typu“. Zvláště hospodářské části objektů jsou v současnosti zchátralé, opravené zase nekorespondují s typem a historickým vzhledem usedlostí a působí nesourodě. Poměrně často se však objevují i novější lokality zástavby izolovaných i řadových rodinných domů a bytových domů. Podobně je tomu i v obci Pohoř a Jestřábí. V obci Suchdol nad Odrou a její místní části Kletné bylo k roku 2001 vystavěno 519 domů, z toho 398 rodinných domů, a 67 bytových domů, z nichž asi 9 je vícepodlažních (pouze v Suchdole). V obci Pohoř existovalo k témuž roku 80 domů, z čehož asi 40 – 50 bylo rodinných a 1 dům byl bytový dvoupodlažní. V obci Jestřábí bylo v daném roce 43 domů, z toho asi 20 – 30 rodinných. Bytový dům se zde nenachází. Lokalizace zástavby v těsné blízkosti Kletenského potoka v obci Suchdol nad Odrou byla donedávna velice nešťastným řešením zdejších obyvatel. Jak je vidět v Příloze č. 3, rodinné domy, průmyslové objekty a další budovy nacházející se jižně od silnice z Mankovic do Hladkých Životic procházející napříč obcí Suchdol leží v údolní nivě Kletenského potoka a jižně od areálu nádraží v údolní nivě řeky Odry. Údolní niva je obecně plochou, která je při vyběžení řeky z koryta vždy alespoň z části zaplavena. V Suchdole nad Odrou se plocha záplavového území (na mapě znázorněna modře) asi ze 70 % kryje s údolní nivou potoka i Odry. Při záplavách v roce 1997 se voda, kterou koryto potoka nepojalo, jednoduše rozlila do své údolní nivy a samozřejmě zaplavila i zde stojící domy. Následkem tohoto byla provedena ochrana obce před povodněmi ve formě dostavby bezpečnostního přepadu nádrže Kletná vedoucího vodu mimo obec (podrobněji viz. níže). Obec však leží také v údolní nivě řeky Odry a proti jejímu rozvodnění není nijak zabezpečena. Podle Zemědělské vodohospodářské správy v Novém Jičíně, která potok spravuje, znemožňuje zastavění, respektive soukromé vlastnictví, ploch v tak těsné blízkosti Kletenského potoka větší vodohospodářské úpravy koryta toku (úpravy regulačních zídek atd.), které by byly velice potřebné. Při těchto úpravách by se totiž veškerá technika musela pohybovat po soukromých pozemcích, čímž by se znásobily náklady na provedené práce.

Průmyslové areály, vyskytující se pouze v obci Suchdol, zahrnující hlavní (řídící) budovy podniků, výrobní haly, dopravní park, skladovací plochy atd. jsou umístěny

v průmyslové zóně na jihovýchodním okraji obce mezi silnicí směřující na Nový Jičín a železnicí, dále pak podél hlavní komunikace. Na jihovýchodním okraji obce jsou lokalizovány největší firmy obce: Romotop spol. s. r. o., NC Line spol. s. r. o.. Podél hlavní komunikace procházející podélně obcí jsou sídla drobných podniků. Dle Přílohy č. 1 je to, ve směru toku Kletenského potoka, průmyslový areál firmy WITRA spol. s. r. o., poměrně rozsáhlý komplex budov Anbremetall spol. s. r. o., poblíž nádraží firma UNISTAD spol. s. r. o., naproti němu firma Pamet spol. s. r. o.. Proti firmě WITRA je na opačném břehu potoka umístěn další průmyslový areál. Jednalo se o skládku neškodlivého tuhého dopadu, převážně suti a materiálu z výkopů. Rozloha skládky se pohybovala okolo 0,8 ha. Mocnost činila 7 m a celková kapacita skládky mohla nabýt až 56 000 m³. Skládka nebyla nijak těsněna, nebylo prováděno jímání ani zneškodňování průsakových vod. V současnosti je skládkování zrušeno a probíhají zde rekultivační procesy. Na místě skládky je navrhovaná výstavba rodinných domů, nebo menšího sportovního areálu charakteru dětských hřišť.

V zájmovém území se vyskytuje 7 zemědělských areálů. V obci Pohoř jsou dva. Jeden z nich se nachází v intravilánu obce. Jedná se o nízku značně zchátralou stavbu, pravděpodobně bývalý kravín. Stavba vypadá opuštěně, avšak z její severní strany je pravděpodobně nějakým nájemcem rozestavěn nový objekt. Není však známo k jakým účelům bude celá tato budova sloužit. Druhým objektem je zcela opuštěný areál, který původně patřil místnímu zemědělskému družstvu. V areálu se nachází řada hal, zděných budov, sýpek, silážních věží, skladovacích ploch atd. Příjezdová panelová cesta je z části vytrhána, čímž je ztížen příjezd k tomuto zemědělskému areálu. Dosvědčuje to fakt, že objekt není nijak využíván. Zemědělské stavby, jež jsou součástí jednoho areálu v obci Jestřábí jsou z části pronajímány soukromým osobám pro chov koní, krav a pštrosů. V Kletném je postaven kravín, který je pro svůj účel také využíván. Jižní strana objektu slouží k ustájení koní. Na kravín navazují pastviny, charakterizovány výše. V Suchdole se vyskytují tři zemědělsky využívané areály. Všechny jsou součástí zemědělského podniku Agrosumak. Nejmenší areál je tvořen řídicí budovou podniku, nacházející se u základní školy, naproti firmě Anbremetall. Další dvě plochy jsou rozsáhlejší. V jedné z nich, plochou největší, jsou lokalizovány objekty: haly, silážní věže, sklady, skladovací plochy a také dopravní park. Tvoří výrobní základnu podniku Agrosumak. K druhé náleží jen několik hal, zděných budov a skladovacích ploch.

Obec Kletné a její okolí je vyhledávaným místem rekreačních aktivit. Zdejší lesnaté okolí vytváří příhodné podmínky pro krátkodobou i dlouhodobou rekreaci.

Z tohoto důvodu byla nezanedbatelná část bytového fondu vyčleněna k rekreačnímu využití. Přímo v obci je registrováno 22 chalup. Vedle toho bylo v okolí nádrže Kletná vybudováno 94 rekreačních chat. Problémem této lokality jsou však špatné podmínky (vyjma přírodních) pro rekreaci: absence maloobchodních zařízení a zařízení veřejného stravování (řešeno využitím mobilních zařízení), sociálního vybavení a technické infrastruktury (kanalizace, čištění odpadních vod), kulturního vyžití. Na jižním okraji obce leží rekreační středisko DM Kopřivnice (kapacita 30 míst), kemp (60 míst) a další rekreační středisko (24 míst). V Suchdole nad Odrou je zřízen Penzion Poodří (48 míst).

Foto č. 3: *Chatová oblast severně od nádrže Kletná*
(Pavčina Nývltová, 10. 4. 2007)

Následující místa začleňující se do zastavěné části území jsou plochy občanské vybavenosti. Pro zjednodušení jsou do této kategorie zahrnuty budovy zdravotních středisek, drobných prodejen, nákupní středisko, lékárna, správní a administrativní budovy (Úřad Městysu Suchdol nad Odrou, Stavební úřad, služebna České policie, požární zbrojnice), hřbitovy (při katolickém a evangelickém kostele v Suchdole, na Pohoří, v Jetřábí a na Kletném), farnosti (Barokní katolická fara v Suchdole), kostely (Farní kostel Nejsvětější Trojice kostel, Evangelický kostel, Farní kostel sv. Prokopa na Pohoří), kaple (Kaple sv. Jana Nepomuckého v Jestřábí, Kaple sv. Františka na Kletném), sportovní areály (rehabilitační bazén, sauna, fotbalové hřiště, házenkářské hřiště, hasičské cvičiště, kynologické středisko), kulturní dům, knihovna, muzea (Obecní muzeum, Muzeum Moravských bratří), dům s pečovatelskou službou, školy (Mateřská škola, Základní škola, Lidová škola umění, Střední odborné učiliště zemědělské),

hostince (U Plšků, U králů, Jídelna Bašta a Zlatý důl v Suchdole, Bistro Kletné). Většina těchto ploch se nachází jihovýchodně od silnice spojující Mankovice a Hladké Životice (viz Příloha č. 1) procházející napříč obcí Suchdol. Dominantami jsou kostely v Suchdole. Důležitá budova Úřad Městyse s informačním centrem leží asi 300 m severně od areálu nádraží. Poblíž úřadu je lokalizováno nákupní středisko, obě muzea, knihovna, zdravotnická zařízení, sportovní areál, kulturní dům atd.

Dopravní areály jsou posledními plochami patřícími k zastavěné části území. Nacházejí se zde dvě oblasti, první velice rozsáhlá patří Českým drahám (železniční stanici Suchdol nad Odrou) a zahrnuje depo kolejových vozidel, opravnu lokomotiv, úložiště a výdejny nafty, provozní a administrativní budovy a kolejiště. Druhá malá ploška poblíž nádrže Kletná je parkovištěm pro rekreanty.

Těmito jmenovanými plošnými jednotkami procházejí, nebo jednotky s různým využitím oddělují a tvoří mezi nimi hranici, koridory. Ty mají podobu dopravních komunikací (polní cesty, lesní cesty, silnice, železnice), vodních toků, liniových porostů atd.

V zájmovém území jsou vybudovány trasy silnic III. třídy. Hlavní trasy kudy tento typ komunikace prochází (viz Příloha č. 5: Schéma silniční sítě obce Suchdol nad Odrou) jsou: z Nového Jičína přes intravilán obce Suchdol nad Odrou ke Kletnému, kde se rozděluje na dvě silnice, jedna ve směru na Jestřábí (Fulnek) a druhá na Pohoř (Odry); z Nového Jičína ve směru na Mankovice a dále na Odry; z Mankovic do Hladkých Životic napříč obcí Suchdol nad Odrou. Železnice vedoucí z Přerova do Bohumína prochází v jihovýchodní části povodí přes železniční stanici Suchdol nad Odrou. Ze Suchdol vede jihovýchodním směrem i druhá železnice. Tato spojuje Suchdol s Novým Jičínem. Železniční stanice s přilehlým nádražím je velmi důležitá a frekventovaná, neboť se stala významným železničním uzlem a vzala tak tento post železničnímu nádraží v již zmíněném nedalekém bývalém okresním městě, Novém Jičíně. V Novém Jičíně jsou totiž postaveny dvě nádraží, jenže velkou chybou je, že nejsou propojená. Je tak přerušena trať ve směru ze Suchdola nad Odrou do Valašského Meziříčí, Vsetína a Frenštátu pod Radhoštěm. V povodí se vyskytuje také řada polních a lesních cest, z nichž některé jsou mimo jiné využity k oddělení jednotlivých areálů lišících se svými vlastnostmi od okolních (např. oddělení jehličnatých lesů od smíšených, orné půdy od pastvin, lesů od pastvin atd.).

Kletenský potok má také charakter koridoru. Jeho neregulovaná část (celý horní a střední tok omezený z jihu počátkem obce Suchdol nad Odrou) s jeho přítoky a

doprovodnou zelení mající podobu podhorského až nížinného potoka je zahrnuta do významných krajinných prvků povodí (viz. níže kapitola 9.) Na severním okraji obce Suchdol nad Odrou začíná a v místě vyústění do Odry končí jeho regulovaná část. Dle údajů Zemědělské vodohospodářské správy v Novém Jičíně byla provedena řada regulačních opatření (prohloubení koryta, směrová úprava, vyrovnání spádu a zpevnění drnem v horní části toku, postavení kamenné zídky na levém, pravém břehu nebo oboustranně v různých úsecích toku, vysvahování, osetí travou, vydláždění pod mostem na dolním toku u firmy Romotop a NC Line), avšak přesné data provedení úprav nejsou evidovány. Pouze zatrubnění potoka v délce 500 m přibližně od ¾ obce se plánovalo od roku 1980 a dokončeno bylo v roce 1985. Výrazným liniovým prvkem začínajícím výtokem z nádrže Kletná, po asi 200 m opouštějícím povodí a dále procházejícím jihozápadně od povodí, kde se za Mankovicemi vlévá do Odry je bezpečnostní přepad Kletenského potoka, v projektové dokumentaci označovaný jako přeložka Kletenského potoka (z důvodu finančních dotací), na mapách též Suchý potok. Bezpečnostní přepad protipovodňového opatření odvádí nadbytečnou vodu, kterou koryto Kletenského potoka procházející obcí Suchdol není schopno pojmout, mimo obydlenu oblast. Přepad vytéká jako další uměle vybudovaný vodní tok z nádrže Kletná. Při stavbě se postupovalo proti proudu. I. etapa začíná u soutoku s Odrou a byla dostavěna v roce 1985, II. etapa byla dostavěna v roce 1986, III. etapa v roce 1988. IV. etapa, která je spojena s nádrží Kletná, tím pádem nejdůležitější etapa, byla dostavěna v roce 2000, což bylo 3 roky potom, co byla obec Suchdol nad Odrou zatopena při povodních. Od té doby je v původním toku Kletenského potoka zachován pouze minimální hygienický průtok 2 l/s, který je zajištěn výstupním objektem nádrže. Přeložka je napojena na skluz bezpečnostního přelivu vodní nádrže Kletná. Stavba byla prováděna firmami Agroprojekt Praha, závod v Opavě (I., II., III. etapa) a Hydroprojekt Praha a. s., odštěpený závod Ostrava (IV. etapa). Státní meliorační správa v Ostravě byla investorem. První tři etapy dosahují délky 4,7 km, čtvrtá etapa měří 550 m. Celková délka přepadu je tedy 5,25 km. Na stavbu I. etapy byla využita částka 3,5 mil. Kčs, na stavbu II. etapy 4,5 mil. Kčs, na III. etapu 2 mil. Kčs, na IV. etapu 6,7 mil Kč. K vybudování bezpečnostního přepadu protipovodňového opatření bylo potřeba 16,7 mil. Kč. V této částce je zahrnut odkup pozemků, geodetická měření, odvod za trvalé i dočasné vynětí půdy zemědělské výrobě, kácení stromů a mýcení křovin, odstranění ornice, výkop koryta, svahování a opevnění břehů, přeložky kabelů ČD, úprava mostů, vytvoření objížďky, zaústění do řeky Odry atd. První tři etapy stavby byly dotovány tehdejším Okresním národním výborem Nový Jičín v celkové částce 4,5

mil. Kčs, z toho I. etapa částkou 1.14 mil. Kčs, II. etapa 2 mil. Kčs a III. etapa 1,36 mil. Kčs.

Liniové porosty jsou dle Přílohy č. 1 rozděleny na stromořadí (aleje) a ostatní liniové porosty. Stromořadí a aleje se nalézají nejčastěji podél hlavních silničních komunikací v prostoru mezi obcemi a plní tak funkci bariér větru, zpevnění krajnic silnic a v zimním období také částečně jako zábrany proti sněhu. Úsek silnice z obce Kletné do Jestřábí, blíže Jestřábí, je po obou stranách lemován stromořadím třešní. Také silnice z Kletné na Pohoř je po opuštění lesa doprovázena více či méně souvislou alejí ovocných stromů. V obci Jestřábí je přístupová cesta k hřbitovu a dále pak k lesu také z části vytyčena stromořadím. Ostatní liniové porosty v povodí, lokalizované rovnoběžně s vrstevnicemi svažitého terénu, mají funkci zamezování odtoku vody, výskytu eroze, odtoku minerálních živin a podchycení pohybu podpovrchové vody kořeny vegetace.¹⁴ Těmito porosty jsou soubory keřů a stromů na agrárních terasách například mezi obcí Kletné a nádrží Kletnou. Také porost zpevňující břeh Pohořského potoka severovýchodně od obce Pohoř, nebo několik linií porostu s podobnou funkcí na severním okraji obce Suchdol.

Foto č. 4: Alej třešní podél silnice z obce Jestřábí do obce Kletné
(Pavčina Nývltová, 14. 4. 2008)

¹⁴ FORMAN, R., GODRON, M. Krajinná ekologie. Praha : Academia, 1993. 582 s. ISBN 80-200-0464-5.

Povodí potoka je lemováno řadou bezejmenných vrcholů, které vymezují průběh rozvodnice. Jedinými dvěma jmenovanými z celkového počtu 20, jsou vrchol Olšová s nadmořskou výškou 474,6 m nacházející se jihovýchodně od obce Pohoř a Kopec Junáků měřící 357,7 m n. m. ležící na východním okraji obce Kletné. Nejvyšší vrchol povodí je bezejmenný, měří 479,1 m n. m. a tyčí se severně od obce Pohoř. Zajímavým vrcholem s kótou 460,8 m n. m. je kopec v severní části povodí, vzdálený asi 1,5 km západně od obce Jestřábí. V tomto vrcholu kdysi probíhala těžba galenitu. Dnes je toto místo známé jako PP Stříbrné jezírko.

7.1. Lokality navrhované pro rozvoj

Dle územně plánovací dokumentace obcí patří k rozvíjeným lokalitám v povodí především plochy pro rodinné domy venkovského typu popřípadě bytové domy a průmyslové plochy.

Rodinné domy jsou navrhovány na začátku a konci obce Jestřábí po levé straně komunikace směřující z Fulneku přes Jestřábí na Kletné.

V obci Pohoř jsou navrhovány také nové lokality pro výstavbu rodinných domů při jižním okraji obce, dále je zde plánována malá ploška u komunikace na severu obce vyhrazená jako rekreační zahrádkářská lokalita pro individuální rekreaci. Na severu obce poblíž velkého zemědělského areálu je navrženo území drobné výroby a výrobních služeb. Zajímavým návrhem je vybudování několika (asi šesti) suchých poldrů na Pohořském potoku za zdejším rybníčkem. Měly by splňovat funkci dočišťování odpadních vod vytékajících z Pohoře a zároveň by mohly být útočištěm obojživelníků, kteří se hojně vyskytují na výše položeném rybníčku. Prostor, kde by měly poldry vzniknout je nevyužit, tok v této části není regulován a břehy jsou kolonizovány netýkavkou žlaznatou, jejíž porost je místy až 3 m vysoký a téměř neprostupný.

V obci Suchdol nad Odrou je navrhovanými lokalitami myšleno především rozšíření stávajících areálů rodinných domů, zemědělských ploch, průmyslových ploch a ploch pro výrobu. Rodinné domy se budou rozrůstat nejvíce na pravé straně Kletenského potoka (ve směru toku) a to za stávajícími domy, čímž bude proveden částečný zábor ploch zemědělského půdního fondu. Těmito domy, případně dětskými hřišti by měla být zastavěna také bývalá skládka (severně od silnice Makovice – Hladké Životice). Dále pak po levé straně potoka v prostoru mezi školou a hřištěm a po pravé straně silnice směřující

na Mankovice. Průmyslové plochy a plochy pro výrobu by měly svůj rozsah zvětšit areálem lokalizovaným severovýchodně od nádraží. V místní části Kletné se jedná o rozvoj rodinných domů na konci obce po levé straně silnice směřující k Suchdolu.

7.2. Lokality rizikové pro rozvoj

Jako autorka vymezuji čtyři lokality v zájmovém území v nichž by nové stavby (především rodinné domy a rekreační objekty) byly nějakým způsobem „ohroženy“. Mezi tato ohrožení zařazuji přímé narušení či poškození stavby domu, dále vlivy rušivě působící na zdraví i psychiku.

Na první lokalitě, nazývané Peklo, v severní části obce Suchdol nad Odrou dochází v ostře zaříznutém údolí toku se sklonem svahu přibližně 40° k sesuvům půdy. Nejčastější důvod sesuvů jsou srážky a tání sněhu v jarním období. V březnu roku 1999 zde došlo k sesunutí horní hrany svahu a následnému nahrnutí sesutého materiálu na jednu z obvodových zdí rodinného domu. Jak je vidět na fotografii níže, stromy rostoucí na sesunutém svahu mají zahnuté kmeny (podobně jako tzv. opilé stromy v suťových lesích), což dokazuje, že svah není stabilní.

Foto č. 5: Rodinný dům zasypaný vlivem sesuvu půdy¹⁵

¹⁵ Archivní materiály Stavebního úřadu v Suchdole nad Odrou, 10. 3. 1999

Dalším místem je údolní niva řeky Odry zasahující do povodí v jeho jihovýchodní části. Jelikož může být údolní niva při vyšších stavech vod zaplavena, rodinné domy a průmyslové areály, popřípadě plochy občanské vybavenosti stávající, ale i plánované zasahující nejen do údolní nivy, ale zároveň i do inundačního území řeky Odry by mohly být při povodních narušeny. Vybřežení řeky Odry bývá poměrně časté, avšak voda jen několikrát dosáhla úrovně zastavěné části obce, naposledy v roce 1997. Není ale dáno, že by se takto rozsáhlé povodně nemohly opakovat, proto bych rozvoj obce v popsané části území raději neuskutečňovala.

Na území v blízkosti budované dálnice D 47 dojde právě její stavbou a následným provozem na ni k narušení rázu krajiny, k znečištění ovzduší emisemi, k rušení okolí hlukem atd. Narušeno bude také přírodní prostředí, kvůli kterému vznikla a je hlavně v letních měsících navštěvovaná rekreační oblast na Kletném, vzdálená od tělesa dálnice 200 – 300 m. Koridor dálnice způsobí narušení celistvosti a rozdělení nejen povodí na dvě části, ale také regionu Odersko a Přírodního parku Oderské vrchy. Dálnice bude každopádně nesourodým prvkem krajiny Kletenského potoka, už jen proto, že se na tomto území a v jeho širším okolí nenachází podobný typ komunikace. Dopravní obslužnost je zajišťována pouze silnicemi III. třídy, popřípadě železnicí. V místě kde bude dálnice přemostovat Kletenský potok dojde k narušení biokoridoru místního významu, kterým je právě zde meandrující Kletenský potok se svým břehovým porostem, který je jedním z mála přirozených porostů v povodí. Koridor břehového porostu je už vlivem stavebních prací rozdělen mezerou jejíž šířka odpovídá šířce dálnice. Tato mezera, navíc vyplněná tělesem dálnice, se může stát nepřekonatelná pro některé drobné živočichy vázané na břehový porost a tím pádem by musely tyto živočichové existovat na jedné či druhé polovině, čímž se by jim zmenšil životní prostor na polovinu. Tato situace může být následně provázena řadou jevů: úbytek počtu jedinců daného druhu, úbytek rozmnožující se jedinců, opuštění lokality druhem, vymizení druhu.

Foto č. 6: Stavba dálnice v úseku mezi obcemi Suchdol a Kletné
(Pavčina Nývltová, 10. 4. 2008)

Zatím jen plánovaným projektem stavby, která by každopádně narušila vzhled krajiny a ovlivnila existenci některých obcí je kanál Dunaj - Odra - Labe. Cílem této stavby je vytvořit vnitrozemskou vodní cestu mezi Baltským a Severním mořem na severu a Černým mořem na jihu Evropy. Přestože toto propojení již od roku 1992 existuje prostřednictvím kanálu Dunaj - Mohan - Rýn, jsou plány na kanál Dunaj - Odra - Labe dosud živé. Počítá se s dvěma dlouhými větvemi kanálu: jedna by měla vést částečně řekou Moravou, částečně v jejím sousedství, od Vídně nebo Bratislavy přes Břeclav a Přerov, propojit se s Odrou a pokračovat k Baltu; z ní by měla v České republice odbočovat druhá větev k Labi a po něm, či v souběhu s ním, směrem k Hamburku. Propojení s Odrou by znamenalo zábor území na projektované trase. V tomto území se samozřejmě nachází CHKO Poodří, jejíž částí je i jihovýchodní část povodí Kletenského potoka. Je tedy nesmyslné aby takovou v podstatě nepotřebnou stavbou zanikla oblast náležející k soustavě NATURA 2000 a možná jí byla vymazána z mapy část obce Suchdol nad Odrou. Kanál by nikdy nebylo možné využívat v rozsahu plánovaném projektanty, aniž by došlo k další regulaci řečiště či výstavbě vlnolamů, laterálních výkopů nebo k napřimování toků. Další obtíže, jež by mohla stavba kanálu přinést jsou: odlišný chemismus vod; šíření invazních druhů; silné narušení čistoty podzemních či povrchových vod a jejich režimu. Vodní režim v plavebním kanálu by

také mohl zhoršit problémy s nedostatkem vody v přilehlých řekách a nivách, s invazními a nepůvodními druhy a s velkou pravděpodobností by vedl ke snížení samočisticí schopnosti vodních toků a ploch. Z hlediska emisí má, podle propagátorů nákladní vodní dopravy, lodní doprava nižší negativní vlivy na životní prostředí. Analýza ovšem ukázala, že nejlepší výsledky, co se týče emisí tuhých částic, vykazuje elektrifikovaná železniční doprava a ta, resp. elektrifikovaná železniční trať, souběžně s plánovaným kanálem existuje. Kanál by byl proto v přímém rozporu s hlavními cíli a zásadami Rámcové směrnice EU pro vodní politiku, která požaduje „nezhoršení“ stavu vodních ekosystémů a dosažení „dobrého ekologického stavu“ všech vod do roku 2015.¹⁶

8. Současné krajinnotvorné pochody

Z krajinnotvorných pochodů právě probíhajících na území povodí Kletenského potoka a z těch, které přinesou krajinně v dané oblasti největší změnu je tím nejvýznamnějším stavba dálnice D47.

Trasa dálnice bude probíhat jako spojnice míst Lipník nad Bečvou a státní hranice Česko/Polko. Celková délka dálnice D47 je rozplánovaná na 80,156 km. Z Lipníku směřuje na Přerov stále jako D47, dále pokračuje k Hulínu, na Kroměříž a dále na Vyškov až do Brna jako dálnice D1. Napojuje se tak na národní dálniční tah spojující nejvýznamnější aglomerace republiky. Je tedy logické, že při uvádění staveb dálnice D47 do provozu dochází k jejich přejmenování na D1. Dálnice D47 vzniká proto, aby doplnila chybějící dálniční připojení Ostravy na stávající dálniční síť České republiky. Kvalitním dálničním kapacitním připojením ostravsko-karvinské aglomerace se vytvoří předpoklad pro vstup významných investorů do regionu, oživení ekonomického rozvoje a tím snížení míry nezaměstnanosti po dokončení dálnice (ale i během její výstavby). Jejím prostřednictvím bude, z důvodu začlenění v koridoru Transevropské sítě, lépe propojen sever a jih Evropy.¹⁷

---

¹⁶ JANÁK, L., et al. Kanál Dunaj - Odra - Labe : Příležitost nebo hrozba?. Brno : Hnutí DUHA, 2004. 16 s.

¹⁷ http://www.viamoravica.cz/index.php?menu=dalnice_d47, 27.2. 2008

Obr. č. 3: *Propojení severu a jihu Evropy*¹⁸

Dálnice D47 a její výstavba byla od začátku připravována Ředitelstvím silnic a dálnic, Závodem Brno a to již od první poloviny 90. let minulého století. Od roku 2006 je výstavba dále financována prostřednictvím Státního fondu dopravní infrastruktury.¹⁹

Trasa dálnice protíná zájmové území mezi obcí Suchdol nad Odrou a její místní částí Kletné z jihozápadu směrem k severovýchodu v délce asi 200m. Úsek dálnice, jenž prochází, mimo jiné územím povodí Kletenského, je dlouhý 18,097 km, široký 27,5 m a označuje se jako stavba 4705 Běloutín – Hladké Životice. Je jedním z osmi plánovaných úseků, na které byla 80km dálnice rozdělena. Reliéf území stavby 4705 je mírně zvlněný a stavba je situována převážně na pozemcích, které jsou intenzivně zemědělsky obdělávány. Součástí stavby budou v daném úseku dvě mimoúrovňové křižovatky v Mankovicích a Hladkých Životicích, dálniční odpočívky Vražné a Středisko správy a údržby dálnice Mankovice s dálničním oddělením Policie ČR. Součástí jsou i přeložky silnic I. a III. třídy, 16 dálničních a 6 ostatních mostů, odvodnění dálnice a přeložky dotčených inženýrských sítí.²⁰ Silnice III. třídy vedoucí z obce Suchdol nad Odrou směrem na Kletné, která se kříží s projektovanou trasou dálnice bude přeložena asi o 50 m od místa kudy původně procházela a bude probíhat nad tělesem dálnice prostřednictvím vybudovaného přemostění. Součástí dálničního koridoru budou

¹⁸ http://www.viamoravica.cz/index.php?menu=dalnice_d47, 27.2. 2008

¹⁹ http://www.viamoravica.cz/index.php?menu=dalnice_d47.prirava_projektu_a_financovani, 27.2. 2008

²⁰ <http://www.viamoravica.cz/index.php?menu=stavby.4705>, 27.2. 2008

samozřejmě protihlukové stěny, které budou zmírňovat povědomí o existenci dálnice a o provozu na ni.

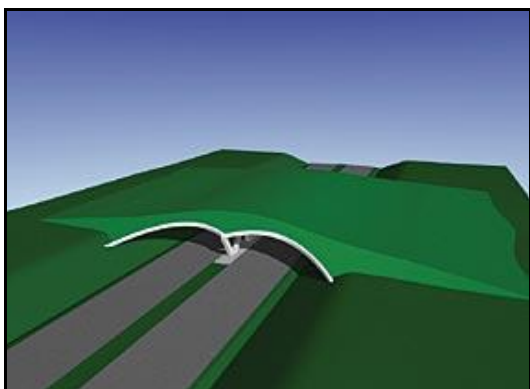
V současnosti jsou na stavbě realizovány staveništní komunikace, zkušební piloty, geotechnická opatření, přeložky sítí, zakládání mostních objektů a souběžně se uskutečňuje záchranný archeologický výzkum a pyrotechnický průzkum. Na trase dálnice probíhají výkupy pozemků, které k 31. 12. 2007 činily 98 % vykoupených pozemků plochy trvalého záboru.²¹ Při odkupování pozemků v zájmovém území nenastaly žádné větší komplikace s majiteli, ti byli, podle informací z Úřadu Městysse v Suchdol nad Odrou, se stavbou dálnice přes jejich pozemky smířeni. Také s finančním ohodnocením a následnou odměnou za odkoupené pozemky byli obyvatelé spokojeni.

Stavba dálnice má a samozřejmě její provoz bude mít vliv na životní prostředí. Při projektování bylo provedeno posouzení vlivů na jednotlivé složky životního prostředí (EIA) podle zákona č. 244/1992 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí. Výsledkem byl soubor opatření k eliminaci, případně minimalizaci vlivu dálnice D47 na životní prostředí, která jsou respektována v projektové dokumentaci. Je ale jasné, že projekt, přestože se komplexně snažil o co nejmenší negativní vliv na životní prostředí, narazil na celou řadu případů, kde muselo dojít mezi ochranou životního prostředí a stavbou dálnice k určitému kompromisu, ne-li k ústupu ochrany životního prostředí do pozadí. Jedním z příkladů jak projektanti zmírnili střet s životním prostředím je fragmentace dálnice na území Moravské brány. Stavba této dálnice a také jakékoliv jiné komunikace způsobuje fragmentaci krajiny na čím dál menší díly. Nejenže se tímto zmenšují areály, ve kterých mohou různé druhy živočichů volně přežívat, ale zmenšují se tím i možnosti těchto živočichů „nevázaně“ migrovat do jiných míst. Protože Moravská brána představuje významný migrační koridor živočichů nejen v hlavním SV–JZ směru, ale také v příčném směru, kterým probíhá migrace druhů mezi oblastí Jeseníků a Moravskoslezských Beskyd budou zavedena technická opatření - estakády a ekoduktu (viz Příloha č. 5: Orientační přehled migračních opatření a jejich vhodnost pro vybrané druhy živočichů). Ty zase fragmentují celistvou linii dálnice a umožní tak migraci živočichů. Estakády jsou jakási přemostění údolních niv vodních toků s biokoridory a ekoduktu (zelené mosty) slouží k zajištění migrace velkých savců (medvěd hnědý, rys ostrovid, vlk a los evropský). Pro zajištění migrace drobných obratlovců (obojživelníci) v období výstavby

---

²¹ http://www.viamoravica.cz/index.php?menu=dalnice_d47.aktualni_stav, 27.2. 2008

jsou ve vytipovaných lokalitách (téměř všechny dotčené vodoteče) navržena opatření a záchranné transfery pod dohledem odborně způsobilé osoby.

Obr. č. 4: *Model ekoduktu tzv. Maďarského typu*²²

Foto č. 7: *Realizace ekoduktu asi 1 km SV od povodí Kletenského potoka*
(Pavlína Nývltová, 24. 2. 2008)

Celý úsek dálnice se kromě významných krajinných prvků (lesy, vodní toky, údolní nivy a rybníky) nedotkne žádných zvláště chráněných území dle zákona č. 114/1992 o ochraně přírody a krajiny. Mezi nejcennější dotčená území na úseku 4705 patří část údolní nivy řeky Odry (zahrnující oderské rybníky) nacházející se asi 3 km jihozápadně od obce Suchdol nad Odrou.²³ V lokalitě na pomezí katastrálních území Suchdol a Kletné, kudy bude procházet koridor dálnice nebyl, dle zprávy z botanického průzkumu vlastněné Městským úřadem Odry, nalezen žádný ohrožený či vzácný druh rostlin. V tomto místě však byla ve srovnání s okolním územím (rozsahu katastrálního území obce Suchdol nad Odrou) zjištěna maximální hodnota ekologické stability.

Krajinotvorné pochody, které se v nedávné minulosti v povodí Kletenského potoka objevovaly byly povodně. Zamezení jejich výskytu, alespoň tedy v obydlené části území, bylo uskutečněno teprve nedávno (roku 2003) vybudováním bezpečnostního přepadu – jakéhosi druhého koryta Kletenského potoka. Při přívalových deštích svede toto druhé koryto vodu z nádrže Kletná, kterou by potok protékající obcí nebyl schopen pojmout (hlavně z důvodu mělkého koryta), mimo obec a dále ji vede poli až do řeky Odry. Přepad byl dostavěn na základě výskytu zmíněného hydrologického jevu, tedy povodně, v roce 1997. Tato povodeň byla jednou z největších, ne-li největší povodní

²² http://www.viamoravica.cz/index.php?menu=dopad_na_zivotni_prostredi, 27.2. 2008

²³ http://www.viamoravica.cz/index.php?menu=dopad_na_zivotni_prostredi, 27.2. 2008

v historii Suchdol nad Odrou a nejen zde. Mělké koryto spolu s ucpaným vtokem do zatrubněné části Kletenského potoka byly hlavní příčiny vylití vody v obci. Zatrubnění začíná přibližně ve 3/4 obce, od tohoto místa se ve dnech výskytu povodně (8. – 9. 7. 1997) voda rozlévala mimo koryto přes silniční komunikaci a zaplavovala řadu domů ležících v její blízkosti. Kromě rodinných domů byl zaplaven obecní úřad, pošta, nákupní středisko, statek, podjezd pod železniční tratí vedoucí z Přerova do Ostravy a další plochy a budovy. Rozvodnění potoka také způsobilo na řadě míst sesuvy břehů a podemletí silnic.

Foto č. 8: Zaplavení místní komunikace a podjezdu u nádraží (v pozadí)²⁴

Opravy majetku obce zničeného či poškozeného při povodni se uskutečňovaly do roku 2003, konkrétně v letech 1998, 1999 a 2003. Jednalo se o rekonstrukci několika místních komunikací, veřejné kanalizace a kanalizačních výústí, dále o opravu vtokového objektu zatrubnění a jednoho z mostů. Částka investovaná obcí do těchto oprav činila asi 2 500 000 Kč. Obec obdržela také různé finanční dotace ve výši 1 045 000 Kč. Celkem bylo do oprav po povodni v roce 1997 investováno asi 3 545 000 Kč.

Na území povodí Kletenského potoka se místy vyskytují také sesuvy půdy. K sesuvům dochází nejčastěji na horní hraně svahu v oblasti kde Kletenský potok vytéká z obce Kletné a protéká poměrně klikatým korytem k obci Suchdol nad Odrou. Důvodem je nasáknutí horninového podkladu vodou v jarním období při tání sněhu, nebo při

²⁴ Archivní materiály Stavebního úřadu v Suchdole nad Odrou, 9. 7. 1997

větších úhrnech srážek. Aby se zabránilo sesuvům, pokládají se ve svazích drenážní hadice, provádějí se stavby terénních lavic a svahy se pro zpevnění osazují dřevinami.

9. Významné krajinné prvky

Významný krajinný prvek (VKP) je ekologicky, geomorfologicky nebo esteticky hodnotná část krajiny, která utváří její typický vzhled nebo přispívá k udržení její stability. Jsou jimi jak přirozené, či přírodě blízké prvky, tak prvky antropogenní, či antropogenně ovlivněné. Významnými krajinnými prvky jsou ze zákona všechny lesy, rašeliniště, vodní toky, rybníky, jezera a údolní nivy. Dále jsou jimi jiné části krajiny, které jako významný krajinný prvek zaregistruje pověřený obecní úřad (jakožto místně příslušný orgán ochrany přírody), zejména mokřady, stepní trávníky, remízky, meze, trvalé travní plochy, naleziště nerostů a zkamenělin, umělé i přirozené skalní útvary, výchozy a odkryvy. Mohou to být i cenné plochy porostů, sídelních útvarů včetně historických zahrad a parků.²⁵

Z důvodu přehlednosti budou VKP rozděleny do skupin dle jejich typologie na VKP plošné, liniové a bodové. Zdrojem k charakteristikám jednotlivých VKP byla evidence kostry ekologické stability pro dané území dostupná na Městském úřadu v Odrách, Městském úřadu ve Fulneku a Stavebním úřadu v Suchdole nad Odrou. Počet významných krajinných prvků vymezených Městským úřadem v Odrách na katastrálním území Pohoře, respektive na části katastru Pohoře náležející do povodí Kletenského potoka činil 13. Městský úřad ve Fulneku vyznačil na části Jestřábí spadajícího do území povodí 7 prvků. Stavební úřad v Suchdole nad Odrou měl evidovaných na území místní části Suchdol 6 významných krajinných prvků, na území místní části Kletné 14 prvků. Tři prvky se nacházejí na hranici dvou katastrálních území, a to dva prvky mezi Suchdolem a Kletným a jeden mezi Pohoří a Kletným. Celkem je na území povodí evidovaných 43 významných krajinných prvků. Bylo provedeno kritické zhodnocení celkového území povodí a navrženo dalších 8 lokalit většího i menšího rozsahu a to i těch, které mají dle zákona vyšší stupeň ochrany (zvláště chráněná území) a jsou z definice významného krajinného prvku vyňaty. Přesto jsou pro účely práce zařazeny k významným krajinným prvkům, protože jsou v daném území jedinečnými prvky

---

²⁵ <http://www.env.cz/www/platnalegislativa.nsf/d79c09c54250df0dc1256e8900296e32/58170589e7dc0591c125654b004e91c1?OpenDocument>, 13. 4. 2008

v krajině. Charakteristiky navržených lokalit jsou uvedeny níže, vždy na závěr části věnované evidovaným plošným, liniovým a bodovým VKP.

Z kategorie plošných VKP se na území povodí Kletenského potoka nalézají několik mezí, luk, remízků, břehových porostů, vodních ploch (nádrží, rybníků) dále hřbitov atd. Konkrétně se jedná o VKP Mokrý lesní loučka (Příloha č. 2: 1), jež je malou loukou v lese s přechodem suchomilných druhů rostlin na převážně mokřadní společenstva. Je dokola chráněna prstencem převážně původních dřevin: buk, dub, bříza, osika, které společně vytvářejí vyvážený ekosystém. Na lokalitě se vyskytují rostliny čeledi vstavačovitých, z fauny obojživelníci. Dalším plošným VKP je Dlouhá mez (Příloha č. 2: 11) pomalu zarůstající dlouhou širokou mezí nad potokem. Původní květnaté luční společenstva jsou na této lokalitě již skoro zničeny náletovými dřevinami a zatlačovány kopřivou. Převahu zde má dub, javor, osika, také habr, lípa, planá hrušeň, bříza, třešeň ptačí, šípek a ostružiník. Mez má značné protierozní účinky, neboť zpevňuje břeh potoka a dále je významným útočištěm zvěře. Plocha nedaleko vzdálená od předchozí se nazývá Mez nad Potokem (Příloha č. 2: 12). Je 30 m široká, má příkrý sklon k potoku. Zanikají zde luční společenstva vlivem zarůstání náletovými dřevinami (dub letní, šípek, ostružiník, lípa). Významné útočiště pro drobnou zvěř, ptáky (ťuhýk obecný), bezobratlé (motýli). Roste zde pupava bezlodyžná. Další v pořadí je Mez se stromovým porostem (Příloha č. 2: 20) svažující se po vrstevnicích a chránící pozemky proti erozi a zároveň tvořící biokoridor. V dřevinné skladbě se objevuje olše, jasan a keře. Remízky podél polní cesty (Příloha č. 2: 17) tvoří zeleň působící z dálky příjemným dojmem. Území je bohužel znehodnoceno divokou skládkou, jež se v současnosti rekultivuje. Remízek v pastvině (Příloha č. 2: 15), která v současnosti neexistuje, neboť byla rozorána a rozdělena na části, ty byly přičleněny k sousedním polím. V remízku převládají náletové keře: šeřík, růže šípková, bez černý. Remíz na triangulačním vrcholu (Příloha č. 2: 14) vysokém 456,6 m n. m.. Remíz je kamenitý, porostlý růží šípkovou, jeřábem ptačím, bezem černým a hrušní. Na obzoru vytváří členitou hranici. Jedná se o útočiště xerothermních rostlin a některých druhů živočichů uprostřed intenzivně obhospodařovaného lánu orné půdy. Mez s keři (Příloha č. 2: 39), jimiž je jen z části porostlá a jí velice podobná je Mez s keři (Příloha č. 2: 41) s protierozní funkcí. Remízek (Příloha č. 2: 40) je malým areálem na okraji obce. Polní mez s protierozní funkcí, místy porostlá keři a svým původem patrně stará zachovalá polní cesta je Mez (Příloha č. 2: 42). Podél katastrální hranice Suchdol – Kletné je keři porostlá Mez s porostem (Příloha č. 2: 37). Stromové kulisy (Příloha č. 2: 38) vytvářejí stromovou zeleň na okrajích

bývalých polních cest v úvozech, dnes vybíhající ze zástavby obce do polí. Plní důležitou funkci větrolamů. Velké louky pod Kletným (Příloha č. 2: 33) jsou svažité velké louky mezi hlavní cestou a vedlejšími cestami. Bývají koseny. Lemují je vrby, osiky, javory a jasany. Meze pod kravínem (Příloha č. 2: 24 a – c): a) šířka meze je cca 6 m a je zarostlá keři šípku, černého bezu, hlohu dále javorem třešní a mirabelkou; b) šířka meze je 2 – 3 m, probíhá jí dřevěná ohrada k pasení dobytka, roste zde bez černý, šípek, ostružina, třešeň ptáčnice a bříza; c) mez západně od kletenského hřbitova široká 5 – 6 m tvoří terasu, která je hustě porostlá planou trnkou, šípkem, černým bezem také břízou a dubem. Zarostlá bývalá polní cesta (Příloha č. 2: 22) zahrnuje mez i celou cestu, jež jsou zarostlé keři černého bezu, šeříkem a svídou krvavou. Ze stromových dřevin převažuje třešeň ptáčnice. Cesta se v současnosti nepoužívá a stala se významným hnízdištěm ptactva. Jiným plošným prvkem v krajině je Hřbitov (Příloha č. 2: 18), v jehož areálu je také kaple a porost zeravu mající funkci zástěny. U hřbitovní brány stojí dvě vitální památné lípy s obvodem kmene cca 4 m. Z vodních ploch, které náleží k plošným významným krajinným prvkům se v povodí vyskytuje Kletenský rybník (Příloha č. 2: 32), plnící funkci požární nádrže. V okolí rostou jasany, duby, akáty. Dále je zde Bývalý rybník (Příloha č. 2: 27), jenž zarůstá vegetací: sítina, pcháč zelinný, pcháč bahenní, ostřice, netýkavka žlaznatá. Jeho velikost dosahuje rozměrů 80 x 40 m. Rybník je pravděpodobně útočištěm a místem k rozmnožování mnoha obojživelníků.

Foto č. 9: Bývalý rybník s nivní loukou na jeho levé straně
(Pavλίna Nývltová, 21. 10. 2005)

Uměle vybudovanou vodní plochou je Kletenská nádrž (Příloha č. 2: 35). Byla vystavěna v roce 1967 za účelem zadržovat přivalové vody, zároveň slouží i k rekreačním účelům. V současné době jsou v nádrži vysazeny ryby, tím pádem je hojně navštěvována rybáři z okolí. Mezi cestou (směřující na Pohoř) lemující nádrž je travnatá udržovaná pláž. V době stavby přehrady se na místě výpustě objevovala na kamenech mikroskopická zrnka stříbra (galenit). Mokřad po levé straně Kletenského potoka (Příloha č. 2: 28) má podobu velké louky, která není obhospodařována. Roste zde hlavně pcháč zelinný, devětsil bílý, u silnice lopuch plstnatý. Zaznamenán výskyt žab. V blízkosti Kletenského potoka se rozkládají Velké nivní louky podél Kletenského potoka (Příloha č. 2: 26). Jsou to větší zamokřené louky 1 x ročně koseny. Převažují bodláky, sítina, ostřice, lopuch, devětsil.

Mezi plošné významné krajinné prvky byla dále navržena CHKO Poodří, PP Stříbrné jezírko, Přírodní park Oderské vrchy, přestože mají vyšší stupeň ochrany. Dále pak rybníček pod Pohoří, který je z krajinného hlediska také významným prvkem. CHKO Poodří (Příloha č. 2: 44) zasahující do povodí Kletenského potoka v oblasti jeho vyústění do řeky Odry. Celá chráněná krajinná oblast tvoří 0,5 až 4,5 km široký cca 34 km dlouhý pruh rovinného (nivního) a pahorkatinného terénu kolem řeky Odry v Oderské bráně (součást Moravské brány) mezi obcí Vražné na jihozápadě a Ostravou-Zábřehem na severovýchodě. Nejvyšším bodem CHKO je kóta 293,5 m n. m. západně od Kunína v Bartošovické pahorkatině, nejnižším bodem je povrch Oderské nivy v Polanském lese v Ostravě-Svinově (214,1 m n. m.). CHKO zasahuje do okresů Nový Jičín, Frýdek-Místek a Ostrava-město. Osu sníženiny Oderské brány tvoří Oderská niva – nánosová rovina vytvořená řekou Odrou. Šířka nivy se pohybuje mezi 1,5 až 3 km. Mocnost kvartérních sedimentů v nivě kolísá mezi 2 až 6 m. Koryto řeky Odry si přes místní úpravy zachovalo ráz přirozeného nížinného toku. Odra vytváří v nivě četné volné meandry. Vedle aktivního koryta jsou zde četná mrtvá ramena. Za vysokých vodních stavů je povrch nivy zatápen povodňovou vodou. Povrch nivy je ovlivněn antropogenní činností, zejména soustavou rybníků, náhony a odvodňovacími kanály. Napříč nivou prochází tělesa komunikací. Důležitou antropogenní bariérou je výrazný násep drážního tělesa železniční trati Přerov – Bohumín a řada odvodňovacích příkopů podél něj. Vodní režim nivy je v průběhu roku výrazně ovlivňován rozložením srážek a teplot, které mění průtoky povrchových toků. Při rozlivech dochází k infiltraci do propustných štěrkopísků na bázi nivy. Zvyšuje se napětí hladiny podzemní vody, výrazně ovlivňované nadložními, méně propustnými hlínami. Celý půdní profil je pozvolna sycen. V místech

terénních depresí vystupuje podzemní voda až na povrch. Spolu s každoročními záplavami má tento jev zásadní význam pro zachování mokřadních společenstev, typických pro chráněnou krajinnou oblast. Na Odře nejsou dosud vybudována žádná hydrotechnická zařízení, která by regulovala průtoky, proto má řeka zachován hydrologicky přirozený charakter a také Oderská niva má původní režim sezónního kolísání podzemních vod v závislosti na srážkách. Údolní niva Odry mezi Mankovicemi a Ostravou je přirozenou ochranou urbanizovaných území před povodněmi, především zpomalováním odtoku v meandrujícím toku a rozlivem do nezastavěné nivy. Znečištění Odry z povodí je značné (z důvodu výskytu větších sídel: Bílovec, Fulnek, Odry, Nový Jičín, Frenštát pod Radhoštěm, Kopřivnice, Příbor a komplexů zemědělské velkovýroby), přesto se s ním tok stále dokáže poměrně dobře vyrovnat vysokou samočisticí schopností. Do CHKO Poodří zasahuje celkem 16 rybářských revírů. Převažují revíry mimopstruhové na Odře a jejich přítocích a na poříčních tůňkách. Trvalé poříční tůňky jsou zachovalými krajinnými prvky, typickými pro krajinný ráz Poodří. Kromě těchto tůňek jsou v Poodří, zvláště v lužních lesích, desítky starých říčních ramen, která jsou periodicky protékána při záplavách a v létě částečně vysychají nebo si podržují nízkou vodní hladinu. Hlavní ohrožení ekosystémů trvalých tůňek a jejich biodiverzity souvisí s rybářským využíváním. Snahy o zvyšování rybích obsádek, případně o využívání nepůvodních býložravých druhů ryb. V CHKO je 57 rybníků o celkové ploše téměř 700 ha. Jsou to přirozeně eutrofní rybníky s průměrnou hloubkou kolem 1 m, používané pro chov kapra jako hlavní ryby. Rybníky jsou obehnané hrázemi ze všech stran a většinou jsou navzájem propojeny do rybníčních soustav napájených pomocí náhonů z Odry nebo z jejích přítoků. Rybníkářství má v oblasti dávnou tradici (asi od 14. století). V krajině se zachovaly hráze rybníků a rybníčních soustav, zaniklých v minulých staletích např. v Hladkých Životicích, Suchdole nad Odrou, Mankovicích atd.. Potenciální přirozenou vegetaci Poodří tvoří lužní lesy a to střešchová jasanina a jilmová doubrava, lipové dubohabřiny a na terasách podmačené dubové bučiny. Velmi vzácně zde nalezneme suťové a roklinové lesy a květnaté bučiny. Pro hladiny vodních ploch jsou typické fytoocenózy s nepukalkou plovoucí. Na ně navazují společenstva ponořených masožravých rostlin a další vodní vegetace. V mělkých okrajích rybníků a litorálech tůňek tvoří výrazné útvary rákosiny. Vegetace pobřeží drobných vodních toků jsou v posledních letech ohrožovány šířením křídlatky japonské. Břehy rybníků a v nivě také mrtvých ramen, tůňek a mokřadů pokrývají společenstva vysokých ostřic. Mezofilní louky na čerstvě vlhkých stanovištích zarůstají porosty ovsíkových luk. V nivě Odry jsou velmi

rozšířené porosty psárkových luk. Mokřadní pcháčové louky se nacházejí v kontaktu s loukami předchozího typu. Vysokobylinná společenstva s dominancí tužebníku jilmového vznikají z těchto mokřadních pcháčových luk pokud nejsou pravidelně obhospodařovány. Křoviny se vyvinuly především v okrajích lesních porostů říčních teras na styku s pastvinami i s ornou půdou. Břehové porosty Odry a dolní toky jejich větších přítoků lemují vrbové křoviny. Jejich existence je přímo ohrožena regulací toků, invazí křídlatky japonské. Měkký luh na nejvlhčích místech nivy Odry je tvořen stromovými vrkami a topoly. Nejvýznamnější lesní společenstva v Poodří tvoří lužní lesy. V jižní části Poodří ve vyšších polohách nivy se vyskytují střemchové jasaniny a ptačincové olšiny, okrajově i ostrícové jasaniny. V široké nivě je střídá tvrdý luh v jehož stromovém patře lze nalézt dub letní, jasan ztepilý, jilm vaz, jilm habrolistý, v podrostu česnáček lékařský, česnek ořešec, česnek medvědí, sasanku pryskyřníkovitou, dymnivku dutou, křivatec žlutý a sněženku podsněžník. Některé karpatské prvky, např. kyčelnice žlaznatá a hvězdnatec zubatý se zde nacházejí poblíž západní hranice celkového areálu CHKO. Do porostů vstupují i některé montánní prvky, např. kýchavice bílá Lobelova nebo rozrazil horský. Na místech se stagnující vodou rostou bažinné olšiny, na oglejených půdách na vyšších terasách i podmáčené dubové bučiny, ve svahových polohách lipové dubohabřiny. K nejvýznamnějším druhům v CHKO Poodří patří kotvice plovoucí, lakušník Rionův, lakušník Baudotův, nepukalka vzplývající, plavín štítnatý, řečanka menší, úpor kuličkovitý, kruštík polabský, leknín bělostný, růžkatec bradavičnatý a vstavač mužský. Pro řadu druhů je Poodří koridorem, kterým pronikají druhy palearktické i mediteránní, především bezobratlí. Veškerý život je vázán na hydrologický režim řeky Odry, jež přirozeně ovlivňuje mokřadní ekosystémy s vzácnými společenstvy bezobratlých i obratlovců, specifických pro podmáčené biotopy. Mnohé tůně a mrtvá ramena Odry v lesích jsou až několikrát ročně zaplavovány a vytvářejí přechodné biotopy pro živočichy, kteří jsou vázáni na vodní prostředí. Mimořádně hodnotné jsou populace zábronožek sněžních obývajících periodické tůně v záplavovém území CHKO. V Odře bylo potvrzeno rozmnožování populace kriticky ohroženého raka říčního. Stabilní jsou populace kriticky ohroženého velevruba malířského. K vzácným patří velevrub tupý, škeble plochá, lištovka hladká a svinutec. Na písčitoštěrkových náplavech řeky Odry v severní části CHKO bylo dosud zjištěno 124 druhů brouků z čeledi střevlíkovitých, a to především ty jenž jsou citlivé na regulaci toku. Na měkký luh jsou vázány cenobiontní a cenofilní druhy motýlů: srpokřídlec olšový, černoproučka topolová. Přechodový stupeň mezi měkkým a tvrdým luhem je nejrozsáhlejší, objevují se

zde např. okovec, stužkonoska, přástevník. Cenné jsou také nivní louky s mezinárodně ohroženým modráskem bahenním. Velmi vzácným pavoukem lužního lesa a polopřirozených vlhkých luk je plachetnatka. Na loukách žije nápadný křížák pruhovaný. Důležitou bioindikační skupinou hmyzu, využívanou ke stanovování kvality vodních a mokřadních biotopů a ekosystémů, jsou vážky. V Poodří žije velmi vzácná šídlatka velkoskvrnná. Řeka Odry si díky svému přirozenému charakteru toku uchovala vysokou samočisticí schopnost. V rámci CHKO Poodří je rozdělena na několik vzájemně se prolínajících rybích pásem – lipanové s přechodem k pásmu parmovému, a pásmo cejnové. Pstruhové pásmo s přechodem k parmovému ještě zasahuje do horního toku Odry, v jižní části CHKO. Charakteristickými druhy jsou lipan podhorní, pstruh obecný potoční, střevle potoční a vranka obecná. Až po soutok Odry s Jičínkou zasahuje parmové pásmo s parmou obecnou, ostroretkou stěhovavou, ouklejkou pruhovanou. Severně přechází v cejnové, charakterizované především jelcem tlouštěm, hrouzkem obecným, okounem říčním a štikou obecnou. Nad jižní hranicí CHKO je registrováno trdliště mihule potoční. Obojživelníci vytvářejí v Poodří velmi početné populace, především skupina zelených skokanů. Žije zde např. čolek velký, kuňka obecná, kuňka žlutobřichá, ropucha zelená, skokan štíhlý, skokan ostronosý, skokan skřehotavý a rosnička zelená. Mimořádně početné populace chráněných druhů vodního ptactva hnízdí v litorálních porostech na celých plochách rybníků i na deponiích. V letech 1992 – 2000 zde hnízdilo 33 druhů vodního a bahenního ptactva (mimo pěvce). Kriticky ohrožený bukač velký hnízdí na všech velkých rybníčních soustavách, zatímco bukáček malý hlavně na rybníku Kotvice. Žijí tu všechny tři druhy potápek, kormorán velký, hohol severní. Nejhojnějším ptákem Poodří je racek chechtavý hnízdící ve velkých koloniích. Charakteristickými pěvci okolí mokřadů jsou strnad rákosní, cvrčilka říční, rákosník obecný, rákosník proužkovaný a řídce rákosník velký. Důležitým ekosystémem jsou podmáčené louky. V dřívější době byly přehnojovány a odvodňovány a tak vymizely druhy citlivé na chemizaci nebo byly vytlačeny intenzivním zemědělstvím jako např. křepelka polní a koroptev polní. Louky s rozptýlenou a liniovou zelení obývá v hnízdní době až 40 druhů ptáků. Zachovalost lužního lesa charakterizují také typické mokřadní druhy drobných obratlovců: rejsek vodní, rejsek černý, hraboš mokřadní, myšice temnopásá. Nejpestřejší z hlediska druhů je polopřirozená louka v navrhované NPR Oderský luh, kde bylo zjištěno 11 druhů. V blízké budoucnosti lze očekávat samovolný průnik bobra evropského, jež byl vysazen mimo jiné i k pramenům Odry a k přítokům. Jediným zvláště chráněným druhem šelmy v Poodří je silně ohrožená vydra říční. Vývoj

lesního hospodářství v CHKO Poodří má pestrou historii. Od 13. století, kdy začalo ve větším rozsahu odlesňování krajiny v nivě Odry, bylo vlastnictví pozemků lesů dvojí. Lesy náležely buď jednotlivým panstvím a drobné lesy byly v državě obcí, církevních majetků a jednotlivých sedláků. Střídání majitelů na jednotlivých panstvích bylo příčinou různé úrovně starosti věnované lesním porostům. V současnosti má CHKO Poodří z hlediska ekologické vyváženosti krajiny lesů málo, pouze asi 10 % území, 760 ha. Je tedy nejméně lesnatou chráněnou krajinnou oblastí ČR. Lesy I. zóny chráněné krajinné oblasti tvoří hlavně vyhlášená maloplošná chráněná území (s lesy na ně navazujícími) a území navržené k ochraně. Jsou to: PR Polanský les, NPR Polanská niva, PR Kotvice, PR Koryta, PR Bartošovický luh a Bařiny a PP Pusté nivy. Používání těžké mechanizace, omezení sečí, odvodňování, napřimování toků a odvodňovacích kanálů, rozorávání luk, intenzivní hnojení, vápnění a další intenzifikační zásahy (dosévání luk kulturními druhy), spojené s využíváním krajiny za komunistické totality, narušily do značné míry vodní režim, přispěly k likvidaci četných mrtvých ramen, tůní a menších toků, k poškození květnatých luk s četnými druhy vstavačovitých. Období let 1950 – 1980 výrazně ochudilo druhovou rozmanitost oblasti a změnilo původní ekosystémy. Vyhlášením CHKO Poodří v roce 1991 a změnou způsobu hospodaření v území (restituce, omezení hnojení, opětné zatravnění rozoraných luk), bylo poškození rostlinných společenstev a populací živočichů zastaveno. Částečně již došlo ke zlepšení druhové diverzity. Přes značné odlesnění se v CHKO Poodří zachovala přírodovědně i architektonicky velmi cenná krajina s bohatstvím luk, mrtvých ramen, periodických i trvalých tůní a rybníků, rozptýlenou zelení drobných remízků a solitér, druhově pestré břehové porosty Odry s kolmými hranami hlinitých břehů i rozsáhlými šterkovými náplavy v meandrech, doprovodnou zelení břehů rybníků, hrází a komunikací.²⁶

PP Stříbrné Jezírko (Příloha č. 2: 45) ležící v nadmořské výšce 460 m je asi od poloviny 17. století opuštěný galenitový důl, jehož šachta byla zatopena. Jezírko nemá povrchový přítok ani odtok. Jeho zatopená plocha činí asi 500 m². Dvě třetiny ploch zaujímají místa s hloubkou do 1,5 m, zbytek tvoří vlastní šachta. Přestože se jedná o umělou vodní nádrž, izolovanou od okolních biotopů, postupnou sukcesí se zde vytvořily příznivé podmínky pro vodní a mokřadní flóru a faunu. Na dně jezírka leží bahnité nánosy. Okraje vodní plochy jsou porostlé převážně vrbou jívou, vodními a bahenními rostlinami: šípátka vodní, orobinec široolistý, kosatec žlutý, d'áblík bahenní, vachta

---

²⁶ WEISSMANNOVÁ, H., et al. Chráněná území ČR : Ostravsko. Praha : Agentura ochrany přírody a krajiny ČR a EkoCentrum Brno, 2004. 456 s. ISBN 80-86064-67-0

trojlistá. Poslední dva jmenované druhy zde byly kolem roku 1993 vysazeny. V jezírku žije početná populace raka říčního, který zde má optimální podmínky. Jezírko je také útočištěm řady obojživelníků: čolek obecný, čolek horský, ropucha obecná, skokan hnědý. Biotop osidlují i plazi: ještěrka živorodá, slepýš křehký, užovka obojková. Lesní porosty v okolí galenitového jezírka byly v minulosti převedeny převážně na jehličnaté. Jedná se o mlazinu až kmenovinu ve věku 15 – 100 let. Výchovné zásahy jsou směřovány k zachování vtroušených listnáčů a k jejich dosadbě. Vzhledem k charakteru okolních porostů je lokalita ohrožena zejména neopatrnou těžbou dřeva v porostech bezprostředně sousedících s vodní plochou.²⁷

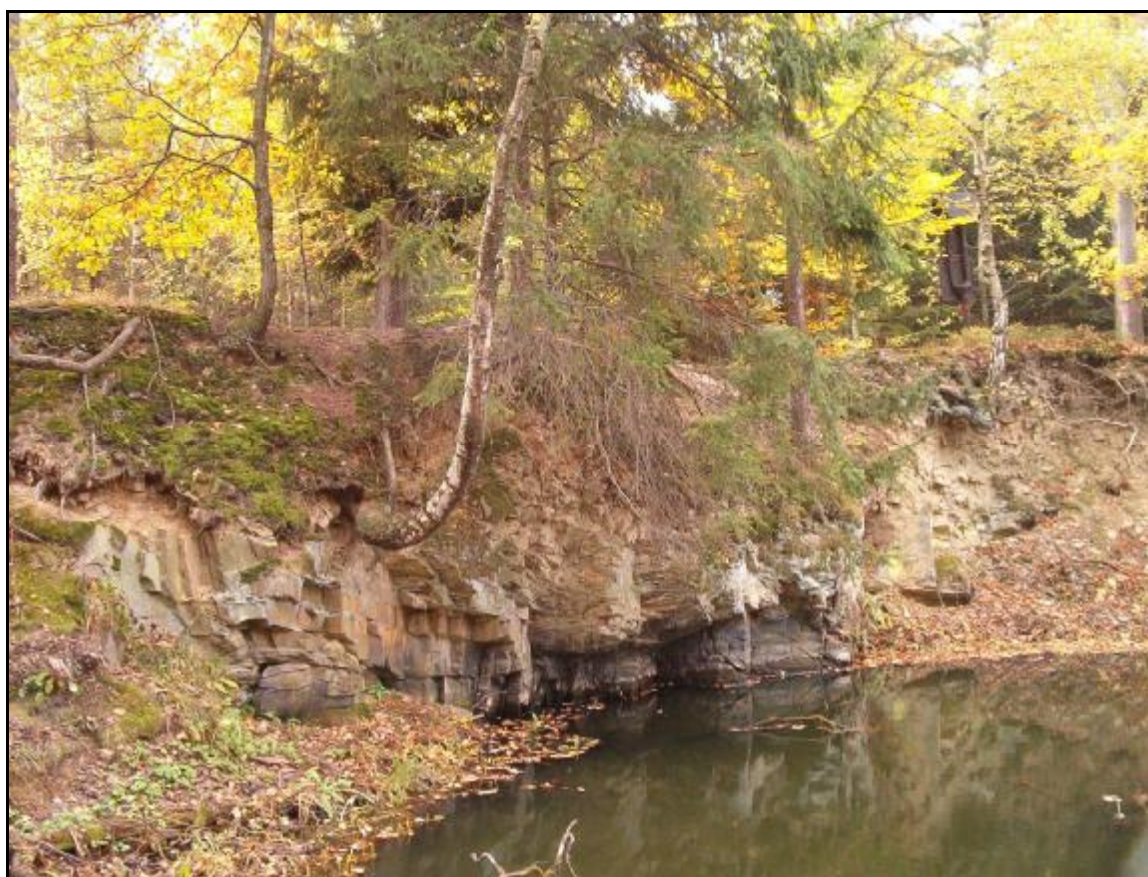

Foto č. 10: Zatopený vchod do šachty galenitového dolu v lokalitě Stříbrné jezírko
(Pavlína Nývltová, 21. 10. 2005)

Oderské vrchy (Příloha č. 2: 46) byly vyhlášeny Přírodním parkem Okresním úřadem v Novém Jičíně v roce 1994. Přírodní park v Nížkém Jeseníku a na okraji Moravské brány má rozlohu 287,03 km². Leží v jižní části fytogeografického okresu

²⁷ WEISSMANNOVÁ, H., et al. Chráněná území ČR : Ostravsko. Praha : Agentura ochrany přírody a krajiny ČR a EkoCentrum Brno, 2004. 456 s. ISBN 80-86064-67-0

Jesenické podhůří a jen částečně zasahuje do fytochorionu Moravská brána vlastní. Typickým rysem krajinného rázu přírodního parku jsou plošiny (holoroviny) a hluboce zaříznutá údolí vodních toků, především řeky Odry, do podkladu prvohorních kulmských hornin s převládajícími drobami a břidlicemi. Tyto horniny byly těženy v celé řadě břidlicových štol a lomů – nejznámější je v Jakubčovicích nad Odrou, největší lom na droby v České republice. Na jeho výsypkách a na obnažených skalách se vyvinula teplomilná společenstva rostlin s hvozdíkem svazčítým, hvozdíkem kartouzkem a rmenem barvířským. V opuštěných štolách zimují kolonie netopýrů. Ve štěrbinách lomů nebo přirozených skalních útvarů lze nalézt vzácnější druhy mechorostů, např. mech *Rhabdoweisia crispata*, nedávno potvrzený z tzv. Švédské skály u Heřmáněk. Převládajícím typem vegetace byly v nedávné minulosti lipové dobohabřiny, které jsou typickou dubohabřinou kolinních poloh Slezska a přilehlé části Moravy. Převládá v nich ptačinec hajní, ostřice třeslicovitá, pitulník žlutý. Náhorní roviny osidlovaly bikové bučiny s dominující strdivkou jednokvětou. Dnes jsou tyto lesy zachovány jen fragmentárně, většina byla převedena na smrkové porosty. Na prudším svazích se vzácně dochovaly květnaté bučiny s kyčelnicí devítilistou a suťové lesy. V údolních polohách se setkáváme se zbytky střemchových jasanin a mokřadních olšin. Plošně méně rozsáhlá jsou luční společenstva vlhkých až zaplavovaných půd v údolí Odry, na podmáčených místech plošin poloroviny a na ovsíkových lukách svahových poloh se zvonečnickem hlavatým. Z pestré entomofauny můžeme najít kobylku cvrčivou, jasoně dymnivkového, batolce duhového, martináčka bukového. Průzkumy brouků v některých lokalitách zaznamenaly např. roháčka bukového, tesaříka pilunu, tesaříka pižmového, svižníka lesního, střevlíka zlatolesklého, střevlíka fialového, střevlíka *Cychrus caraboides*, zlatohlávka *Liocola lugubris* další. V prostoru květnatých bučin hnízdí čáp černý. V požárních nádržích jednotlivých obcí a ve sporadicky vybudovaných rybníčcích jsou hojní obojživelníci.²⁸

Další navrhovanou lokalitou je Rybníček po Pohoří (Příloha č. 2: 47). Rybníček je situovaný severovýchodně pod obcí Pohoř, nedaleko vyústění Pohořského potoka (vlévá se do rybníčku) ze zatrubnění. Jeho plocha činí asi 150 m². Hladina je porostlá okřehkem menším. Rybníček je dokola obklopen stromovým porostem, v němž převažuje lípa srdčitá a javor klen. Břehy jsou hustě až neprostupně porostlé netýkavkou žlaznatou. Rybníček je místem rozmnožování mnoha obojživelníků: čolek horský, čolek obecný,

---

²⁸ WEISSMANNOVÁ, H., et al. Chráněná území ČR : Ostravsko. Praha : Agentura ochrany přírody a krajiny ČR a EkoCentrum Brno, 2004. 456 s. ISBN 80-86064-67-0

ropucha obecná, skokan hnědý, dále se zde vyskytují plazi: slepýš křehký, ještěrka živorodá, užovka obojková, zmije obecná. Lokalita je ohrožena skládkou, která se nachází přímo nad Rybníčkem, respektive nad skružemi z nichž vytéká Pohořský potok.

K liniovým prvkům, v krajině zájmového území významným, lze přiřadit potoky, aleje či stromořadí, strže, břehové porosty atd. VKP Padolík (Příloha č. 2: 2) je asi 300m potůček s velkým spádem v korytě širokém 5 až 15 m, s hlinitými břehy a kamenitým dnem. Voda zde teče i v suchých letech, tím pádem se potok stává významným napajedlem zvěře. Doprovodná zeleň je tvořena starými, ale ještě zdravými buky, duby, habry, lípami, javory kleny a břízami uspořádanými do háječků. Pod stromy je zachovalé bylinné patro. Břehy jsou porostlé převážně kopřivou z důvodu splachů ornice a hnojiv, místy lze nalézt i kousky původních mokřadních společenstev. Padolík se vlévá do Mokrého potoka (Příloha č. 2: 3). Mokřý potok pramení u cesty zvané Kaštanka a dále protéká Mokrou lesní loučkou, komplexem lesního porostu a pak se z levé strany vlévá do Pohořského potoka (horní tok Kletenského potoka). Má velký spád, břehy hlinité a dno kamenité. V horním úseku potoka se nachází pestrá skladba dřevin. Dalším levostranným přítokem Pohořského potoka je Jestřábský potok (Příloha č. 2: 5), který teče v hlubokém převážně lesnatém údolí, má velký spád, dno je kamenité, koryto místy přesahuje hloubku 2 m. Šířka průtočného profilu je 50 až 100 cm. Potok není příliš vodnatý tzn., že zde protéká jen velmi málo vody, jejíž hladina ani nepřekryje kameny na dně. Žije zde mnoho blešivců. Doprovodnou zeleň tvoří monokultura smrku. Výše zmíněný Pohořský potok (Příloha č. 2: 7) začíná vyústěním zatrubněné skládky tuhého komunálního odpadu u objektu malého kravína a vtéká do malého rybníčku o rozměrech 35 x 20 m. Odtud pokračuje malým údolím porostlým stromy do lesního komplexu. Dno potoka je zde je kamenité, břehy jsou hlinité. Šířka průtočného profilu se pohybuje od 100 do 200 cm. V lesním komplexu se do potoka vlévá Mokřý a Jestřábský potok. S větším objemem vody se zvětšuje i průtočný profil na 150 až 250 cm. Na některých místech vzniká okolo toku močál. Potok odnáší velké množství erozních splachů. Území podél potoka je znehodnoceno kopřivami a netýkavkou žlaznatou. Z dřevin se zde objevují dub, vrba, jasan, olše. V okolí potoka se pohybuje velké množství zvěře, nejčastěji dančí, srnčí a černá zvěř, pozorováni byli i dravci: ještěrba a puščík. Srnčí potok (Příloha č. 2: 8) se také vlévá do Pohořského potoka, ale z pravé strany. Jedná se o malý potůček s hlubokým korytem (5 m) v prameništi. Jeho průtočný profil se pohybuje v šířce od 30 – 50 cm. Potok je negativně ovlivňován velkými erozními splachy. V korytě se objevují až 10 m široké náplavy drobného šterku. V současné době je potok zmítán

velkým suchem a nedostatkem vody. Doprovodnou zeleň tvoří jasany, jilmy, lípy, buky, modřiny. V lokalitě je rovněž dobře zachováno bylinné patro s mařinkou vonnou, kapradinkou. Na hranici katastrálních území obcí Pohoř a Suchdol nad Odrou protéká Hraniční potok (Příloha č. 2: 10). Potok je hluboce zaříznut do svahu kopce, místy až do hloubky 8 m. Šířka zářezu činí až 20 m. Svahy jsou porostlé dřevinami (dub, buk, javor klen, habr, lípa široolistá a srdčitá, smrk, jedle) a kapradinou (papratka samičí, kaprad' samec). Šířka průtočného profilu se pohybuje mezi 50 a 70 cm. Koryto s kamenitým dnem má velký spád. Následujícím vodním tokem je Pravostranný přítok Kletenského potoka nad turistickou chatou (Příloha č. 2: 43), jehož ústí do Kletenského potoka je v délce 10 m zatrubněno. Asi 150 m nad ústím jsou na něm umístěny skruže, které zadržují vodu a fungují jako studánka. V úseku horního toku protéká potok strží hlubokou 3 m a širokou 15 m. V současnosti způsobuje nedostatek vody vyschlé koryto. Doprovodná zeleň strže: buk, lípa, bříza, jeřáb. Okolní les je převážně smrkový. Významným prvkem tvořícím jakousi osu krajiny povodí Kletenského potoka je samotný Kletenský potok (Příloha č. 2: 30 a-b): a) přirozený tok Kletenského potoka protékající nivními loukami a vlévající se do vodní nádrže Kletná, b) hlavní tok potoka s kamenitým dnem (břidlice). Od přítoku z Pohoře (Pohořský potok – název pramenné části Kletenského potoka) až po nádrž je po levé straně potoka strmý svah, po pravé straně je svah širší, ne tak strmý a nad nádrží se na této pravé straně nacházejí velké louky (pastviny). Šířka potoka se pohybuje od 2 do 3 m. Doprovodnou zeleň tvoří olše a vrba. Stromořadí třešní podél silnice Jestřábí – Kletné (Příloha č. 2: 19). Toto třešňové stromořadí podél, v názvu zmíněné, silnice III. třídy zajišťuje optické vedení komunikace zejména v zimním období, kdy se tvoří závěje. V aleji se místy vyskytují mezery po vykácení jednotlivých stromů. Stav stromů odpovídá drsným povětrnostním podmínkám. Porost podél cesty Jestřábí – Fulnek (Příloha č. 2: 16) má formu aleje místy přerušené vykácením některých stromů. Stávající stromy jsou v dobrém stavu, který odpovídá stanovištním a klimatickým podmínkám. Některé stromy jsou napadeny pravděpodobně tracheomykózou. Místy je alej vyplněna porosty keřů: křídlatka, a náletových dřevin: hrušeň, třešeň ptačí, jasan. Dalším liniovým VKP je Doprovodná zeleň Kletenského potoka (Příloha č. 2: 9). Jedná se o přirozený dochovaný vegetační doprovod toku s dřevinnou skladbou v níž převažují olše a vrby. Severně od přítoku z Pohoře se ve vegetaci nacházejí dva vzrostlé statné duby (dub červený) s obvodem kmene okolo 4 m. Jsou památnými stromy. Břehová zeleň Kletenského potoka (Příloha č. 2: 36) je původním vegetačním doprovodem podél koryta Kletenského potoka umístěným v úseku

začínajícím pod hrází vodní nádrže Kletná a pokračujícím směrem k zástavbě obce Suchdol nad Odrou. Strž pod kravínem (Příloha č. 2: 25) se nachází v zatáčce po pravé straně silnice vedoucí z obce Kletné na Pohoř pod kletenským kravínem. Je 70 m dlouhá a asi 4 m hluboká. Doprovodná zeleň je tvořena javorem, jasanem, lípou, habrem, jeřábem a smrkem.

Foto č. 11: *Strž pod kravínem*
(Pavλίna Nývltová, 24. 2. 2008)

Navrhovaným liniovým prvkem je Strž u soutoku Pohořského a Jestřábského potoka (Příloha č. 2: 48). Nachází se v poměrně prudkém svahu. V současnosti je toto místo vlivem sukcese zarostlé ostružiníkem a mladými jedinci břízy, jasanu, lípy a buku. Horní část strže je méně postižena sukcesí, listnaté stromy zde přecházejí v porost mladých jehličnanů. Na jaře se na dně strže hromadí vlhkost, která v podobě drobného potůčku stéká do údolí. Délka strže činí asi 20 m, šířka si 4 m.

Velké vzrostlé solitérní stromy, památné stromy, vzácné stromy dále přírodní památky, lomy, doly či skalní stěny a výchozy lze začlenit do VKP bodového charakteru. V blízkosti toku Mokrého potoka roste Javor klen (Příloha č. 2: 4), jenž je 30 m vysokým stromem s 3m obvodem kmene. Původně se jednalo o solitérní strom, který je však

v současnosti pohlcen do vyrůstajícího lesa, ale i tak je významným orientačním bodem. Druhým ohromným stromem v zájmovém území je Dub červený (Příloha č. 2: 13), vzácný druh rostoucí v našich polohách. Tento dub je památným stromem s výškou 25 m a obvodem kmene 4 m. Dříve rostl na malé louce, dnes je stejně jako předchozí javor klen začleněn do okolního porostu dřevin, což mu v důsledku zastínění způsobuje usychání spodních větví. Chráněný strom (Příloha č. 2: 31) - při výjezdu z obce Kletné směrem na Jestřábí je na kopci vesnice u zahrady jednoho z obyvatel mohutný dub letní. Je chráněným stromem. K bodovým významným krajinným prvkům je možno přidružit Opuštěný lom (Příloha č. 2: 21), jenž je 3 m vysoký, má SV směr a délku 4 – 5 m. Jedná se o prvohorní výchoz pískovce s hrubozrnnou frakcí, který zarůstá vegetací. Pod skalní stěnou je ohniště.

Foto č. 12: *Lokalita Opuštěný lom s výchozy pískovce*
(Pavčina Nývltová, 10. 4. 2008)

Nepřehlédnutelným bodovým krajinným prvkem je Skalní stěna (Příloha č. 2: 29). Jde o opuštěný lom, který zarůstá vegetací: bříza, osika, šípek. Pod skalní stěnou je postavena rekreační chata. Všechna vegetace není původní, je zde vysázen i netřesk a

vytvořeno umělé jezírko s lekníny. Stěna je 14 m vysoká a 30 m dlouhá směřující na východ. Žije zde skokan, kuňka, ještěrka obecná a řada ptáků. Dalším antropogenně vzniklým prvkem v krajině je Opuštěný lom pod Kletným (Příloha č. 2: 34). Pěkná skalní stěna je zničena výstavbou chat a suchdolským vodojemem. Dnes zarůstá náletovou vegetací – břízy, vrby, šípky, ostružiny. Svah, kde se stěna vyskytuje, je orientován na jih, proto zde rostou suchomilné druhy rostlin. Výchozy zvrásněných břidlic (Příloha č. 2: 23) jsou prvohorními útvary v prudkém svahu po levé straně Kletenského potoka. Dalším těžebním místem je Malý břidlicový lom (Příloha č. 2: 6). Těžba probíhala na svahu kopce a pod kopcem vznikla halda vytěženého materiálu. Zbytky břidlice jakoby nepotřebné a nashromážděné do haldy by mohly svědčit o tom, že se zde netěžila břidlice, ale galenit (povrchová žíla), neboť se jedná o nerost, který se hojně vyskytoval v okolí a byl v minulosti těžen. V současnosti je lom i halda porostlá bylinami, dále duby, habry, lípami a třešní ptačí. Na haldě jsou stromy zakrslé.

K významným krajinným prvkům bodovým lze přiřadit některá další místa, která byla opomenuta a svým charakterem mezi tyto prvky určitě patří. Například Památný strom Buk lesní červenolistý (Příloha č. 2: 50) rostoucí u hřbitova v Suchdolu nad Odrou. Nachází se u hřbitova katolického kostela nad křižovatkou ve směru na Hladké Životice vpravo. Obvod kmene činí 510 cm. Strom dosahuje výšky asi 25 m. Jeho přibližný věk je 200 let. Jedná se o mohutný solitér v dobrém stavu. Druhým památným stromem je Dub letní (Příloha č. 2: 51) nacházející se ve směru na Kletné u záhumenní cesty před vjezdem do farmy Agrosamak. Obvod kmene tohoto stromu je 460 cm. Výška asi 21 m. Věk je stejný jako u předchozího stromu, tedy asi 200 let. Strom má ojediněle se vyskytující suché větve, jinak je v dobrém stavu. Poslední navrhovaný krajinný prvek je významný z hlediska architektonického a historického. Jedná se totiž o Výpravní budovu nádraží v Suchdolu nad Odrou (Příloha č. 2: 49). Byla postavena roku 1891 v souvislosti s výstavbou místních tratí ze Suchdolu do Fulneku a do Budišova. Stojí mezi místními tratěmi a státní dráhou. Použitý typový projekt výpravní byl určen pro oboustranný provoz. Hlavní vstup do vestibulu je umístěn nezvykle na severní štítové straně patrové části završené mansardovou střechou se světlíkem, původně osvětlujícím vestibul. Na obou podélných stranách středního přízemního traktu s restaurací probíhají přístřešky na litinových sloupcích. Cestující tedy mohli plynule procházet výpravnou při přestupu mezi místními a státní dráhou. Celou stavbu ukončuje kolmé křídlo se sedlovou střechou s dopravní kanceláří v přízemí. Použité režné cihelné zdivo je bohatě plasticky členěno vystupujícími nárožími rizalitů, horizontálními římsami a záklenky. Výpravní

budova byla v roce 1997 prohlášena za kulturní památku. V současnosti je ve stavu po rekonstrukci (oprava podchodu, zastřešení ostrovního nástupiště, nový interiér provozní budovy, oprava vnějších zdí), která probíhala od roku 2006 do roku 2007. Při opravách byl respektován historický význam i vzhled této nádražní budovy.

Foto č. 13: *Výpravní budova nádraží v Suchdol nad Odrou*
(Pavlína Nývltová, 14. 10. 2007)

Dalšími krajinnými prvky, které sice nejsou chráněny zákonem jako je tomu u významných krajinných prvků, jsou ty, jež dotvářejí vzhled krajiny, jsou její součástí a mají nezanedbatelný význam hlavně pro obyvatelstvo dané oblasti. Jedná se například o pole, dopravní komunikace (silnice, železnice, polní cesty), v tomto případě také sídelní zástavba, chatové oblasti, také dolní tok Kletenského potoka protékající zastavěnou částí obce Suchdol nad Odrou a další. Charakteristika těchto prvků je podrobně rozpracována v kapitole 7. Současná struktura krajiny.

10. Závěr

Povodí Kletenského potoka se rozkládá v Moravskoslezském kraji na rozhraní Nížkého Jeseníku a Moravské brány, jakožto dvou významných geomorfologických celků. Oba tyto celky spadají pod Západní Vněkarpatské sníženiny. Kletenský potok pramení v Pohořských vrších nedaleko obce Pohoř. Z Pohořských vrchů stéká do rovinaté Oderské nivy a následně se vlévá do řeky Odry, která náleží k úmoří Baltského moře. V povodí se nacházejí čtyři sídla, největší je Suchdol nad Odrou, třemi menšími jsou obce Kletné, Jestřábí a Pohoř.

Krajina povodí Kletenského potoka je od minulosti ovlivňována a utvářena člověkem, převládají v ní tedy uměle vytvořené složky a proto je krajina zde se vyskytující krajinou kulturní. Její vývoj byl započat přibližně ve 12. století, kdy byl v zájmovém území zjištěn výskyt galenitu, z něhož bylo tavením získáváno stříbro. Pozůstatky této činnosti jsou lomy a doly v různých lokalitách v okolí sídel v povodí Kletenského potoka. Dalším významným obdobím se stala druhá polovina 19. století spojená s hospodářským rozvojem obce Suchdol nad Odrou. V té době začala, po postavení železnice spojující Vídeň a Krakov, vznikat v obci řada podniků různého zaměření (sýrárna, rybárna, barvírna, mlékárna, opravna zemědělským strojů atd.), což bylo spojeno také s většími pracovními příležitostmi pro obyvatele.

V současnosti existuje přímo v sídlech zájmového území (převážně v Suchdole) několik průmyslových firem (NC Line, Romotop, UNISTAD, Pamet, WITRA), jeden zemědělský podnik (Agrosumak). Krajina je tvořena různě velkými plochami lesů, luk a pastvin, zastavěných částí území, zahrad a vodních ploch, které jsou umístěny v jakémsi základu (matrici) tvořeného ornou půdou zabírající asi 40 % plochy území. Tyto plochy jsou propojeny či odděleny komunikacemi, vodními toky, liniiovými porosty, které při komplexním pohledu na krajinu zájmového území tvoří svým propojením nepravidelnou síť. Jedním z liniiových prvků v krajině se stane, zatím budovaná, dálnice D47, která krajině určitě nedodá na estetickém vzhledu, ale zase ji, respektive její občany, částečně osvobodí především od nákladní dopravy a sníží provoz na stávajících komunikacích v zájmovém území a jeho širším okolí.

Významných krajinných prvků, které v krajině zájmového území přispívají k udržení stability a podporují vzhled krajiny je celkem 51. Jsou mezi ně zařazeny remízky, meze, louky, mokřady, vodní plochy, zvláště chráněná území, aleje, břehové porosty, památné stromy, strže, bývalé těžební prostory, budovy a další.

Krajina zájmového území je svým využíváním i celkovým vzhledem příkladem venkovské krajiny, v níž se rozvíjí hospodářská činnost. Byla by však škoda kdyby tato činnost zcela pohltila v současnosti existující typická vesnická sídla.

Diplomová práce v přehledné a ucelené formě charakterizuje současnou krajinnou strukturu povodí Kletenského potoka, nastiňuje její vývoj a zaměřuje se na významné krajinné prvky v ní. Proto snad bude přínosným materiálem pro Úřad Městyse v Suchdole nad Odrou, který o práci projevil zájem. Tento úřad a samozřejmě i ostatní městské úřady obcí v zájmovém území by mohly využít diplomovou práci např. pro tvorbu brožur, letáků, informačních panelů a dalších informačních materiálů. Práce by také mohla být dílčí částí mnohem rozsáhlejšího díla, které by se týkalo např. zpracování krajinné struktury celého povodí řeky Odry.

11. Summary

The basin of the Kletenský potok is situated in the Moravskoslezský region by the boundary-line of the Nížký Jeseník and Moravská brána. Both constitute two significant geomorphological units and are included in the Západní Vněkarpatské sníženiny.

The Kletenský potok rises not far from the village Pohoř in the Pohořské vrchy. It flows down from the Pohořské vrchy to the Oderská niva and entered the Odra River, which is included in the sea-drainage area of the Baltic Sea. Four settlements are situated in the basin of the Kletenský potok. The largest one is Suchdol nad Odrou, the others are Kletné, Jestřábí and Pohoř.

The landscape of this basin has been created mainly by people; therefore the artificial elements dominate this area. The development of this landscape began in the 12th century, when galena, the base material for silver production, was found here. The remains of exploitation are fractures and mines in several areas around the settlements in the basin of the Kletenský potok. The nineteenth century is another meaningful period because in one of the settlements (Suchdol nad Odrou) the economic development began. A number of companies were established here at that time, for example dairy factory, further processing of fish, dryer's, service of agricultural machines. That all brought along plenty of new job opportunities for local people.

At present a number of industrial companies (NC Line, Romotop, Unistad, Pamet, Witra) and one farming business (Agrosumak) operate in the settlements in the basin of the Kletenský potok. The landscape is made of fields, wood, pastures, settlements, gardens and various water areas. The area of fields covers 40 % of the territory, which is the biggest part. All mentioned areas are connected with or divided by roads, watercourses, line of trees, which in complex view create non-uniform network. One of the important lines in the basin of the Kletenský potok is going to be made soon. It is the motorway D47 which should reduce the traffic in the territory of the basin, but on the other hand it will probably have a negative impact on the natural character of the environment.

The balks, greenfields, water bays, wetlands, specially protected areas, lines of trees, riparian stands, rare trees, abandoned mines and buildings are significant elements of the landscape. All of them help to keep stability and look of the landscape. In the basin of the Kletenský potok there are altogether 51 significant elements of landscape.

The landscape of the basin of the Kletenský potok is typical rural landscape. I hope that the expansion of economical activities will not mean the end to the typical rustic villages in this territory.

This thesis aims to expose the complex characteristics of contemporary landscape structure of the basin of the Kletenský potok in well-arranged and compact form. It could be useful for the village Suchdol nad Odrou as an information source about the quality of the territory where the village is situated. It can be also helpful for creating booklets and other informative bulletins. The village Suchdol nad Odrou has already taken an interest in the thesis. The thesis could be also a part of more extensive publication, which would cover landscape structure of the whole basin of the Odra River.

12. Seznam použité literatury

Literární zdroje

- BEZVODOVÁ, B., DEMEK, J., ZEMAN, A.. *Metody kvartérně geologického a geomorfologického výzkumu*. Praha : SPN, 1985. 158 s.
- CULEK, M.. *Biogeografické členění ČR*. Praha : Enigma, 1995. 348 s.
- CZUDEK, T.. *Vývoj reliéfu krajiny České republiky v kvartéru*. Brno : Moravské zemské muzeum, 2005. 238 s.
- ČAPEK, R., et al. *Geografická kartografie*. Praha : SPN, 1992. 373 s. ISBN 80-04-25153-6.
- ČURDA, J.. *Vysvětlivky k souboru ekologických a účelových map přírodních zdrojů : list 25–12 Hranice*. Praha : Česká geologická služba, 2002. 75 s.
- DEMEK, J., NOVÁK, V.. *Vlastivěda moravská : Neživá příroda*. Brno : Muzejní a vlastivědná společnost v brně, 1992. 242 s.
- DEMEK, J.. *Zeměpisný lexikon ČSSR : Hory a nížiny*. Praha : Academia, 1987. 574 s.
- FORMAN, R., GODRON, M.. *Krajinná ekologie*. Praha : Academia, 1993. 582 s.
- FRIDRICH, L., MARKVART, J. S Jiřím Löwem tentokrát o venkově a krajině. *Urbanismus a územní rozvoj*. 2003, roč. 6, č. 5, s. 17-20.
- HAVRLANT, M., et al. *Turistický průvodce ČSFR : Ostravsko, Opavsko*. Praha : Olympia, 1990. 261 s.
- JANÁK, L., et al. *Kanál Dunaj - Odra - Labe : Příležitost nebo hrozba?*. Brno : Hnutí DUHA, 2004. 16 s.
- JÁNSKÝ, B., et al. Ralsko. *Geografie : Sborník České geografické společnosti*. 1999, roč. 103, č. 3, s. 145-272.
- KNÁPEK, Z. *Průvodce po nejkrásnějších místech Čech, Moravy a Slezska : Morava a Slezsko*. Olomouc : Rubico, 2002. 167 s. ISBN 80-85839-76-8.
- KOLEJKA, J., LIPSKÝ, Z. Mapy současné krajiny. *Geografie : Sborník České geografické společnosti*. 1999, roč. 104, č. 3, s. 161-175.
- Kolektiv autorů. *Historický lexikon obcí České republiky 1869 - 2005 : Díl I.* Praha : Český statistický úřad, 2006.
- Kolektiv autorů. *Historický lexikon obcí České republiky 1869 - 2005 : Díl II.* Praha : Český statistický úřad, 2006.

- Kolektiv autorů. *Moravskoslezský kraj : Města a obce Moravskoslezského kraje*. Rožnov pod Radhoštěm : Proxima Bohemia, [1999?]. 325 s.
- Kolektiv autorů. *Podnebí ČSSR : Tabulky ČHMÚ*. Praha : Polygrafia, 1961. 379 s.
- Kolektiv autorů. *Retrospektivní lexikon obcí ČSSR 1850 - 1970 : Díl I.* Praha : SEVT, 1987.
- Kolektiv autorů. *Retrospektivní lexikon obcí ČSSR 1850 - 1970 : Díl II.* Praha : SEVT, 1987.
- KOSTKAN, V.. *Územní ochrana přírody a krajiny v České republice*. Olomouc : Katedra ekologie přírodovědecké fakulty Univerzity Palackého v Olomouci, 1996. 128 s.
- KRAMOLIŠ, P., et al. *Místopis obcí : Okres Nový Jičín*. Nový Jičín : Referát regionálního rozvoje a státní archiv , 1996. 2 sv. (185, 186 s.).
- KUKAL, Z., REICHMANN, F. *Horninové prostředí České republiky*. Praha : Český geologický ústav, 2000. 189 s.
- MARKVART, J. Může územní plánování ovlivnit vzhled našeho venkova?. *Urbanismus a územní rozvoj*. 2003, roč. 6, č. 5, s. 15-17.
- RIEDL , K., et al. *Chráněná území v České republice*. Praha : Informatorium, 1991. 274 s.
- ŘÍHA, M. Proměny venkova a venkovské krajiny v České republice v posledních desetiletích a možnosti změn k lepšímu. *Urbanismus a územní rozvoj*. 2003, roč. 6, č. 5, s. 13-15.
- TKÁČ, V. *Morava, Slezsko : Země kulturních pokladů*. Opava : Optys, 1993. 244 s. ISBN 80-85819-01-5.
- TOMÁŠEK, M.. *Atlas půd České republiky*. Praha : Český geologický ústav, 1995. 36 s.
- VURM, B., et al. *Krásy a tajemství České republiky : Moravskoslezský kraj*. Praha : Společnost Praga Mystica, 2003. 147 s. 80-902363-7-5.
- WEISSMANNOVÁ, H., et al. *Chráněná území ČR : Ostravsko*. Praha : Agentura ochrany přírody a krajiny ČR a EkoCentrum Brno, 2004. 456 s. ISBN 80-86064-67-0

Internetové zdroje

Agentura ochrany přírody a krajiny : Poodří [online]. 2006 , 2008 [cit. 2008-04-20].

Dostupný z WWW: <<http://www.poodri.ochranaprirody.cz/>>.

ANDĚL, P., et al. *Posuzování fragmentace krajiny dopravními liniovými stavbami :*

Metodické doporučení Ministerstva životního prostředí ČR, odboru ekologie krajiny a lesa [online]. 1995 , 2007 [cit. 2008-04-20]. Dostupný z WWW:

<[http://www.env.cz/AIS/web-pub.nsf/\\$pid/MZPKVFH8G91K](http://www.env.cz/AIS/web-pub.nsf/$pid/MZPKVFH8G91K)>.

Bibliografické citace [online]. 2004 , 2008 [cit. 2008-04-20]. Dostupný z WWW:

<<http://www.citace.com/apl-www.php>>.

Český statistický úřad : SLDB 2001 - Suchdol nad Odrou [online]. 1999 , 2005 [cit.

2008-04-20]. Dostupný z WWW:

<<http://www.czso.cz/sldb/sldb2001.nsf/obce/599930?OpenDocument>>.

Český úřad zeměměřičský a katastrální : Nahlížení do katastru nemovitostí [online].

2004 , 2008 [cit. 2008-04-20]. Dostupný z WWW: <<http://nahliznidokn.cuzk.cz/>>.

Dálnice D47 [online]. 2008 , 2008 [cit. 2008-04-20]. Dostupný z WWW:

<<http://www.viamoravica.cz/index.php?menu=home>>.

Fulnek [online]. 2003 , 2008 [cit. 2008-04-20]. Dostupný z WWW:

<<http://www.fulnek.cz/index.php>>.

HLAVÁČ, V., et al. *Metodická příručka k zajišťování průchodnosti* [online]. Agentura

ochrany přírody a krajiny ČR, 2001 , 2006 [cit. 2008-04-20]. Dostupný z WWW:

<http://www.evernia.cz/cz_fragm/html/prirucka2001.htm>.

Jestřábí [online]. 2003 , 2007 [cit. 2008-04-20]. Dostupný z WWW:

<<http://www.suchdol-nad->

[odrou.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=13195&&user=24&session=58348551&menu=&lng=>](http://www.suchdol-nad-odrou.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=13195&&user=24&session=58348551&menu=&lng=>).

Ministerstvo životního prostředí : Mapové aplikace [online]. 2003 , 2008 [cit. 2008-04-

20]. Dostupný z WWW:

<<http://geoportal.cenia.cz/mapmaker/cenia/portal/index.php>>.

Ministerstvo životního prostředí : 114/1992 - 2004 Zákon o ochraně přírody a krajiny

[online]. 2003 , 2008 [cit. 2008-04-20]. Dostupný z WWW:

<<http://www.env.cz/www/platnalegislativa.nsf/d79c09c54250df0dc1256e8900296e32/58170589e7dc0591c125654b004e91c1?OpenDocument>>.

Odry [online]. 2006 , 2008 [cit. 2008-04-20]. Dostupný z WWW:
<<http://www.odry.cz/>>.

Pohoř [online]. 2003 , 2003 [cit. 2008-04-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.suchdol-nad-odrou.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=16260>>.

Příroda a historie Oderských vrchů [online]. 2005 , 2005 [cit. 2008-04-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.oderske-vrchy.cz/index.php?p=oderske-vrchy>>.

Region Poodří [online]. 2006 , 2007 [cit. 2008-04-20]. Dostupný z WWW:
<<http://www.regionpoodri.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=135133>>.

Ředitelství silnic a dálnic ČR [online]. 2008 , 2008 [cit. 2008-04-20]. Dostupný z WWW:
<<http://www.rsd.cz/>>.

Staré a historické mapy Čech, Moravy a Slezska [online]. 2006 , 2006 [cit. 2008-04-20].
Dostupný z WWW: <<http://www.staremapy.cz/>>.

Suchdol nad Odrou [online]. 2006 , 2007 [cit. 2008-04-20]. Dostupný z WWW:
<<http://www.suchdol-nad-odrou.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=10328>>.

Suchdol nad Odrou [online]. 2006 , 2008 [cit. 2008-04-20]. Dostupný z WWW:
<http://www.bohemianet.com/ostravsky_kraj/suchdol_nad_odrou/suchdol_nad_odrou_cz.htm>.

Nepublikované materiály

Archivní materiály Stavebního úřadu v Suchdole nad Odrou:

Evidence kostry ekologické stability

Popis průběhu povodně roku 1997 s fotodokumentací

Průvodní správa ke stavbě nádrže Kletná a Přeložky Kletenského potoka

Archivní materiály Odboru životního prostředí Městského úřadu Odry:

Zpráva k předloženým výsledkům botanických průzkumů v PřP Oderské vrchy
ZVACH, I. *Biologicko herpetologické posouzení a návrh managementu pro území
vodní nádrže s mokřadem a skládkou PKO Pohoř*. 2002. 2 s.

HOLUBOVÁ, M. *Pověsti z okolí Suchdolu nad Odrou*. Suchdol nad Odrou, 1970. 17 s.

ŘÍČAN, D. *Stručné dějiny obce Suchdol nad Odrou*. Suchdol nad Odrou : Klub přátel
Suchdolu, 2005. 29 s. Edice Suchdol.

Územně plánovací dokumentace obce Fulnek - Jestřábí

Územně plánovací dokumentace obce Odry – Pohoř

Územně plánovací dokumentace obce Suchdol nad Odrou

Mapové podklady

- Quitt, E.: Klimatické oblasti ČSR 1 : 500 000. Geografický ústav ČSAV, Brno 1975
- Hydrogeologická mapa ČR. List 25 – 12 Hranice, 1 : 50 000. Český geologický ústav, Praha 1994
- Krejčí, O.: Geologická mapa ČR. List 25 – 12 Hranice, 1 : 50 000. Český geologický ústav, Praha 1992
- Státní mapa – odvozená. List Bílovec 9 – 7, 1 : 5000. Český úřad geodetický a kartografický, Geodézie, Opava 1988
- Státní mapa – odvozená. List Bílovec 9 – 8, 1 : 5000. Český úřad geodetický a kartografický, Geodézie, Opava 1988
- Státní mapa – odvozená. List Bílovec 9 – 9, 1 : 5000. Český úřad geodetický a kartografický, Geodézie, Opava 1988
- Státní mapa – odvozená. List Nový Jičín 8 – , 1 : 5000. Český úřad geodetický a kartografický, Geodézie, Opava 1990
- Státní mapa – odvozená. List Odry 0 – 7, 1 : 5000. Český úřad geodetický a kartografický, Geodézie, Opava 1987
- Státní mapa – odvozená. List Odry 0 – 8, 1 : 5000. Český úřad geodetický a kartografický, Geodézie, Opava 1987
- Státní mapa – odvozená. List Odry 0 – 9, 1 : 5000. Český úřad geodetický a kartografický, Geodézie, Opava 1987
- Základní mapa ČR. List 25 – 12 – 03, 1 : 10 000. Český úřad zeměměřičský a katastrální, 2000
- Základní mapa ČR. List 25 – 12 – 04, 1 : 10 000. Český úřad zeměměřičský a katastrální, 2000
- Základní mapa ČR. List 25 – 12 – 08, 1 : 10 000. Český úřad zeměměřičský a katastrální, 2000
- Základní mapa ČR. List 25 – 12 – 09, 1 : 10 000. Český úřad zeměměřičský a katastrální, 2000
- Základní mapa ČR. List 25 – 12 – 10, 1 : 10 000. Český úřad zeměměřičský a katastrální, 2000
- Základní mapa ČR. List 25 – 12 – 14, 1 : 10 000. Český úřad zeměměřičský a katastrální, 2000

Základní mapa ČR. List 25 – 12 – 15, 1 : 10 000. Český úřad zeměměřičský a katastrální, 2000

Základní mapa ČR. List 25 – 122 Suchdol nad Odrou, 1 : 25 000. Český úřad zeměměřičský a katastrální, 1998

Základní vodohospodářská mapa ČR: List 25 – 12 Hranice, 1 : 50 000, Český úřad geodetický a kartografický, 1990

Základní vodohospodářská mapa ČSR: 1:50 000. Ministerstvo lesního a vodního hospodářství ČSR. Kartografie, N. P., Praha 1981

PŘÍLOHY

Seznam příloh:

Příloha č. 1 (volná): Současná krajinná struktura povodí Kletenského potoka

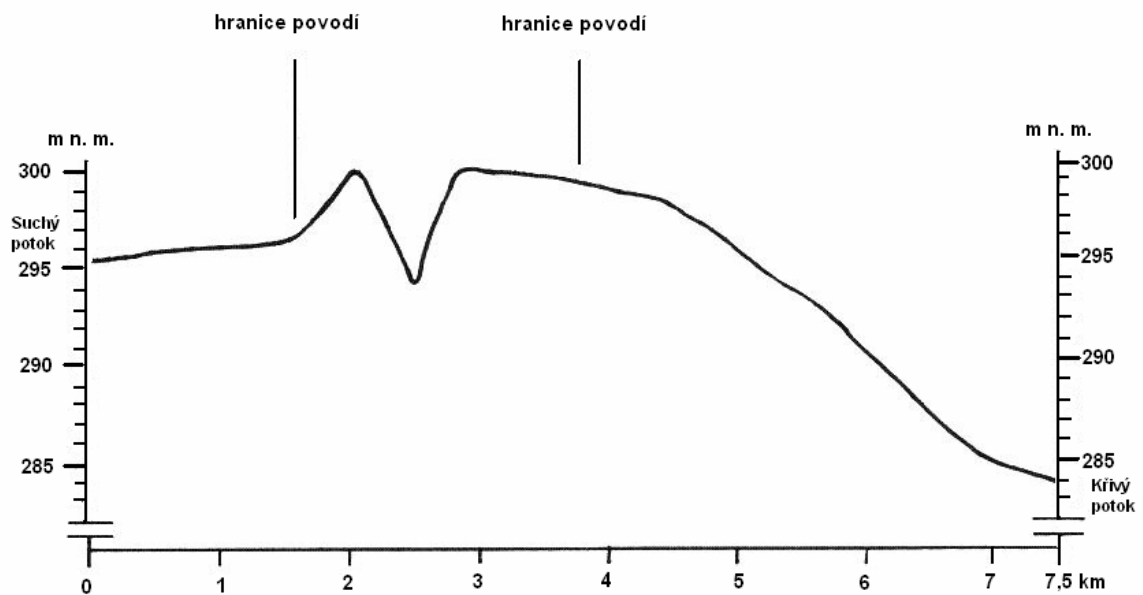
Příloha č. 2 (volná): Významné krajinné prvky povodí Kletenského potoka

Příloha č. 3 (volná): Lokalizace zástavby v inundačním území v zájmové lokalitě
jihovýchodní části povodí Kletenského potoka

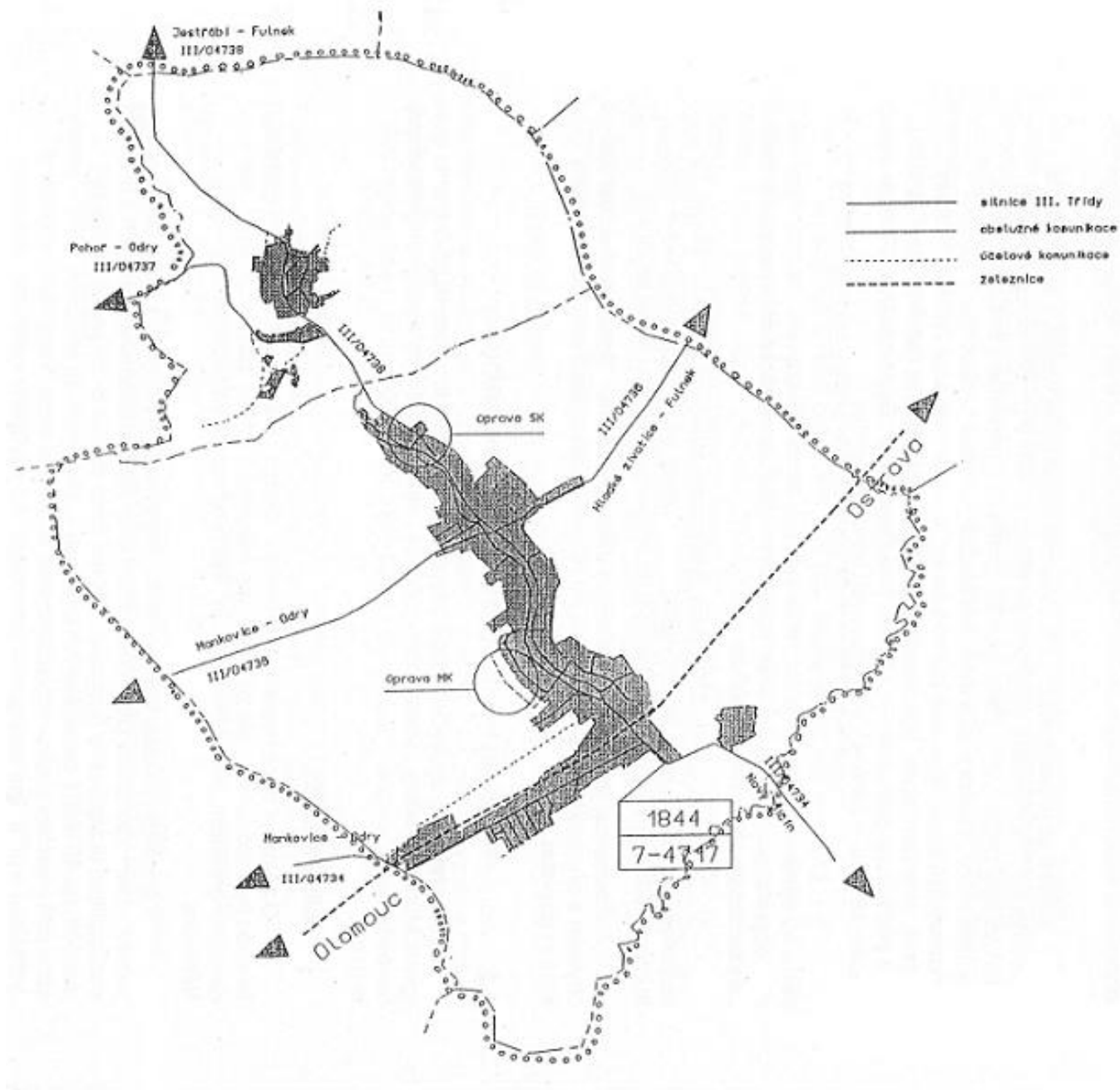
Příloha č. 4 (volná): CD obsahující fotodokumentaci a videozáznamy

Příloha č. 5 (vázaná): Ostatní grafické přílohy

Obr. 5.1.: Příčný profil zájmovým územím v místě průběhu dálnice D47

Obr. 5.2.: Schéma silniční sítě obce Suchdol nad Odrou²⁹

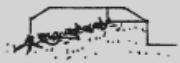
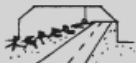

²⁹ Územně plánovací dokumentace obce Suchdol nad Odrou

Tab. 5.1.: Tabulka přírodního potenciálu krajiny pro doplnění současné krajinné struktury povodí Kletenského potoka

	Silné stránky	Slabé stránky	Možnosti	Ohrožení
Horninové prostředí:				
Stavební suroviny	- ložiska štěrkopísků (ekonomicky těžitelné)	- dosud nevyužívané - náročnost těžby	- povrchová těžba - využití jako přísady do betonů a na netuhé vozovky	- narušení koryta řeky Odry - devastace krajiny spojená s povrchovou těžbou - zásah do CHKO Poodří
Cihlářské suroviny	- ložiska sprašových hlín a podložních jílů - velký dobývací prostor - dlouhodobě perspektivní - v místě cihelna	- nemožnost využití pracovních míst	- zvýšení zaměstnanosti - dlouhodobě-ho využití pro výrobu krytiny a dutého cihlářského zboží	- hluk - sesuvy - nedostatečné zabezpečení těžebního prostoru
Rudy	- zdroje polymetaličkových rud	- v současnosti nevyužívané - ekonomicky nevýznamné ložisko - náročnost těžby	- obnovení těžby	- narušení statiky obce Kletné - narušení estetické stránky krajiny
Hydrogeologické poměry:				
Podzemní vody -prosté	- nízká, střední a vysoká transmi-sivita - vydatné zásoby pitné vody	- výskyt nevhodné vody v okolí Kletné	- pro menší odběry pro místní zásobování (jednotlivé domy) - k větším odběrům pro místní zásobování (menší obce) - využití formou soustředěných odběrů menšího regionálního významu (menší skupinové vodovody)	- znečištění v důsledku zemědělské činnosti (hnojení) - znečištění v důsledku zvyšující se koncentrace osídlení - znečištění v důsledku rozvoje průmyslu a dopravy
Pramenní vývěry	- specifická vydatnost q je 0,1 – 1 l/s	- nezachycený	- zachycení jímkou	- znečištěním
Reliéf:				
Členitost:	- Pohořské vrchy (poměrně dobré propojení obcí Olšová a Jestřábí silnicemi s většími městy)	- nekvalitní stav silnic - více než polovinu území tvoří lesy	- zimní turistika	
	- Oderská niva (turisticky vyhledávané CHKO Poodří)	- nebezpečné břehy - většinu území tvoří zemědělská půda	- letní turistika - rybolov	- povodně - znečištění podzemních vod v důsledku hnojení a rozvoje průmyslu

Půdy:				
Produkční potenciál půdy (PPP)	<ul style="list-style-type: none"> - zemědělsky obdělávané hnědé půdy kyselé s vysokým až středním stupněm PP - nivní a nivní glejové půdy s vysokým stupněm PP (ovlivněny zvýšenou hladinou podzemní vody) 	<ul style="list-style-type: none"> - podmáčení či zatopení při větších úhrnech srážek nebo při povodních - podmáčení či zatopení při větších úhrnech srážek nebo při povodních 	<ul style="list-style-type: none"> - využití v zemědělství - využití v zemědělství 	<ul style="list-style-type: none"> - potenciální ohrožení větrnou erozí - potenciální ohrožení větrnou erozí
Biota:				
Významná území:	<ul style="list-style-type: none"> - PP Stříbrné jezírko u Jestřábí (zbytky po středověkém a raně novověkém dobývání stříbrnosného galenitu) - CHKO Poodří (významný biokoridor-vyhledávané hnízdiště vodního ptactva; přirozeně meandrující vodní tok; lužní lesy) - Oderské vrchy (typické jsou zde plošiny a hluboce zaříznutá údolí vodních toků, svahy Oderských vrchů pokrývají smíšené lesy smrků a buků) 	<ul style="list-style-type: none"> - dobývací prostor zatopen - nebezpečné břehy - bývalý vojenský prostor Libavá 	<ul style="list-style-type: none"> - turistika - využití prostoru chráněnými druhy obojživelníků - turistika - turistika 	<ul style="list-style-type: none"> - povodně - stavba dálnice D47

Obr. 5.3.: Orientační přehled migračních opatření a jejich vhodnost pro vybrané druhy živočichů³⁰

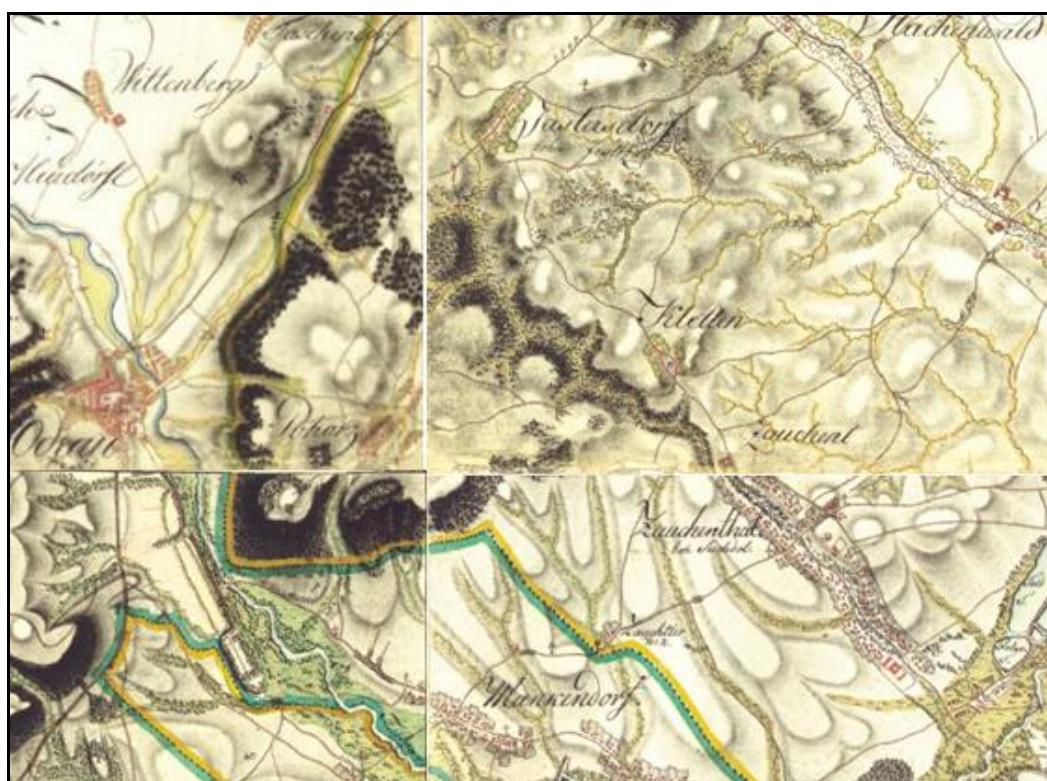
	ekodukt	estakáda	multifunkční křížení	podchod pro velké a střední živočichy	multifunkční podchod	podchod pro malé živočichy	upravený propustek
							
kopytníci							
los, jelen	•	•	–	○	–	–	–
srnec	•	•	○	•	○	–	–
černá zvěř	•	•	○	•	○	–	–
šelmy							
medvěd	•	•	○	○	○	–	–
rys	•	•	○	•	○	–	–
vlk	•	•	•	•	•	–	–
liška	•	•	•	•	•	•	○
jezevec	•	•	•	•	•	•	•
vydra	○	•	○	•	•	•	•
kuna	•	•	•	•	•	•	•
zajíci							
zajíc	•	•	○	•	•	–	–
králík	•	•	○	•	•	•	–
hmyzožravci							
ježek	•	•	•	•	•	○	–
rejsek	•	•	•	•	•	•	○
hlodavci							
veverka	•	•	•	•	•	–	–
píchl	•	○	○	–	–	–	–
myš, hraboš	•	•	•	•	•	•	○
bobr	–	•	–	–	?	–	?
plazi							
hadí	•	•	•	○	○	–	?
ještěrky	•	•	•	○	○	○	–
obojživelníci	•	•	○	•	•	○	○
bezobratlí (nelétající)							
druhy suchých stanovišť	•	•	•	○	○	○	–
druhy vlhkých stanovišť	○	•	○	○	○	○	○

³⁰ http://www.viamoravica.cz/index.php?menu=migracni_opatreni, 20. 4. 2008

Obr. 5.4.: Výřez Müllerovy mapa Moravy z roku 1790³¹

Obr. 5.5.: Výřez z map I. vojenského mapování z roku 1763 – 1787³²

³¹http://oldmaps.geolab.cz/map_region.pl?z_height=500&lang=cs&z_width=800&z_newwin=0&map_root=mul&map_region=mo, 20. 4. 2008

³²http://oldmaps.geolab.cz/map_region.pl?z_height=500&lang=cs&z_width=800&z_newwin=0&map_root=1vm&map_region=mo, 20. 4. 2008

Obr. 5.6.: Ortofotomapa povodí Kletenského potoka s naznačeným průběhem trasy dálnice D47³³

³³ <http://www.viamoravica.cz/index.php?menu=stavby.4705>, 20. 4. 2008